

Abya melóméló Jisṓs Kras ndere MATYO ásamé

*Ukwéne antɛ Jisṓs Kras
(Luk 3:23-38)*

¹ Gé ηwe mabṓ ukwéne antɛ Jisṓs Kras mpyáne mfwa Dɛvid, Dɛvid mpyáne Abraham.

² Abraham alu ntɛ Asek, Asek alu ntɛ Jakṓb, Jakṓb alu ntɛ Juda ne aηmé bíí abi ande.

³ Ne Juda alu ntɛ Pɛres ne Sɛra, mmá bwó akamege Tama. Pɛres alu ntɛ Hɛsrṓn, Hɛsrṓn alu ntɛ Ram.

⁴ Ne Ram alu ntɛ Aminadab, Aminadab alu ntɛ Nashyṓn, Nashyṓn alu ntɛ Salmṓn.

⁵ Salmṓn alu ntɛ Boas ne mma Boas akamege Rahab. Boas alu ntɛ Obɛd, ne mmá Obɛd akamege Rut, Obɛd alu ntɛ Jesse.

⁶ Jesse alu ntɛ mfwa Dɛvid.

Ne mfwa Dɛvid alu ntɛ Solomun, mmá Solomun abó abṓ́ mbe abá lé Uriya.

⁷ Ne Solomun alu ntɛ Rehoboam, Rehoboam alu ntɛ Abija. Abija alu ntɛ Asa.

⁸ Asa alu ntɛ Jɛhoshafa, Jɛhoshafa alu ntɛ Joram, Joram alu ntɛ Úsiya.

⁹ Usiya alu ntɛ Jotam, Jotam alu ntɛ Ahas ne Ahas alu ntɛ Hɛsɛkya.

¹⁰ Hɛsɛkya alu ntɛ Manasɛ, Manasɛ alu ntɛ ɛmṓs, ne ɛmṓs alu ntɛ Josaya.

¹¹ Gébégé ápyené bós Israeli né bé ájye ne εbwó né meló Babilón, Josaya abyε Jekonεya ne aηmé bíí abi ande.

¹² Ájyεgé ne bwó né Babilón, Jekonεya abyε Sheltyελ, Sheltyελ alu nte Serubabel.

¹³ Serubabel alu nte Abiud, Abiud alu nte Eliakim ne Eliakim alu nte Asòh.

¹⁴ Asòh alu nte Sadək ne Sadək alu nte Akim ne Akim alu nte Eliud.

¹⁵ Eliud alu nte Eliassa, Eliassa alu nte Matan ne Matan alu nte Jakòb.

¹⁶ Ne Jakòb alu nte Josef, Josef ayi menò Meri. Meri abyε Jisòs Muú yi Εσωω akweré ji elá gefwa. *

¹⁷ Mmyε ke nnó upyáne ukouko, manlò mbaá Abraham ókwóné mbaá Devid úlú nyá úfyáneúni. Manlò ntó mbáa Devid ókwóne gébégé ájyé ne εbwó né Babilón úlú ntó úfyáneúni. Ne mámanlò gébégé ájyé ne εbwó né Babilón kpaá τε gébégé ábyené Kras, upyáne úlú nyá ntó úfyáneúni.

Nebyε né Jisòs Kras

(Luk 2:1-7)

¹⁸ Na ne nebyéné Jisòs Kras nekené. Mma wuú akamege Meri. Josef abó akpε mambá Meri ayi alu mambyε Jisòs, nsa nnó εbwó ákaá ujógéné atε, Meri age nnó ji alu ne unε né utó Mendoó Ukpea.

¹⁹ Josef akaáge nnó Meri alu ne unε, elé ji Josef alú nyá cho né mbe ushu Εσωω, akélé fò manchye ji mekpo unò wó, ashuú manwá neba bwó bíbíí.

²⁰ Ndere ji aférege depò etiré mbò, Εσωω ató ekiénné wuú échwó gáre ji né gejya eké, “Josef mpyáne Devid, ofógé fò mansε mendée wyε Meri né

* **1:16** Elú wáwálé nnó: Kras, ula utene nnó Muú yi Εσωω akweré ji elá gefwa.

neba, néndé elé Mendoó Ukpea ne εpyεέ ji akpané unε.

²¹ Ne ji abyεne nyé maá mende, ayi áferege nyε bɔ́ɔ́ bií né εfwyale εwé gabo achwɔ́ɔ́ ne εwú. Getu εyigémbɔ́, ɔ́bɔ́ mamfyε ji mabɔ́ nnó Jisɔ́s.” †

²² Unó bina uko úpyεέ nnó ébέ wáwálé nkane Εsɔ́wɔ́ apyε Asaya muú εkprávé wuú ajɔ́ɔ́ nnó, ‡

²³ “Wuúge, gembwénégé mendée gékpane nyε unε, gébyé maá mende, ákuú nyε ji nnó Emanuel.” Ula útené nnó, “Εsɔ́wɔ́ alu ne εsé.”

²⁴ Ne Josef ápégé géjyá ase mendée wuú Meri wyé ndere ekiénné Εsɔ́wɔ́ εgaré ji.

²⁵ Yémbɔ́ εbwɔ́ ákaá ujógéné ate wɔ́, kpaá te Meri ábyenέ maá wuú mende. Ne Josef afyé ji mabɔ́ nnó Jisɔ́s.

2

Ande abi ágii depɔ́ré ambe, áchwɔ́ gé Jisɔ́s

¹ Abyé Jisɔ́s né meló Βετελεhem, né gebagé mewaá Judiya, gébé εyigé Herɔ́d álú mfwa né gebagé mewaá εyígémbɔ́. Abyεgé Jisɔ́s, ande fɔ́ abi ágii depɔ́ré ambe átané né égbέ εwé ημεέ étánege ákene áchwɔ́ né Jerosale ágige bɔ́ɔ́ áké,

² “Maá meke ayi ábyenέ nnó ábέ mfwa bɔ́ɔ́ Jus alu fɔ́? Εse degige mbɔ́, gétúgé dégenέ membe wuú mbaá ημεέ étánege ayi áleré εsé nnó ábyé ji, ne εsé déchwɔ́ manógé ji.”

³ Mfwa Herɔ́d aké awuú mechɔ́ ewe, metɔ́ɔ́ étyá ji mmu wyεmbɔ́ ntó ne épyεέ ne bɔ́ɔ́ Jerosale ako.

† **1:21** Ελύ wáwálé nnó: Mabɔ́ Jisɔ́s matene nnó Muú yi áferege nyε bɔ́ɔ́ bií né εfwyale. ‡ **1:22** Ελύ wáwálé nnó: Asaya ajɔ́ɔ́ depɔ́ εtiré na εbele nya anημε 750 ne ále sa ηwe Matyo.

4 Mfwa Herōd akuú, ánoó baá ámpyé ure Eσωω ne ánléré mabé Eσωω, ebwó ako áchomé mbaá ama, agií ebwó aké, “Ndé mbaá ábóó mambyé muú ayi ákuú ji Kras”?

5 Ashuú ji meko aké, “Abó mambyé ji né Betelēhem, fa gebagé mewaá Judiya.” Néndé, mbo ne Eσωω apye bóó ekpávé bií ásáme nnó,

6 “Wó Betelēhem, né gebagé mewaá Judiya, yé elé wó olu kóó, opófó ηένήνéné né geluágé malo genwá ayi álu né mme Judiya.

Néndé, eta wyé ne mfwa átánege nyε ayi ágbárege bóó ba Isreli,

nkane mémbamé mágónηme ápéle magónηme jíí.”

7 Ne Herōd áwúgé mbo, akú ankéé bimbo ájwólé bíbíí, agií ebwó aké, “Gárege me gébé eyigé enyú dégéné membe yimbo né melo nyú tíí.”

8 Eféé ne Herōd átome ebwó aké, “Chóge né Betelēhem démyémmyε dégé mbaá ayi maá yimbo álú, dégege ji kérege meso, déchwó dégáré me nnó nnyé nnógé ji ntó.”

9 Ne ankéé bimbo áwúgé genó eyigé mfwa yimbo ajoó ne ebwó, áló manjye. Ne ndere ebwó ájyé ágé wyé membe yimbo ayi ebwó ábó ágene nkane ajoyé mbe, ebwó ákwólege ji meso. Akwónégé né Betelēhem membe yimbo atené né mfaánebuú cho né gepú eyigé maá yimbo álú.

10 Ebwó ágege membe yimbo eféé, matóó ágo ebwó dóó.

11 Akpége né mmu gepú eyigémbó, ágé maá yimbo ne mmá wuú Meri. Eféé ne átomé manó mme áchyé ji enogé. Ne ánené uba bwó áferé unó mabó áchyé ji, gémá gélú genógé gesege ηka eyigé ákuú nnó gul, gémá gélú gefógé emmá ewé

εwyaá geβε gelógéló ne εyige fə gelú laménda ayi alú gefógé mawéé gebé gefə.

¹² Nkane aηκέé bimbo ábelé ne utuú, Εσωω achwó kwéle εbwó mbeé né gejyá nnó εκage ákéρέ meso mbaá Ηερόδ. Εbwó áκοό meti ewéchá ne ájyέ né melə bwó.

Josef ne Mεri ákpá Jisəs ábó áfε né melə Ijip

¹³ Aηκε bimbo áwúlégé, εκiénné Εσωω ékwó Josef ushu né gejya, éjəó ne ji εκέ, “Josef, Kwílε ka, kpa maá yina ne mmá wuú débo dejyέ né meló Ijip. Déjyεgé láge éwu kpaá τε bií bí ngárege nyε enyú nnó dékéρέ meso. Nénné Ηερόδ ákelege maá yina manwá.”

¹⁴ Josef apégé géjyá ne utuú bimbo, apyε wyé nkane εκiénné Εσωω εgaré ji εκέ. “Kpá maá yimbo ne mmá wuú ojyε né Ijip.”

¹⁵ Akwónégé Ijip, ála wyé kpaá τε gébégé mfwa Ηερόδ ágboó. Unó bi na úpyε nnó depə étírε Εσωω ápyε nnó muú εκpávε wuú agaré bəó bií débé wáwálé, nnó, “Nkú maá wa átané né Ijip.” *

Ηερόδ ajəó nnó áwá baá ande

¹⁶ Ηερόδ agégé nnó aηκέé bimbo ábwólé ji, nchye anywóné ji mmu. Achyέ meko aké, “Áwá baá ande ako né Betlehem né maló ayí kwókwólé, áló né baá abi ákwəné aηmé ápea áshúlégé.” Ηερόδ ajəó mbə gétúgé ji áferé nnó élé mé aηmé ápea ayí ji agií aηκέé bimbo gébé εyige εbwó ágené membe yimbo.

¹⁷ Mechə ewéna épyεmbə nnó, genó εyígé Jεrimaya muú εκpávε Εσωω ájəó gepyε wáwálé.

* **2:15** Elú wáwálé nnó: Meló ηwe ewé na etané né ηwe Hosea 11:1.

18 Ajóó nyá aké, “Meko negbo átanega né meló Rama ne gejamégé elúlú ne dámpepe. Rashel alili baá bií, bóó áfyéé ji metóó nnó ágó magbo, akámégé gétúgé baá bií abi ágboó.”

Josef ne Meri ákeré meso ne Jisós né Nasaret

19 Heród ágbógé, ekiénné Esòwò ekwó Josef ushu né géjyá né Ijip,

20 eké “Josef, kwilé ka ókpá maá yina ne mma wuú, enyú dékéré meso né mme Isrèli. Bóó abi ákèlege manwá ji ágboó.”

21 Josef ápégé, ase maá yimbò ne mmá wuú áfé né mme Isrèli.

22 Yémbò ji áwúgé nnó Achelòs ase gefwagé nte wuú Heród né gebagé mewaá Judiya, abó efò manjye wyé. Né gejya eyígé ji áma gé, Esòwò ákwelé ji mbeé nnó ajye né gebagé mewaá Galilií.

23 Ne Josef ajye jwóle né meló Nasaret ewé élú né gebagé mewaá eyigémbó. Mechó wé epye nnó genó eyígé Esòwò abó apye nnó muú ekpávè wuú agaré bóó bií gébé wáwálé nnó, “Bóó ákuú nyè ji nnó muú Nasaret.”

3

Mekomejóó ayi Jòn menwyaá bóó manáá Esòwò ágarége

(Mak 1:1-8; Luk 3:1-18; Jòn 1:19-28)

1 Né gébé eyigémbò, ndere Jisós alu né Násaret, mende fò ayi akuú ji Jòn menwyaá bóó manaá Esòwò, aló mangaré mekomejóó Esòwò né mashwòne né gebagé mewaá Judiya aké,

2 “Kwórege matóó nyú délyá gabo néndé gébé eyigé Esòwò ágbárege gefwa ne bóó bíí géla kwókwólé.”

3 Jòn yina ne Asaya muú ekpávé Esòwò ágarege nyá átomé ne jíí nnó,
 “Muú fò abene mbò né mashwòne aké,
 ‘Kwyεge meti Ata dakené,
 nyaáge éwú ébé cho’.”

4 Gefógé nkúú eyígé Jòn abó afyé ájo ne bya mpò mashwòne. Awélé ekandá mekó menya né gebwe jíí, ne menyéé wuú alu nyá lé égomé ne nwyóó.

5 Ne gejamégé bóó áchwó manwú mekomejóó ayi Jòn ágárege. Bóó bina átané Jerosale, ne gebagé mewaá Judiya meko ne maló mako ayi álú kwókwólé ne ebéé Jodan.

6 Ndere ebwó áshuú ekúú né gabo ayi ebwó ápyéé, Jòn awyaágé ebwó manaá Esòwò né mmu ebéé Jodan.

7 Ndere Jòn ágárege mbò, agé gejamégé ekwò bó Farasi ne ekwò bó Sadusi fò ndere áchwóó nnó jí awyaá ebwó manaá Esòwò, aké ne ebwó, “Enyú mmyó! Ndé muú agaré enyú nnó, dekage bó éfwyale ewé Esòwò achwó tó?”

8 Yéndémuú nyú apyéé unó ebí úleré nnó akwóré metóó wuú alyá gabo wáwálé.

9 Déferégé fò nnó, dekage déjwóle déli mmye nnó, elé esé délú upyáne Abraham dékágé bó éfwyale ewé echwóó. Kaáge wáwálé nnó, Esòwò akage pye mataá yina ábwólé upyáne Abraham.

10 Ye nana, enyú debó mankaá nnó, ábweé mé etóó mfaá mango yendé genóó ne makaka eyigé gélagé wómé umpomé ulúlú ásóré áfòme mmu mewε.

11 Me nwyage enyú ne manaá Ɛsɔwɔ mamimami manleré nnó, enyú dékwóré matɔ́ nyú. Yémbɔ, muú fɔ achwó mbɔ me meso, ayi áŋeá gеме apwɔ me, nkwané yé muú ayi mkpane unó uká bií wó. Achwɔ́gé, awyage nyε enyú ne Mendoó Ukpea ne mewε.

12 Achwɔ́ó nyé ne ékóriyá né εbɔwɔ wuú mánchá esa. Anerégé ashwané nyε matoó álá pópó, afyε esa né mmu uba abelé. Ne ukwɔ́ó εbi ulaá akpane agβε né mewε ewé élá nómégé. *

*Awyaá Jisɔs manaá Ɛsɔwɔ
(Mak 1:9-11; Luk 3:21, 22)*

13 Ɛwyá yé wó, Jisɔs atané gebagé mewaá Galilií achwó né εβεé Jodan mbaá Jɔn nnó awyaá ji manaá Ɛsɔwɔ.

14 Yémbɔ, Jɔn abó ashya ne ajɔ́ó ne Jisɔs aké, “Nnó me nchwó eta wyé ɔwyaá me manaá Ɛsɔwɔ, wɔ ɔma ɔchwó eta wáa?”

15 Jɔn ájógémbɔ, Jisɔs ashuú ji meko aké, “Gó éwú ébé mbɔ nana, εlɔme nnó dépyé yéndégenó eyigé Ɛsɔwɔ akélege. Ɛfεé ne Jɔn ákamé manwyaá Jisɔs manaá Ɛsɔwɔ.”

16 Ténéténé ayi áwyaá Jisɔs manaá Ɛsɔwɔ, atané mmu nnyi, aké apele mfaánebuú anené, agé Mendoó Ɛsɔwɔ éshúlege nkane gepwine ne εchwó téné ji mmyé.

17 Ne meko atané mfaánebuú aké, “Gé maá wa na, ngboó ne ji, apyεé metɔ́ εgɔ́ me.”

* **3:12** Elú wáwálé nnó: Mendoó Ukpea εchwɔ́ge muú né mmyε, εchyεge ji εshyε mampyε utɔ́ Ɛsɔwɔ, mbɔntó ne mewε εsɔ́ yéndé gabo ayi muú ápyε εpyε ji akpea.

4

Danchəmeló ammua Jisəs
(Mak 1:12, 13; Luk 4:1-13)

¹ Εφέε Mendoó Ukpea έpye Jisəs afé né mashwəne nnó danchəmeló ammua ji.

² Jisəs abelé έwu usaá ndə upea, utuú ne ηwəməsé ayi alá nyéé menyéé wó ne mesa aló mammye ji.

³ Gébé eyígəmbə ne danchəmeló áchwó jəó ne ji aké, “Mbəgé wə ɔlu Maá Εσωω, garé mataá áyina ábwólé ntoó brəd.”

⁴ Jisəs ashuú ji meko aké, “Asá mmu ηwe Εσωω nnó, menyéé jiji fó wó awyaá eshye mángbaré geηwáge mekwaá wó, yéndé mekomejəó ayi Εσωω ajəó awya ntó eshye mangbaré geηwáge mekwaá.”

⁵ Ajəógé mbə, danchəmeló ase ji afé né Jerosale melə ukpea, abelé ji né melu ewé élú tete mfaá εcha upe Εσωω. *

⁶ Ne aké ne ji, “Mbəgé wə ɔlu Maá Εσωω, nyó chə mme, néndé ásá né mmu ηwe Εσωω nnó, ‘Εσωω atəme nyε makiénné jíí nnó áchwó ábámé wə’, áma sá nnó:

‘Agbárege nyé wə né amu bwó chánchá nnó ókagé ótó ενəó geká né ntaá.’ ”

⁷ Jisəs ashuú ji meko aké, “Ngbə, me nyogé fó néndé, ásá ntó né mmu ηwe Εσωω nnó, ‘Mekwaá ákpelégé fó Nte wuú Εσωω mankpea ji nnó ápyé genó.’ ”

* **4:5** Elú wáwálé nnó: Bó Jus áferé nnó Jerosale alú melə ukpea bwó néndé, εcha upe Εσωω elú nyá wye. Εcha upe Εσωω eléré né eta bwó nnó Εσωω alú fa mme.

⁸ Alyágé εφέε, danchəmeló ama akpá ji áφε né mfaá mékwé εwé έηəgé dəó ne aléré ji malə mme mako ne gefwa εyi gélu wye.

⁹ Ne alérégé Jisəs mbə, ajəó ne ji aké, “Menchyεge nyε wə unó bina uko mbəgé ətogé manó mme ənogé me.”

¹⁰ Jisəs anyá ji aké, “Kwilé me ushuú, wə danchəmeló, ása mmu ηwe Εσωω aké, ‘Óbó manógé élé Nte wye Εσωω jimbií ne əkpáné wye lé ji defwε.’ ”

¹¹ Ajógé mbə, danchəmeló alyá ji áφε. Εφέε ne makiénne Εσωω áchwó póo Jisəs.

*Jisəs alə utəó bií né Galilií
(Mak 1:14, 15; Luk 4:14, 15)*

¹² Jisəs áwúgé nnó ápyε Jən menwyaá bəó manaá Εσωω áfyéé denə, alyá gebagé mewaá Judiya akeré né gebagé mewaá Galilií.

¹³ Ajyégé, ábelé fə né Nasaret dəó wə, akoó kóge ayyé jwólé né Kapanəm melə εwé élú né mapea gentoógé mewaá Galilií né gebagé mewaá Σεbulən ne Naftali.

¹⁴ Εbə εpyεmbə nnó genó εyigé Asaya muú ekpáné Εσωω asamé gébé wáwálé nnó,

¹⁵ “Mme Σεbulən ne mme Naftali, mme ayi álú meti εbeé mega, né égbé εbeé Jodan, gebagé mewaá Galilií εyigé gejamégé bəó abi alá pə bəó Jus ájwólege wye.

¹⁶ Bəó abi ábó álú mmu gemua ágé gekpékpégé gengbó. Ne bəó bi álú nya mmu manoó negbo, nana gengbó gégené, εbwó átane meti.”

¹⁷ Eló né gébé εyígεmbə, Jisəs alə mangaré bəó mekomejəó Εσωω aké, “Kwórege matoó nyú délya

gabo nénde, gébé eyigé Esɔwɔ ágbárege gefwa jíí ne bɔɔ géla kwókwólé.”

*Jisɔs akú baá utɔɔ bíí ani abi mbɛ
(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)*

¹⁸ Bíí fɔ, ndere Jisɔs akéne né mbáale ebeé mega ɛwe elu né Galilíí, agé áhímé ápea mmá ama, nte ama. Ama akamege Simun ayi ákuú jí ntó nnó Pita, ne menmo wuú Andru. Ebwɔ áhíméé utófó bwɔ, élé álu áwáné meshuú.

¹⁹ Jisɔs ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Kwólege me, nlerenge nyɛ enyú, ndere ákpálege bɔɔ eké meshuú.”

²⁰ Tenétené yimbɔ Simun ebwɔ ne meso wuú Andru ályaa utófó bwɔ ne ákwólé jí.

²¹ Ndere Jisɔs ályá eféé ajyéé mbɛ gachye, áma gé áhímó abifɔ ápeá Jɛmsi ne Jɔn menmo wuú ebwɔ álu baá Sebɛdee. Alú né mmu ékpée ne nte bwɔ Sebɛdee átóme upaá utófó bwɔ. Akuú ebwɔ nnó ákwólé jí.

²² Jisɔs ajógé mbɔ, yé gébé áchɔ wɔ ályá ékpée mbaá nte bwɔ ne ákwólé jí.

*Jisɔs alerege, agarege mekomejɔɔ Esɔwɔ ne apyɛ
bɔɔ mamée átóoge
(Luk 6:17-19)*

²³ Ne Jisɔs akéné gebagé mewaá Galilíí geko. Ndere akéne, alerege bɔɔ mekomejɔɔ Esɔwɔ, né mmu macha mmyɛmenene bwɔ. Agarege ebwɔ abya melóméló ndere Esɔwɔ ágbárege gefwa ne bɔɔ bíí. Ama apyɛ bɔɔ abi ameeé mamée ufɔɔ ufɔɔ átóoge.

²⁴ Abya yi apyɛ ngó Jisɔs akwɔ kpaá akwɔné gebagé mewaá Siriya geko. Bɔɔ ákpáne bɔɔ bwɔ ako abi ámeeé mameé úfɔɔ úfɔɔ ne abi ágene

efwyaale dɔɔ áchwɔ eta wuú nnó ápye ebwɔ átoó. Né geluágé bɔɔ bina, abifo áwya aló nchye, abifo ákwéne usasa ne abifo ámeé uchanchi. Jisɔs apye ebwɔ átoó.

²⁵ Ewena épyegémbɔ, gejamégé bɔɔ ako abi átané gebagé mewaá Galilíi ne gebagé mewaá eyige ákuú nnó maló áfya ne Jerosale ne Judiya né egbé ebéé Judan, ebwɔ ako álb mankwólége Jisɔs. †

5

Jisɔs alerege bɔɔ mekomejɔɔ Esɔwɔ né mfaá mekwé

¹ Jisɔs ágégé gejamégé bɔɔ abi áchwɔɔ matómatóó né mbaá ayi ji alú, akwɔ ajye jwɔle mfaá mekwé. Ne baá utɔɔ bíí ájwɔlé áno ji mme.

Jisɔs alerege mejé ewé wáwálé

(Luk 6:20-23)

² Ne aló mánleré ebwɔ aké:

³ “Esɔwɔ ajé bɔɔ abi ágené nnó mbɔgé ji alá pɔ ebwɔ ápɔ yé genó; néndé gefwa eyigé Esɔwɔ ágbárege ne bɔɔ bíí gelú eyigé bwɔ.

⁴ Esɔwɔ ajé bɔɔ abi álú ne masome, néndé Esɔwɔ áfyéé nye ebwɔ metɔɔ.

⁵ Esɔwɔ ajé bɔɔ abi alá sélé gemége bwɔ eke genó, néndé mme meko abéé nyé awe bwɔ.

⁶ Méjé elu ne bɔɔ abi áwyaá matɔɔ mampye genó eyigé Esɔwɔ akélege, néndé ji apyéé nye ebwɔ ápye genó eyigé ebwɔ akélege.

⁷ Esɔwɔ ajé bɔɔ abi ágene bɔɔ meshwe, néndé Esɔwɔ ntó agene nyé ebwɔ meshwe.

⁸ Esɔwɔ ajé ebwɔ abi áwyaá matɔɔ mmu pópó, néndé ágene nye Esɔwɔ ne ame bwɔ.

† 4:25 Elú wáwálé nnó: Malɔ afya yina, élé Dekapolis.

⁹ Εσωω ajé bɔ́ abi ámmyéé nnó bɔ́ abé nesɔ ne ate, néndé, ákuú nyε ebwó nnó baá Εσωω.

¹⁰ Εσωω ajé bɔ́ abi bɔ́ ámyé amu ne ebwó gétúgέ άpye unó ebí Εσωω akélege néndé gefwa eyigé Εσωω ágbárege ne bɔ́ bií gelu eyigé bwó.

¹¹ Méjé elu ne enyú abi bɔ́ áju enyú mashye mmye, enyú abi ámmyéé amu ne enyú detúdetú ne enyú abi ama ájɔ́ge ufɔ́ unó uboubo ebi ulú gebyó eta nyú gétúgέ dékwɔlegé me.

¹² Bége lé ne metɔ́ megɔmegɔ ne nechóchó, néndé, gekpékpegé nsá nyú alu né mfaánebuú. Kaáge ntó nnó mbɔ ne ámye nyá amu ne bɔ́ ekpávέ Εσωω abi ábɔ́ mbe ne enyú.”

Jisɔs alerege nnó áhkwɔle bií álú eké mega ne genɔ́ mbaá bɔ́ mme

¹³ Enyú bi delu áhkwɔle baá délu eke mega mbaá bɔ́ mme meko, yémbɔ mbɔ́gέ mega élá pó sé ne ugɔ bií, άpyeé mbɔ nnó ne ugɔ bií ukéré? Éfúlé sé yé genó, éla lé genó eyigé ágbéle dafye bɔ́ ájyále ne uka.

¹⁴ Enyú delu genɔ́ mbaá bɔ́ mme meko, wyε ndere melɔ ewé átené mfaá mékwε éla ebígé fɔ́ mangé.

¹⁵ Mbɔntó ne muú alwé́gέ étúléká alá abɔ́ fɔ́ gesá ákwéré ewú. Yémbɔ, álwé́gέ éwú aɲma ewú mfaá mbaá yi égénege yéndémuú né mmu gepú ágené.

¹⁶ Wyεmbɔ ntó ne élɔme nnó délyá genwáge nyú gégénégé eké mewε mbaá bɔ́ ako, nnó yéndémuú ágé uló melu ebí enyú dépyé ne áfé́gέ Nte nyú Εσωω muú alu né mfaánebuú.

Jisɔs alerege bɔ́ depɔré mabé Mosis

17 Déferégé fɔ nnó me mbɔ nchwɔ élé mánchɔ mabé Mosis ne unó bi bɔɔ ekpávè Èsɔwɔ ábɔ áleré. Nchwɔ lé nnó mpye unó ebí mabé yimbɔ ájɔ́ úbè wáwálé. Nchwɔ fɔ mánchɔ ájí wɔ.

18 Ngarege enyú wáwálé nnó, tɛ́ mfaá ne mme ábyéé, ye ekéké genó eyigé áférege né mabé Mosis yina gépɔ́ yé genéné nnó, kpaá tɛ́ unó uko ebi ásámé úbée nye wáwálé.

19 Ne yéndémuú ayi abyaá ekéké genó né mabé ayi, nnó epófɔ́ genó, ne álérege ntó nnó bɔɔ ábyágé ewu, abéé gembyánkwógé muú né gefwa eyigé Èsɔwɔ ágbarege ne bɔɔ bíí. Yémbɔ muú ayi ábélege mabé Èsɔwɔ ayi, ne alerege ntó bɔɔ nnó ábélégé ájí abéé nyé gekpékpégé muú né gefwa eyigé Èsɔwɔ ágbarege. *

20 Ngarege enyú wáwálé nnó mbɔgé enyú delá fyéé mekpɔ mambele mabé Èsɔwɔ depwɔ́ ekwɔ́ bɔɔ Farasi ne ánléré mabé Èsɔwɔ wɔ́, degene fɔ́ meti mankpɛ né gefwa eyigé Èsɔwɔ ágbarege ne bɔɔ bíí cháchá.

Jisɔs alerege depɔ́rè metɔ́ usɔ́

21 Enyú debɔ́ déwú nyá nkane ebé Mosis ejɔ́ mbaá ukwéne ante sé nnó, ékagé muú áwá nte. Muú ayi ápyéé mbɔ, akpéne nyé unɔ́ mpa.

22 Yémbɔ me ngarege enyú nnó, yéndémuú ayi abɔ́ metɔ́ usɔ́ ne nte menɛmé akpene nye unɔ́ mpa eso. Ne muú ayi ashyéé nte menɛmé nnó, “wɔ́ ɔlu waá?” Akpene nye ntó eso ewe kpaá. Ne muú ayi ajɔ́gé ne nte menɛmé ntó nnó, “Wɔ́ genkekenégé muú” akpene mmu mewɛ ewé élá nómégé.

* **5:19** Elú wáwálé nnó: Bɔɔ Jus ákuú gefwagé Èsɔwɔ nnó gefwagé mfaánebuú gétúgè ebwɔ́ áfɔ́ mantya mabɔ Èsɔwɔ, detú detú.

²³ Ne ndere elúmbò, ébégé nnó muú abó echyε manchyé, né mbaá ayi áchyége echyε Εσωω, ne atεge nnó apyε genó eyi gesó meηmé wuú metóó,

²⁴ ályá echyε ewémbó efεé, abò kpe mbe ajyé akwyé depò ne meηmé wuú, ne achwó achyé echyε wuú mbaá Εσωω.

²⁵ Muú abógé εfwyale ne muú mawámé wuú, akamégé f́ ji ajye ne ewú né eso. Akwyéé depò ábé meko ama gemεge nnó ajye né eso. Nénde, alá pye mbò wó, gébé gékoógé ajyεgé ne éwú né eso, afye nyε ji né amú mempané mpa. Ne mempané mpa afye ji né amú bós bò nku, ne bós nkú áfyεé nyε ji denò.

²⁶ Ne kaáge wáwálé nnó alaá né denò εtirémbò, kpaá te ákwóle ujwóó bimbo uko.

*Jisàs alérege depòré ulò ne neba manwá
(Mat 19:9; Mak 10:11, 12; Luk 16:18)*

²⁷ Enyú debó dewú nyá nkane εbé Mosis εjòó nnó muú ákwegé ulò.

²⁸ Yémbò me ngarege enyú nnó, muú ayi apéle mendée dómee, ne abós nkyaá né metóó wuú mambelé ne ji, akwe mé mbò lé ulò ne mendée yimbò né mmu metóó wuú.

²⁹ Ne ndere elúmbò, mbógé dambóónnyi wyé ayi εbwònyε apyε nnó ókwé εbé Εσωω ju ji óféré, néndé élú galógáló nnó gepógé menyammyε génó wò, ne nnó óbé ne upóó mmyε uko, ójyε né mewε ewé élá nómégé.

³⁰ Ne mbógé εbwònyε wyé épyé wò nnó ókwé εbé Εσωω, ś éwú ófómé, néndé élú galógáló nnó jógé menyammyε wyé génó ne nnó menyammyε wyé mekomeko ákpé mmu mewε ewé élá nómégé.

31 Enyú dewú nyá nnó ebé Mosis ejóó éké muú akage wá neba ne mendée wuú mbogé achyegé ji mekpó ηwe.

32 Yémbò me ngare enyú nnó, muú ayi awáne neba ne mendée wuú ewé mendée wuú alá kwe ulò wó, muú yimbò apye nnó mendée wuú akwé ulò mbogé abagé menò ayi chá. Ne ye ndé mende ayi abagé mendée ayi menò wuú alya ji neba akwé ntó ulò.

Jisòs alerege depàré manyémèno

33 Enyú debò déma wú nyá nkane ebé Mosis ejóó ne ukwéne antè sé nnó, ékágé muú anyémèno mampye genó eyige gélá pò ji metòó mampye. Muú abó mampye genó eyigé ji anyémèno né mbε ushuú Èsòwò nnó apyéé.

34 Yémbò me ngarege enyú nnó ékagé muú akele kan̄ka, ye ébéle mannkú mabò mfaánebuú, néndé élé geluoge Èsòwò.

35 Yé ébelé mankele ákú mme néndé mme alu geluó eyige Èsòwò ánérege uká bíí wyé ágbéege mmye, ne muú akelégé akú ye Jerosalε néndé εle Èsòwò mfwa yi kpaá ne abòó meló Jerosalε.

36 Ne ékagé muú akélé yé mekpò wuú néndé ákágé bwòle en̄kaá méjwé ema ébé pópó yé lé megilí.

37 Kámélé nnó “È é” mbogé genó gélú eyigé wò òkamege ne shya ntó nnó, “Ngba” mbogé genó, gélú eyige wò òshyáa. Yéndégenó eyigé òmage gbéé né mfaá eyina getané mbaá danchòmeló.

Jisòs alerege nnó ékagé muú ashúú gabo mfaá gabo

(Luk 6:29, 30)

38 Enyú debó dewú nyá ntó nnó ebé Mosis éké muú anigé dambóónnyi nte meḡmé, ánií ntó awuú. Ne yé amugé néḡéné nte, ámu ntó eníí.

39 Yémbò me ngarege enyú nnó, ékagé muú ashúú gabo mfaá gabo. Ne muú adogé wò égbé etaá ewé ebwònye, bwólé ewé fò ntó ado.

40 Ne mbógé muú aké akélege mampye mpa ne wò nnó ase nkú wye ayi mmu, chyéé ji chonchó ne ayi dafye.

41 Mbógé muú bee agbarégé wò nnó òkpá metuú wuú òjye mkpa neke ama, chó ne ji mkpá neke épeá.

42 Muú akógé wò genó, chyéé ji géji ónyogé. Ne muú achwógé nnó ópwó ji genó ntó óshyagé, pwó ji gejí.

Bó gejeé ne bós mawáme

(Luk 6:27, 28, 32-36)

43 Enyú debó déwú me nnó ebé Mosis eké, “Gbógé ne bós abi dényéé détúge ne ebwó ne paáge bós abi alá kíí enyú.”

44 Yémbò me ngarege enyú nnó bógé gejeé ne bós mawámé nyú, dénénemmye mbaá Esòwò nnó aje bós abi ámmye amu ne enyú.

45 Depyege mbò, debéé nye baá Nte enyú muú alú né mfaánebuú. Ji apyéé mḡméé étyéé mbaá bós abi ápyéé galógáló ne abi apyéé gabogabo, ne manaá nnó akwéné mbaá bós abi ápyéé unó bi ji ákélege ne abi alá pyéé.

46 Ne mbógé enyú dégbóó lé ne bós abi ágboó ne enyú, ndé nsá ayi enyú debós wyéé? Pó wyémbò ntó ne ánselé ḡká makpo apyéé?

47 Ne mbogé enyú dedoo lé abya ne boó abi denyé detúge ne ebwó, nde mechó ewé enyú depye mbó ewé muú alá pye? Yé boó abi alá pó boó Jus; mbontó ne ápyéé.

48 Né gétú eyigé na debó mambé cho ndere Nte enyú muú alú né mfaánebuú álú.

6

Jisós alerege nkane débóó mampyége unó Esowó dela lerege mmye né mbe ushu bóó

¹ Yémbó Jisós alérége aké, “Sége gébé nnó ékágé délérége mmye né mbe ushuú bóó nnó ágené enyú gétúge unó Esowó ebi depyéé. Muú apyége mbó, abóó fó nsa ayi nte nyú né mfaánebuú áchyege.

² Getu eyigembó, yéndégébé muú nyú aké apoóge mbya muú ekagé ádó makánka melóméló nkane bóó démbwólé ápye, né macha mmyemenene, ne metóó melo nnó bóó áfége ebwó nnó álú bóó alóáló. Me ngarege enyú wáwálé nnó mamféé ayi bóó áfégege mbó ebwó gé le áwu bwó nsa ne ebwó abóó me mbó.

³ Ndere elúmbó, muú nyú aké apoóge mbya muú, apóó gefóó eyigé yéé muú ayi álu kwókwólé ne ji alá kaágé.

⁴ Nnó mampóó ayi dépoóge mbya muú abe bíbí. Deké dépyembó, nte nyú muú alú mfaánebuú agene yendé unó bi bóó ápyeé bíbí áchyege nyé nyú nsá.”

*Jisós alerege nkane muú abóó manemmye mbaá Esowó
(Luk 11:2-4)*

⁵ Jisós afe mbe mánleré aké, “Ne yéndégébé, enyú deké denemmye, dénégé fó eké bóó abi ábwólégé

gemεge bwó néndé, εbwó ágbóo mantené téné né macha mmyemenene ne mapeá anó mati ánenemmye nnó bóó ágéné εbwó. Me ngarege enyú wáwálé nnó mangε ayi bóó ágéne mbó εbwó, gé le áwú bwó nsá ne εbwó ábóó me mbó.

⁶ Nðere elúmbó, yéndégébé muú nyú aké ákélege manemmye, ajye akpe mmu gepú jíí, mbaá ayi ji abeé jimbií, agbé gepú, anemmye mbaá nte wuú εσωω ayi alá géné ji ne amε. Ne nte wuú ayi agene yéndé unó bi bóó ápyεé yéndé mbaá, achyεge nyé ji nsá.

⁷ Ne muú nyú aké anenemmye ájóógé mejóó ewé elá pó ne mekpo ne ula ndere bóó abi alá pó bóó Jus ápyεé. Gétúgé εbwó áférege nnó ájóógé mejóó dóó ne εσωω awú mmyemenene bwó. *

⁸ Déβεgé fó eké εbwó, néndé nte nyú εσωω akaá mé genó eyigé dékélege gemégé nnó degíí ji.

⁹ Ne yéndégébé déké dénenemmye nege na, Nte εsé εσωω, ωó yi ólú mfaánebuú, pyé mabó mmyé mábé ne énogé.

¹⁰ Pye gefwa jyεé géchwó. Pye bóó apyεge elé genó eyigé ωó ókelege fa mme nkane ápyεé né mfaánebuú.

¹¹ Chyεgé εsé menyεé yi dékélege bíí ne bíí.

¹² Jinte gabo yi ese dépye eta wye ndere ese ntó déjigente gabo yi bóó ápyεé eta εsé.

¹³ Okamégé εsé dékpe né mmuameno ayi apyε εsé dékwéne né gabo. Yémbó féré εsé né amu danchomeló. †

* **6:7** Elú wáwálé nnó: εσωω ayi bóó ubeé ánenemmye, ápófó εσωω ayi abóó mfaá ne mme. † **6:13** Elú wáwálé nnó: Ukwene bó ηwe abifo áké, Néndé gefwa jyε, uto bye ne ηgá wye úlú te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

14 Mbɔ ne débɔɔ manemmye. Né ebegé ɔjigé nte gabo yi ate bɔɔ apyé ne eta wye, Nte wye Esɔwɔ né mfaánebuú ajigé ntó nte gabo wye yi ɔpye.

15 Yémbɔ ɔlá jinte gabo ayi ate bɔɔ apyé né eta wye wɔ, Nte wye Esɔwɔ ajigé nyé fɔ ntó nte gabo wye yi ɔpye.”

Jisɔs alerege nkane debɔɔ manlyáge menyéé kpékpé gétúgέ depɔré Esɔwɔ délá lérégé mmye

16 “Ne yéndégébé deké délyage menyéé kpékpé gétúgέ depɔré Esɔwɔ, ekagé déla meshwemeshwe nkane bɔɔ abi ábwólégé gemegé bwɔ apyéé. Ebwɔ álaá meshwemeshwe eké bɔɔ abi ágéne efwyale, nnó bɔɔ ákaá nnó ebwɔ ályá menyéé kpékpé. Me ngarege enyú wáwálé nnó mangé ayi bɔɔ ágéne mbɔ ebwɔ, gé le awu bwɔ nsá ne ebwɔ ábɔɔ me mbɔ.

17 Ne ébegé muú nyú alyagé menyéé kpékpé gétúgέ depɔré Esɔwɔ, áshwóné ushu bíí, áwaá maweé, ne achá mejwé wuú.

18 Muú nyú apyegé mbɔ, bɔɔ ákágé fɔ nnó alyá menyéé kpékpé, élé Nte wuú Esɔwɔ muú akaáge unó bi bɔɔ apyéé bíbí ne akaáge nye. Ne Nte wuú Esɔwɔ muú agéne yéndégenó eyigé ji apyéé bíbí, achyegé nyé ji nsá.”

*Ekágé muú abya Esɔwɔ gétúgέ unó mme
(Luk 12:32-34)*

19 “Ekagé désélé gefwage nyú dékwígé fa mme, mbaá ayi baá menya ne nfrákán anyéé nye geji, ne ánjó ntó ágyále gepú ákpe ákpá yéndé genó.

20 Genó eyigé yéndémuú abɔɔ mampye gelu nnó ábélé gefwa ji né mbaá yi Esɔwɔ mbɔɔ gefwa alú, mbaá yi baá menya ne nfrákán álá kaáge anye ne ánjó ntó álá kágé gyá gepú ákpá yéndégenó.”

21 Nénde, mbaá ayi muú ábélege gefwa jíí, eféé ntó ne metóó wuú ebéé.

Jisàs alerege bɔ́o genɔ́bɔ́gé menyammye
(Luk 11:33-36)

22 “Ámé mekwaá álu eke etúlékánj né menyammye wuú meko. Ne mbɔ́gé amɛ jyé álú chánchá, ebyennó menyammye wyé meko abéé ne genɔ́bɔ́.

23 Ne ebegé amɛ jyé ala apó chánchá menyammye wyé meko akwene gemuagemua. Ne mbɔ́gé genó eyi gepye wɔ́ ɔ́géne mbaá gekwege gemua, ébyennó menyammye wyé meko alu mmu gekpekré gé gemua.”

Jisàs alerege nkane débɔ́o mambé ne Esɔ́wɔ́ ne unó mme
(Luk 12:22-31)

24 “Muú ama ákágé kpá fɔ́ defwé mbaá bɔ́o apea gébé gemaá. Apyegémɔ́, apaá nyé ama agboó ne ayifɔ́. Ne ánogé nyé ama abyaá ayifɔ́. Enyú dekágé nógé fɔ́ Esɔ́wɔ́ ne ŋka gébé gemaá.

25 Gé ula bi ngarege enyú nnó déchyegé fɔ́ gemɛge nyú efwyale, désómégé nnó dényé nyé ndé? Dényuú nyé ndé? Ne defyéé nyé ndé? Genwáge mekwaá gepwɔ́ menyéé wɔ́? Ne menyammye mekwaá apwɔ́ mandeé mamfyé wɔ́?

26 Pége denywɔ́né, detí depɛné menyéé, déferege ne débélégé mbwé, yémɔ́ nte nyú muú álu né mfaánebuú achyegé detí menyéé, nnó enyú denjá gemɛ dépwɔ́ deti wɔ́?

27 Déchyegé fɔ́ gemɛ nyú efwyale, ndé muú nyú ayi mesóme wuú ekáge gbéé yeé bíí uma né amɛme ayi Esɔ́wɔ́ achyé enyú nnó débélé fá mme?

28 Ulannó déchyege gemenge nyú efwyale gétúgé mandeé? Pége dégé unó mewaá ebi úkome ukoó ulóúló ndere úwéné, úpyé fó utóó, ukwyége ye mandeé.

29 Yémbò ngarege enyú wáwálé nnó ye Mfwa *Solomun ayi abó awyá unó uko, apó ye ne nkú ayi alómé akwóné ukoó ebi unó bina.

30 Mbógé Esòwò achyege bya mewaá bina ukoó ulóúló. Bya ebi fina úlú ube geyá úgbó átuú áfyé mewé, deféré nnó ákágé chyéé fó enyú mandeé apwò ndere ji apete bya mewaá? Metóó ewé enyú defyéé ne Esòwò énené kpaá épwò amu.

31 Désómégé sé désshaágé mmye nnó dényé nyé ndé? Dényuú nyé ndé? Ne defyéé nyé ndé?

32 élé bóó abi álá pó bóó Jus ne anerege mataó né ufóó unó bina. Kaágé nnó Nte nyú Esòwò muú alu mfaánebuú akaá me nnó debò mambé ne ubi uko.

33 Ne bóge mbé dékélé kpé meti ewé Esòwò abéé mfwa nyú depyegé unó bi ji ákélege, depyegé mbò, achyege nyé enyú unó bina uko.

34 Ne déchyege fó efwyale né menyammye enyú désómégé gétúgé unó bi geyá, yéndé bií uwyá eti depò eti déchwóó ne ubi. Desege fó efwyale ewé bií ebi chá décho ne ewe fina.”

7

Dépagé mpa bóó ne metóó usóó

(Luk 6:37, 38, 41, 42)

1 “Dépagé mpa ate ne defya, nnó ékagé Esòwò apa awe nyú.

2 Néndé gefóó eyigé depáne mpa ate, wyémbò ntó ne Esòwò ápáne awu nyú. Gefóó eyigé démenge genó déchyége muú, mbòntó ne ámenge nyé áchyéé enyú.

³ Ulannó óchérege ekéké gabo ayi alu eke maá gejwaá né dambóónnyi nte meḡmé wyé ɔla ɔfyéé mekpo ne gabo ayi alu eke mekwɔkwɔ né dambóónnyi awye wɔmbóó?

⁴ Ẹpyembɔ nnó ne ɔjóó ne meḡmé wyé nnó, ‘Léré me nféré wɔ maá gejwaá ayi alú wɔ né dambóónnyi’ ayi ɔlá gɛné mekwɔkwɔ ewé ekwere wɔmbóó né dambóónnyi?

⁵ Wɔ muú dembwólé bó kpé mbe féré ntó mekwɔkwɔ ewe elú wó né dambóónnyi, ɔké ɔgene mbaá chánéné ne ɔféré ekéké gejwaá ewé élú meḡmé wyé né dambóónnyi.

⁶ “Débɔgé fɔ unó Ẹsɔwɔ déchyé mbaá bóó abi ɔlá bóó gébé ne ji wó. Alu eké bó mammye. Depyege mbɔ abwɔlege mmye áno enyú. Débɔgé fɔ genó gelógéló déchyége mbaá bóó abi ɔlú eké ukwende, depyege mbɔ ájyárege geji ne uká ábulé né utwɔntwɔ.

Jisɔs alerege nnó ɔké ɔkelege genó, gií Ẹsɔwɔ né mmyemenene

(Luk 11:9-13)

⁷ “Gige wyé Ẹsɔwɔ gige, achyege nyé enyú unó bi dekelege, kelege wyé kelege ápye nyé enyú degɛ ubi. Dóoge wyé menombi doó, anénege nyé enyú ewú.

⁸ Néndé muú yi agigé genó, asele nyé, ne ayi akelégé, agene nyé, ne muú yi adogé menómbí, anénege nyé ji éwú.

⁹ Ndé muú nyú ayi maá wuú agigé ji bred áchyége ji ntaá?

¹⁰ Ne ye ebe elé nnó agíí ji meshuú áchyége ji mmyo? *

* **7:10** Elú wáwálé nnó: Bóó Jus aseé manye mmyo.

11 Mbɔgé enyú ákwaá abi délú bɔ́ nchye, dechyege unó ulúlú mbaá baá nyú, ndé gepyɛ ne Nte nyú Eɔwɔ muú alu né mfaánebuú alá chyégé unó ulúlú mbaá bɔ́ abi ágige ji ubi?

12 “Depɔ deko etire menjɔ́ mbɔ delú nnó, pyégé etá bɔ́ wyé genó eyíge dekélege nnó ápyɛ eta nyú. Gé mémma mechɔ ewé mabé Mosis ne bɔ́ ekpávé Eɔwɔ ábó ásamé na.

Menómbi mamkpe né genwá eyi gélá gebyéé élú mámále

(Luk 13:22-30)

13 “Kóoge né menómbi ewé élú mámále néndé ewé muú akogé wyɛ ajye né meti negbo elu fuú. Ne gejamégé bɔ́ ákwólege le éwú.

14 Yémbɔ menombi ewé muú ákóge wyé ájyɛé né meti genwá eyi gélágé byé élú mámále ne meti ewémbɔ épó kákoge. Ne bɔ́ abi ágene ewu ája wó.

Genɔ́ ne umpomé bií

(Luk 6:43, 44)

15 “Sége gébé ne bɔ́ gebyó abi áké álú bɔ́ ekpávé Eɔwɔ. Ɔgegé ebwó né ame álú nyameé eké magónhɛme, nsanjí élé ukwaála.

16 Dekage nyé ufɔ́ bɔ́ ebi ebwó álú né gepɔ eyigé ebwó áwyaá, wyɛ ndere ákáge genɔ́ né umpomé bií. Muú ákáge jyɛ fɔ́ né dánɔ́ ákyé gempomé eyigé gegɔ́. Muú ajye fɔ́ né agbójélé ákyé geloge sokoro.

17 Unɔ́ ulúlú uwɔme umpomé ulúlú, ebi uboubo uwɔme umpomé uboubo.

18 Genɔ́ gelógélú géwómé fɔ́ umpómé uboubo ne eyi gebogebo géwómé fɔ́ umpomé ulúlú.

19 Ne yéndé genɔ́ eyí gélágé wómé umpomé ulúlú mbɔ́ mekɔ́ ákele geji áɔré áfyé mewɛ.

20 Mechó ewé me njóó mbó, elú nnó, dékaáge nyé bóó gebyó abi áké álú bóó ekpávé Eṣṣwá né gepó eyigé ebwó áwyaá.

*Jisṣ agarege nyé bóó abifó nnó ji akaáge ebwó
(Luk 13:25-27)*

21 Jisṣ ama jyε mβε mánjóógé aké, “Eṣṣfó yéndémuú ayi akúu me ‘Ata Ata’, ne anyéé nyé gefwage Eṣṣwá. Ele bóó abi ápyé genó eyigé nte wa Eṣṣwá muú alu né mfaánebuú akélege ne anyé nyε geji.

22 Ne bií mpa Eṣṣwá úkwónégé, bóó ájóóge nyé ne me áké, ‘Ata Ata! Pó nnó εsé ne Eṣṣwá apyε dégáre ná bóó mekomejóó ayi atané εta wuú né mabó myéé? Déma débuú gejamégé aló nchye ne déma depyéé ntó ukpekre unó né mabó myéé?’

23 Bii bi mbó ngarege ebwó gbógónó nnó, ‘Kwílege me ushuú enyú bóó abi déla pyéé unó bi Eṣṣwá ákélege, nkágé fó enyú!’

*Ufóó ántené upú áped
(Luk 6:46-49)*

24 “Ne yéndémuú ayi awuúge unó bi ngare mbó uko ne ápyéé ndere ájóó alu eké muú déngá ayi átené gepú jii né mfaá εtáráné;

25 yé manaá ákwe, mannyi akpe, ne mbyo amyε gepú eyigémbó gekwene fó, gétúgé átené géjí né mfaá εtáráné.

26 Ne yéndémuú ayi awúu mekomejóó wa yina, ne alá pyéé fó ndere ákélege; alu eké, genkekenegé muú ayi atené gepú jii né mfaá gesóó.

27 Manaá ákwegé, mannyi ákpegé, mbyo ammyegé, gepú eyigémbó gekwé mme kpakpa!”

Jisṣ alerege nkane muú ayi ajóógé éṣṣó

28 Jis̄s anérégέ manj̄ó dep̄o εtire na, gejamégέ b̄óó abi álú éféé ala mano mekpo fuú né gef̄óó eyígé ji álérege,

29 néndé álérege ne ncha ayi atane mbaá Εσωω έπόφó eke ánleré mabé Εσωω.

8

Jis̄s apye muú ubá atóó
(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

1 Jis̄s ánérégέ mánlere unó bina né mfaá mekwé áshulé mme. Gejamégέ b̄óó ákwólé ji.

2 Aké ápéle muú ubá f̄o achwó tó ji mánó mbe ushu, anε ji mmyε aké, “Ata mb̄ogέ okεlege, pye me nkpea.” *

3 Jis̄s anyaá εbwo wuú ata ji aké, “Me nkεlege, ubá byé ubyé, kpea.” Ténéténé yimb̄o mende yimb̄o akpea.

4 Jis̄s aj̄óó ne ji aké, “Ekagé ópye muú f̄o akaá genó eyi gépye ne w̄o. Chó léré lé mmyε jyé mbaá mémpyέ upε Εσωω áchéré agέ nnó otóó. Ne chyéé genó eyígé ebé Mosis éj̄óó, mampye b̄óó ákaá nnó otóó.”

Jis̄s apye maá defwé muú kpaá b̄óó bee Rom atóó
(Luk 7:1-10)

5 Jis̄s afé né meló Kapan̄m, ákwónégέ wyé, muú kpaá b̄óó bee né Rom ajye báne Ji ne alo mánε ji mmyε, nnó apóó ji.

6 Aké, “Atá maá defwé wa amee, ak̄ore ala mmu b́léle ne ubalé.”

* **8:2** Elú wáwálé nnó: Né gepogé b̄óó Jus muú aké ameé uba, ásele ji nnó alú debadeba né mbe ushu Εσωω. Apó sé muú ayi áchóme mmyε ne ate, ne ákamegé f̄o nnó ji akpe né mmu εcha upε Εσωω.

⁷ Jis̄s aj̄ó ne ji aké, “Nchwó pyé nyé ji atóó.”

⁸ Ne muú kpaá b̄ó bee yimb̄o aké, Ata nfu yé muú f̄o ayi ókpéne gepú eyá wó, yémb̄o w̄o j̄ó lé genó ne maá defwé wa atoge nye.

⁹ Elé mentó nwya b̄ó kpakpa né mb̄e, abi me nwúu ne ebwó. Aj̄ógé ne me nnó, “Mpye genó eyi, mpye. Ne nwya ntó b̄ó bee abi áwúu ne me.” Yé ayi ndé ne nj̄óge ne ji nnó, “Chó fa ajye, nj̄ógé ne yimb̄o nnó chwó we, achwó.” Ne nj̄ógé ntó ne maá defwé wa nnó pye eyi, apyéé géji.

¹⁰ Jis̄s awúgé mb̄o, bȳo uw̄o ji mmu. Abwólé mmye aj̄ó ne b̄ó abi ákwólege ji aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, me nlú danjé muú ayi áfyéé metáó ne me na, yéé ébélé né Isr̄eli.

¹¹ Ngarege enyú nnó gejamé gé b̄ó átánege nyé né um̄e mal̄o mme mako ájwólé chónchó ne ukwene ant̄e se, Abraham, Asek ne Jak̄ob manye gefwa eyigé Es̄w̄o ágbárege.

¹² Ne gejamé gé b̄ó Isr̄eli abi gefwa eyigé na gebó gélu eyigé bwó áfomege nye ebwó dafyé ála mmu epinyá gemua álili, ányéé mánéné.”

¹³ Jis̄s ánéré gé manj̄ó unó bina aj̄ó ye ne muú kpaá b̄ó bee yimb̄o aké, “Kéré meso né gepú jyéé, okamé nnó Es̄w̄o akaáge pye maá wyé atóó, chó yéndégenó gébéé wyemb̄o.” Wȳe ndere Jis̄s aj̄ó mb̄o maá defwé yimb̄o atóó.

*Jis̄s apye gejamé gé b̄ó mamée átoó
(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)*

¹⁴ Ne Jis̄s alyaá gé eféé, afé né gepú gé Pita, ndere akpené mmu, agé mmá mendée Pita né mfaá ukwó bélé, améé njaja gefwine.

15 Jis̄s ajye tá ebw̄o wuú. Ténéténé yimb̄o gefwine gebyé ji mmye, akwilé ka akéle menyéé achyé ji.

16 Nkwale akwónégé b̄oó áchwó ne gejamégé b̄oó bwó abi aló nchye áchyége ebwó efwyale mbaá Jis̄s. Ne Jis̄s ányá aló nchye bimb̄o ne mekomej̄oó wuú, átané b̄oó bimb̄o mmye ne apye abi ámée ako átoó.

17 Jis̄s apye unó bi nnó genó eyigé Asaya muú ekpávé Es̄w̄o áj̄oó nyá átome ne ji gebé wáwálé nnó, “Aferé esé né ubale, apye mamée se ábyé.”

*Geṇwágé áṅkwálé Jis̄s
(Luk 9:57-62)*

18 Jis̄s agégé nkane gejamégé b̄oó géchwó n̄oó ji mme, aj̄oó ne baá ut̄oó bíí aké, “Déchyaá gentógé mewaá deyjé egbé né.”

19 Gemege nnó ebwó áchyaá, menleré mabé Es̄w̄o f̄o, achwó mbaá Jis̄s aké, “Ménleré, nkelege nnó me nkwólégé w̄o déjyégé yéndé mbaá ayi ojjé.”

20 Jis̄s ashúú ji meko né nekanémej̄oó aké, “Ushua úwya ambu ayi úbélege wyé, denwȳoné dewyaá anywa ne me Maá Nte Mekwaá mpó ye ne melu ewé nshwórege mekpo ngbeé mmye.”

21 Ne maá ut̄oó Jis̄s ayi ama aj̄oó ne ji aké, “Ata ḡoó njyé nníí kpé nte wa ne nchwó.”

22 Jis̄s ashúú ji meko aké, “Gó b̄oó abi álú eké áwuú b̄oó áníí mewu bwó, w̄o kwále me.”

*Jis̄s anyá mbyonnyi atené
(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)*

23 Ndere Jis̄s akpene mmu ékpe, baá ut̄oó bíí ákwálé ji nnó áchyaá ájye egbé géntoógé mewaá.

24 Ndere ebwó áchyaáge, mbyonnyi metometo átané mbelepo aló mammye. Amye kpaá apye ngbannyi ado ékpe ela mankemanke, yémbó Jisós ábó abelege ji gejyá.

25 Ne ebwó ájye peé ji áké, “Ata poó esé, déchwó nó nnyi.”

26 Jisós ajó ne ebwó aké, “Défó ndé? Metó ewé enyú defyé ne me épó ne unó.” Ajógé mbó akwilé ka, anyá mbyo nnyi yimbó nnó áténé! Atené, mbaá akwené tómeé.

27 Mechó ewé épye baá utó bíi ála mano mekpo fuú ajóge ne ate áké, “Ndé gefóge muú ná, ayi ányáge yé mbyo nnyi ne ngba nnyi áwuú ji?”

*Jisós abú aló nchye átané ande fɔ apeá mmye
(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)*

28 Jisós ne baá utó bíi áchyage gentoóge mewaá, áfé né gebagé mewaá Gadaren. Akwónégé éwu, ande fɔ apeá abi aló nchye áchyege ebwó efwyale átane né manómé bó mbaá ayi ebwó ajwálege áchwó báne Jisós. Ande bimbo ápye efɔ kpaá te bóó ákámégé sé mánkógé né meti ewémbó.

29 Ndere ebwó ágené Jisós, áló mánkálegé áké, “Wó Maá Esowó, óbó ndé mechó ne esé? Óchwó chye esé efwyale ayi gébége eyige Esowó áchye esé géláge kwone wó?”

30 Éké épyembó, nfóné mekwende fɔ nébó nényéé éféé kwókwólé,

31 aló nchye abi álú ande bimbo né mmye áne Jisós mmye áké, “Mbóge óbuúge esé, te esé déjye dékpé né nfóné mekwende eniné mbó.”

32 Jisós ajó yé ne abi aké, “Tánége déjye.” Aló nchye bimbo átané ájye kpé nfóné mekwende eniné mbó né mmye. Éféé mbó nfóné mekwende eniné

mbɔ nésɔ́ ne gatɛlé, né shulé mékwɛ né kwe mmu gentoóge mewaá né nyú manaá négbɔ.

³³ Ambamé mekwɛnde eyimbɔ, ágégé ndere epyéé, ábó gatɛlé áfé né melɔ ágaré genó eyi gépyéé ne ande bimbɔ.

³⁴ Awúgé mbɔ, melɔ meko etané manjye báne Jisɔs, égé gé ji éne ji mmye nnó ályaá mewaá bwó.

9

Jisɔs apye muú úchánchi atoo (Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Jisɔs alyágé bɔ́ melɔ Gadaren, ákeré meso né mbále gentoóge mewaá, akpe ekpée achyaá afé né melɔ ewé ji ájwɔlege wyé.

² Akwónégé wyé, bɔ́ fɔ ákpá muú úchánchi fɔ né uló áfé ne ji eta wuú nnó apyé ji átoó. Ne Jisɔs agégé nnó bɔ́ bimbɔ áfyéé matɔ́ ne ji wáwálé nnó ji akaáge pye muú úchánchi yimbɔ atoo, áké ne mende úchánchi yimbɔ, “Maá wa, gbaré metɔ́, ófógé, ájiiinte gabo wyéé.”

³ Ewéna epye ánleré mabé Esɔwɔ fɔ abi álú wyé álɔ mangígé ate nnó, “Mende yina abɔ́ fɔ maméé mmye ne Esɔwɔ wó.”

⁴ Jisɔs akaá genó eyigé ebwó áférege, ne agii ebwó aké, “Ulannó enyú déwya uféré uboubɔ né mmu matɔ́ nyú?”

⁵ Ndé gelu pere manjɔ́, ‘Nnó ájiiinte gabo wyé’, waá manjɔ́ nnó, ‘Kwile téné ké?’

⁶ Nkɛlege mámpye enyú dékaá nnó Maá Nte Mekwaá awyaá uto fa mme manjinte gabo mekwaá. Eféé ajɔ́ yé ne muú úchánchi yimbɔ aké, “Kwilé ka kpa uló byéé chó mmu.”

⁷ Muú úchánchi yimbə atoó, akwilé ka akpá uló bíi awulé né gepú jíí.

⁸ Bóó ágégé genó eyigé pyé, efó ékwó ebwó matóó. Aló mamfégé Eṣṣwə gétúgé gefoge uto ebi ji achyεé akwaá.

Jisəs akuú Levi ndere maá utóó wuu
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Jisəs alyágé mbaá yimbə, ákene ájyεé, agé mende fə ayi akamege Matyo ménselé ηkamakpo. Ji ajwólé né melú utóó wuu, Jisəs akuú ji aké, “Kwólé me.” Ne akwilé ka aló mankwólé ji.

¹⁰ Ewyágé, Matyo anε Jisəs né gepú jíí, ndere Jisəs ajwóle ányεé menyεé ne baá utóó bíi, gejamégé ánselé ηkamakpo ne bóó ubeé áchwó bane bə Jisəs ányεé menyεé ne ebwó.

¹¹ Bóó Farasi fə ágégé mbə, ágíi baá utóó Jisəs aké, “Ulannó ne ménleré enyú anyεé menyεé ne ánselé ηkamakpo ne bóó ubeé?”

¹² Jisəs awúgé genó eyigé ebwó ágíi baá utóó bíi, ató ebwó neka aké, “Bóó abi álá meé, ákélégé fə muú uka, élé abi ámeé ne ákélege.”

¹³ “Chóge dégí dékaá genó eyigé ηwe Eṣṣwə agaré εsé. Asá wyε nnó, genó eyigé me nkélege, gelu nnó ákwaá ágene atε meshwe épófó upε manpyεge eta wa. Kaáge nnó nchwó kú fə bóó abi álú cho né mbe ushu Eṣṣwə wó, nchwó lé mánkú bóó abi ápyεé ubeé.”

Nkwé manlya menyεé kpékpé
(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Baá utóó Jón ménwyaá bóó manaá Eṣṣwə áchwó gíi Jisəs aké, “Ulannó εsé ne bóó Farasi

délyáge menyéé kpékpé gétúgέ deparé Εσωω ne baá utóó byé alá pye fó mbó”?

¹⁵ Jisós ashuú εbwó meko aké, “Nnó ájeé menó neba ályage menyéé kpékpé ayi menó neba alu ne εbwó? Cháchá. Yémbó gébé gebéé nye εyígé menó neba alá bεé nyé sé ne εbwó, éféé ne ályáge nyé menyéé kpékpé né mboó gébé gétúgέ deparé Εσωω.”

¹⁶ Ne muú akaágé sé fó gebagé ndeé gekε akwómé embu né ndeé eyi gekwéne. Apyεgέ mbó, gebagé ndeé εyigémbó génywerege nye gépye ndeé yimbó εgyalé dóó.

¹⁷ Εlómé fó ntó nnó muú akpá mmóó make áfáné mmu ukwéne unó mmóó ébi akwyéé ne mekó menya. Apyεgέ mbó, mmóó mimbó mabεne nyé mapye ukwene unó mmóó εbimbó ugbó ne mmóó mawule mme. Muú abógé mmóó make afyéé lé né mmu unó mmóó uke. Apyεgέ mbó mmóó ne unó mmóó ubéε nye chájéné.

*Maá Jarós ne mendée ayi atad nku Jisós
(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)*

¹⁸ Ndere Jisós alú jóoge ne εbwó, aké ápele, muú kpaá fó achwó kwé ji uká, aló manjóó ne ji aké, “Maá wa ayi mendée agbo mbó wye nana. Nné wó mmye, Ata chwó nere ji εbwó mmye, apege nye.”

¹⁹ Jisós akwilé ka ne baá utóó bíí ákwóle mende yimbó.

²⁰ Ndere ájyεé, mendée yi agéne me εfwyale dóó ayi manoó mabó matanégé ji mbe málé anmé áfyá ne ápeá, achwó ji né meso ata manó nku wuú.

²¹ Εlé ji abó aferé me né metóó wuú nnó, “Mbógé ntagé yé lé nku wuú, ntoge nye.”

22 Jis̄s abwólé mmye agé mendée yimb̄o ajóó ne ji aké, “Gbaré metóó maá wa, otóó gétúgέ ofyεé metóó wyε ne me.” Ténéténé yimb̄o mendée yimb̄o atoó.

23 Jis̄s akoó yé afé né gepúgέ muú kpaá yimb̄o. Akwónégé né gepúgέ Jar̄s, agé b̄óó ndere álile ne gejamégé abif̄o nkane ákwéle ubeé áf̄ómege ambya.

24 Ajóó ne εbw̄ó aké, “Chógé, mesó mendée yina agbo wó, abelege lé géjyá.” Jis̄s ajóógé mb̄o, b̄óó bim̄b̄o ál̄o manjwáné ji jwané.

25 Ne Jis̄s ábúgέ b̄óó bim̄b̄o ako átánégé dafye, ákpe mmu ágbaré εbw̄o mesó mendée yimb̄o, apye ji apeé, akwilé ka.

26 Ne ngó mechó εwéná akwó akw̄oné mal̄o mako né gebagé mewaá εyígémb̄o.

Jis̄s apye b̄óó ame nónómé apea ágéne

27 Ndere Jis̄s alyaá gepúgέ Jar̄s ajyεé, b̄óó ame nónómé f̄o apea ál̄o mankwólégé ji áβεέge aké, “Jis̄s, Mpyáne Devid gé εsé meshwe.”

28 Jis̄s akwónégé né mmu gepú εyigé ji ajwólege ande bim̄b̄o ájye báne ji. Jis̄s agií εbw̄ó aké, “Nnó enyú défyεé matóó ne me nnó nkage pye enyú dégέne?” Akamé aké, “Ata défyε.”

29 Akámégé mb̄o, Jis̄s ata ame bw̄ó aké, “Ébé wyé ndere enyú défyεé metóó ne me.”

30 B̄óó bim̄b̄o ál̄o mángéné mbaá. Ne Jis̄s aji εbw̄ó εtu aké, “Ékagé dépye muú ákaá mech̄o εwena.”

31 Yémb̄o ájyégé ákage cho metóó ápye ngó Jis̄s akwó akw̄oné mal̄o mako gétúgέ utóó bí ji apye eta bw̄ó.

Jis̄s apye mbú ajóóge mejóó

³² Ne wyε ndere ande bina makpó ápeá ályaa ájyεé, bɔ́ fɔ́ áchwó ne muú fɔ́ mbaá Jisɔs ayi meló nchye apyé ji álaá mbú.

³³ Jisɔs ábúgé meló nchye yimbɔ́, mbú yimbɔ́ alɔ mejɔ́ manjɔ́gé. Ne gejamé gé bɔ́ abi álú éféé ágégé mbɔ́, matyε mawá ebwó meno álɔ manjɔ́gé áké, “Délú danjé gefɔ́gé genó eyina gepyε fana né melo Isrɛli.”

³⁴ Yémbɔ́ bɔ́ Farasi ájɔ́ áké, “Élé danchɔmeló mfwa áló nchye ne achyéé ji uto nnó ábúgé áló nchye”.

Jisɔs agéne bɔ́ meshwε

³⁵ Jisɔs alyage eféé akene ajyéé né malɔ ayi kɔ́kɔ́ ne ayi kpakpa, alerege bɔ́ mekomejɔ́ Éswɔ́ né mmu macha mmyεmenene bɔ́ Jus. Ama agarege ntó bɔ́ abya melóméló nkane Éswɔ́ ágbárege gefwa jí. Apyéé ntó bɔ́ abi ámeé mamée ufɔ́ufɔ́ átóoge.

³⁶ Ndere Jisɔs agéné gejamé gé bɔ́ abi áchwó eta wuú, meshwε akwɔ́ ji metɔ́ dɔ́ gétúgé bɔ́ bímbɔ́, néndé efwyale bwó ejaá dɔ́, álá mbyambya eké mágónme ayi álá pó ne mémbamé.

³⁷ Eféé ne ájɔ́ ne baá utɔ́ bíí áké, “Mbwé mamferé ajá dɔ́ ne bɔ́ utɔ́ abi áférege ája wó.

³⁸ Nége mmyε mbaá Éswɔ́ mbɔ́ mekɔ́ nnó ató bɔ́ utɔ́ abifɔ́ nnó áchwó áferé mbwé wuú.”

10

Jisɔs ajya ángbá bíí áfyáneapeá (Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)

¹ Ne bíí úma Jisɔs akuú ángbá bíí áfyáneapeá, áchwóge achyéé ebwó uto ebi ábuú aló nchye né

mmye bó ne mampye bóó abi ámée mamée ufóó ufóó átóoge.

² Gé mabó áhgbá Jisós áfyáneápeá na. Ayi mbe akamege Simun (ákúú ji ntó nnó Pita) ne menmó wuú Andru, Jemsi ne Jón baá Sebēdee.

³ Filip ne Batolomyo, Tōmasi ne Matyo ayi álú ménselé ñkamakpo, Jemsi maá Alfós, Tadiyos ne

⁴ Simun muú ukógé ayi ammyéé nnó bóó bií ábé mmyemmye bwó ne Judas Iscarot ayi achyéé Jisós mankwaá.

*Jisós ató áhgbá áfyáneápeá nnó ápye utóó bií
(Mak 6:7-13; Luk 9:1-6)*

⁵ Jisós agare ebwó bina aké, “Mentōme enyú dafye. Déjyéé mbó dékpegeé fó maló bóó abi alá pó bóó Jus ye né gebagé mewaá Samariya.

⁶ Chóge lé né mbaá bóó Isreli. Ebwó álú eké mágónme ayi ánome.

⁷ Dégáregé ebwó nnó gébé eyigé Esōwó ágbárege gefwa ne bóó bií géla kwókwólé.

⁸ Pyéége bóó mameé átóogé, peége bóó abi ágboó ákérégé né genwá, pyéége ntó bóó ubá átóogé, búge áló nchye abi áchyéégé bóó efwyale né mmye. Nchyéé enyú utó mampye unó bi, déchyé ñka wó, chóge dépyéégé ntó mbaá bóó dégigé ñka.

⁹ Ekagé déjyéé ne yéndé gefóge ñka né mmu uba nku nyú.

¹⁰ Muú nyú ákpagé fó gébagé neke, yé ébélé nkú ayichá, yéé unó uká ne metó neke, néndé ábó manchyé muú utóó genó eyigé ji abóó mambé ne géjí.

11 Yéndé melo ewé dékpené, kélege muú yi ábóó gejeé manse enyú nnó déjwale ne ji, jwólégé wye eféé kpaá te délyáge melo ewémbó.

12 Dekpegé mmu gepú eyimbó, támege bóó abi álú mmu nnó, ‘Méjé Esowó ébé ne enyú.’

13 Ne mbógé bóó abi álú mmu ásege enyú chánéné, nége mmye nnó méjé Esowó élá ne ebwó, mbógé alá se ntó enyú wó, nége mmye nnó Esowó áse méjé wuú.

14 Mbógé muú alá se enyú yé ebe elé manwú mekomejóó nyú wó, déké detanege melo ewémbó yé ebe lé gepú eyigémbó kwége mpúpú eyi élú enyú uká ne délyaa déjye.

15 Ne me ngarege enyú wáwálé nnó, bií unóó mpa, Esowó agené nyé bóó Sodom ne Gomara meshwe apwó bóó melo ewé éshyaá manwú mekomejóó enyú.”

*Jisós agare ángbá bií efwyale ewé ebwó agéne nye
(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)*

16 Aké, “Wuúge, mentóme enyú mbaá bóó mme nkane mágóheme né mpú ukwaála, kaágé chánéné nkane dékene ne bége nyaáme dékélégé mpa.

17 Sége gébé, néndé bóó ápyéne nye enyú áfé ne enyú né eso ákpakpa melo ne ádóo nyé enyú baá unóó né macha mmyemenene bwó.

18 Ne ájame nye enyú áfé né mbe ushu bə góména ne afwa melo gétúgé délu ankwale ba, ápyegé mbó ébyennó degé mbó lé meti mangaré ebwó ne bóó abi alá pó bóó Jus mekomejóó wa.

19 Gébégé ásege enyú ájyegé né macha eso, déchyegé menyammye nyú efwyale, dégígé nnó

dejoḡe nye nnó néndé gebe eyíḡé mbə gékwənéḡé Eṣəwə achyege nye enyú genó eyíḡé débəḡ manjəḡ.

²⁰ Njəḡé mbə néndé, uchu mejəḡ ebí enyú déjəḡe nye úbéré fə ebí nyú, élé Mendoó Ukpea ewé Nte nyú Eṣəwə atóme nye ne éḡárege nye enyú genó eyíḡé débəḡ manjəḡ.

²¹ Ne gebé eyíḡé mbəntó, aḡmó áchyéḡe nye atéé aḡmó nnó áwá. Ante áchyéḡé nye baá bwó nnó áwá. Baá áténege nye ukóló ne ammá bwó ne ante bwó mampye nnó áwá ebwó.

²² Bəḡ ako ápaá nye enyú gétúḡé délú bəḡ ba. Yémbə yéndémuú ayi akogé metəḡ te kwyakwya áférege nye ji né efwyale gabo.

²³ Yéndé melə ewé bəḡ áchyéḡé enyú efwyale kwilége wyé wáwá déjyé ewé chá. Kaáḡe wáwálé nnó, geméḡe nnó déké maló Isrēli mako mampye utəḡ ba, me Maá Nte Mekwaá nchwó nyé.

²⁴ Kaáḡe nnó maá ḡwe akaáḡé fə ḡwe ápwó menleré wuú, ye maá defwé aḡeáḡe fə geme apwó muú ayi abəḡ ji.

²⁵ Maá ḡwe aferéḡé fə nnó ápyéé nye galóḡaló ne ji apwə menleré wuú ne maá defwe ntó aferéḡé fə nnó ápyéé nye galóḡaló ne ji apwə muú ayi abəḡ ji. Mbəḡé bəḡ ákage ḡea matəḡ ákuú me ayi nlu nte ula gepú Eṣəwə nnó nlú danchəmeló (Bəlsebəb) ne enyú bəḡ ula gepú ba yé, ákúu nye enyú ufəḡ mabə ufəḡ ufəḡ ámi mabəḡ mapwəḡ amu. *

*Muú ayi débəḡ mamfə lé Eṣəwə épəfə mekwaá
(Luk 12:2-7)*

* **10:25** Elú wáwálé nnó: Bəsebəb élé mabə danchəmeló ami fə pé ntó né 12:27.

26 “Défǒgé ye muú fǒ, genó fǒ gépó eyigé ákwérége géjí bǒó alá géne nye, ye eyigé ábigé bǒó alá kágé nye gépó.

27 Unó bi ngárege mbǒ enyú né metǒó utuú, gárege úbí gbǒǒǒ ne ebi dewuú mbǒ enyú enyú garege ubi mbaá bǒó ako áwúu.

28 Défǒgé fǒ bǒó. Ebwó ákage wá lé muú wáne, ákágé wá fǒ méndóo wuú. Fóge lé Eǒwǒ muú awyaá utó manwá muú chóncho ne méndóo áfyé mmu ntoné mewε.

29 Gege baá denwǒné abi aname ne ηka eyi élá fuú yé genó wǒ. Yémbǒ yé ama ayi átánege né mfaá akwé ayi Nte nyú Eǒwǒ alá kaá wǒ apó.

30 Mbǒntó ne élu ne enyú, Eǒwǒ akaá mpa dénkaaré mejwe eti délu yéndémuú nyú mekpo.

31 Défǒgé fǒ genó eyigé bǒó apyé nye eta nyú, enyú denǒé gemε né mbe ushuú Eǒwǒ dépwǒ ekwǒ denwǒné.

*Muú ayi áfyé metǒó ne Kras ne ayi ashya ji
(Luk 12:8, 9)*

32 “Ne yéndémuú ayi ágárege gbǒǒǒ né mbe ushu bǒó nnó alu muú wa, mentó ngarege nyé gbǒǒǒ mbaá Nte wa muú álu né mfaánebuú nnó ji alu muú wa.

33 Yémbǒ, yéndémuú ayi áshyágé né mbe ushu bǒó nnó ji apó fǒ muú wa, bíí mpa Eǒwǒ, mentó nshyaá nyé ji né mbe ushu Nte wa muú alu né mfaánebuú nnó ji apó fǒ muú wa.

*Mekomejǒ Jisǒs achwǒ ne mawámé épǒǒ nesǒ
(Luk 12:51-53; 14:26, 27)*

34 “Enyú déferégé fó nnó menchwó fá mme mampye bɔ́ abé nesɔ ne atɛ, nchwó lé mampye bɔ́ ámmyé né ne atɛ.

35 Nchwó pyé nnó maá ayi mende ámmyé ne nte wuú, ayi mendée ámmyé ne mmá wuú. Mendée menɔ ammye ne ηmogétá wuú.

36 Ne bɔ́ mawámé muú átanégé elé né ula gepú bíí.

37 Muú abɔ́gé gejeé ne mma wuú yélé ne nte wuú gépwɔ́gé gejeé eyi abɔ́ ne me, ebyennó akwane fó mambɛ menkwɔle wa wó. Ne muú abɔ́gé gejeé ne maá wuú ayi mende yélé ayi mendée gépwɔ́ge gejeé eyi abɔ́ ne me akwane mambɛ menkwɔle wa wó.

38 Ne mbɔ́gé muú alá kame mamkpa gekwa jíí akwɔlege me wó, ebyennó akwane fó mambɛ menkwɔle wa wó.” †

39 Muú ayi akélege mampóó genwá jíí, jí yimbɔ ne ágbóo nyɛ, ne ayi akélege maníí genwá jíí getú ya ebyennó ɔbɔ́ nyɛ genwá eyi gélágé byé.

Esɔwɔ achyɛge nyɛ nsa mbaá muú yi asele muú utɔ́ wuú ne nechóchó
(Mak 9:41)

40 “Yéndémuú ayi asele enyú ne metɔ́ megómégó ebyennó ase mbɔ le me, ne muú ayi ásele me ase mbɔ lé Esɔwɔ muú átɔme me.

41 Yéndémuú ntó ayi asele muú ekpávɛ Esɔwɔ ne metɔ́ megómégó elé akaá nnó alu muú utɔ́ Esɔwɔ, Esɔwɔ achyɛge nyɛ jí nsa wyɛ ndere achyɛge muú

† **10:38** Elú wáwálé nnó: Gekwa gelú mbaá ayi bɔ́ Rom áwane nya bɔ́ abi atóo makpo ne ebwó, mamkpa gekwa akwɔle Jisɔs, ula úlú nnó mangɛ efwyale ewé ekáge chwó muú yé ebe elé ne negbo getu jíí.

εκπράvé wuú. Muú ayi asele muú yi apyεέ genó eyigé Εσωω akεlege, asele nsa wyε nkane ayi Εσωω achyεge muú yimbω.

⁴² Ne muú ayi achyεge ηκω manaá makwε mbaá muú ama né geluagé abi alu ankwεle ba, yé ayi alú byábyá né ame bωó, ngarege enyú wáwálé abωó nyε nsa.”

11

*Bωó dentωó Jωn menwyad bωó manad Εσωω
(Luk 7:18-35)*

¹ Ne gébégé Jisωs anéré mangaré baá utωó bií makpo áfyanéapéá genó eyigé εbwó ábωó mampye, alyaá melú εwémbω afé né maló bωó Jus ayi fω né gebagé mewaá Gálilí nnó álérégé ne ámá ágárégé ntó εbwó abya melóméló.

² Né gébé eyigémbω ntó Jωn menwyaá bωó manaá Εσωω abó akpε denω. Áwúgé unó bi Jisωs, Muú yi Εσωω akweré ji ελά gefwa, apyεέ, ató baá utωó bií abifω nnó ájyε ágií ákaá gefogé muú ayi ji álú.

³ Ajyé gé ágií Jisωs áké, “Wω ne ólú muú ayi abó alú manchwó wá εsé dégilé ayichá?”

⁴ Ne Jisωs ashuú εbwó meko áké, “Choge dégare Jωn unó bi enyú déwuú bωó ájoge ne εbi enyú ambωó dékpané ame déγεne.

⁵ Bωó ame nónómé ágéne, ubwéré, ukwilé úkéne, bωó abi ámeé ubá átoó, bωó matu gbégbé áló manwúgé, abi ágboó ápeé, ne ubyá bωó úwú abya melóméló.

⁶ Meje ébé ne muú yi álá pó ne dembyó né metωó gétú yá.”

Jisωs agare bωó gefogé muú ayi Jωn alu

⁷ Ndere baá utóó Jón ályaá ájyεέ, Jisós aló manjós depóre Jón ne gejamégé bós abi álu εφέ aké, “Tégé gébégé enyú déjye nya né mashwone, defε mange ndé gefógé muú? Déjye gé le muú ayi alú eké mancha ami afofo akpáne áténe εgbε εwe ne εwe?

⁸ Mbógé mbó fó wó, deféré nnó dejyé gé ndé gefógé muú? Défé manjye ge muú ayi afye mandeé malómáló? Chyaá-o. Dekaá fó nnó bós abi áfyεé ufós mandeé yimbó ájwolege lé né mmu dachi afwa bó wó?

⁹ Ne enyú défé yé éwú mánjye gé waá? Elé muú ekpávε Éσωω? Eh, gé muú yi enyú dégené mbó. Ngare enyú wáwálé nnó, ajeá geme apwó yéndémuú ekpávε Éσωω.

¹⁰ Elé Jón yina ne ábó ásamé gétú jíí nnó Éσωω aké, ‘Wuúgé, ntóme nyé muú dentós wa ayi abó nyé mbε ne wó manchwó kwyé meti wye’.” *

¹¹ Jisós afé mbε ajóge aké, “Kaáge wáwálé nnó, né geluágé bós ako abi ándée ábyené, ye muú ayi ajeá geme eke Jón menwyaá bós manaá Éσωω apó. Yémbó muú ayi álá fuú ye genó wó né geluágé abi Éσωω abεé mfwa bwó ajeá geme apwó Jón.

¹² Gefwa εyigé Éσωω ágbárege gejyεέ mbε ne εshye εló né gébé εyigé Jón menwyaá bós manaá Éσωω agarege mekomejós Éσωω, ekwone bíí εbi fina. Ne bós abi amyε mankpe wye, amyε ne εshye.

†

¹³ Gemégé nnó Jón áchwó álós utóó bíí, bó ηwe abi Mosis asame ne abi bós ekpávε Éσωω ako ábó mé

* **11:10** Elú wáwálé nnó: “Wó” né melo ηwe εwéna, atene mbaá muú ayi Éσωω akwere ji ela gefwa. † **11:12** Elú wáwálé nnó: Melo ηwe εwéna, né bó ηwe bifó ájós cha. Pε TEV, RSV ne abifo ntó.

mbε ágare unó bi upyεé nyε né gébé εyina.

14 Ne mbogé dékelege mankame ne genó εyigé me njóó, goge me ngare enyú nnó Jon ne alu Elija ayi bóó ekpávε Εσωω abó ajóó nnó achwóó.”

15 Muú yi áwyaá matu mawú, áwú.

16 “Mmεge na kpé nnyε enina ne ndé? Nélú nkane baá melo abi ájwole né metóó melo, akuú ate aηme bwó aké,

17 ‘Esé dékwe enyú ubeé neba nnó débé, déshya mambé, dékwa makwaá negbo nnó deli déshya manlí.’ ”

18 Njoge mbó néndé, Jon menwyaá bóó manaá Εσωω achwóó nyá, ji ányuú fó mmóó, ne gebé εyigé fó alyage menyéé kpékpe gétugé depore Εσωω getu εyigémbó, bóó aké, “Awyaá meló nchye.”

19 “Me Maá Nte Mekwaá nchwó, nnyε menyéé, nnyu mmóó gbene, enyú deké pélé muú genó ne menyuu mmóó yi, mejeé ánselé ηkamakpo ne mejeé bóó ubeé. Yémbó ákaágé nnó denjaré Εσωω etiré muú áwyaá delu cho né unó ulóóló ebi ji ápyεé.”

*Maló ayi alá áfyéé matóó ne Jisós wó
(Luk 10:13-15)*

20 Bóó abi álú né maló ayi Jisós ápyε nyá ukpékpe ufélekpá wyε, ályaá fó mámpyégé gabo wó. Ewena εpyε Jisós aló manshulege εbwó ndo.

21 Ake, “Utóηkwa ubé nyε ne enyú bóó meló Korasin, utóηkwa ubé ntó ne enyú bóó Betsada néndé, ukpékpe ufélekpá ebi mpyε eta nyú, mbó mpyε nyá ubi mbaá bóó Tiya ne Sidon mbó ályaá mé gabo bwó te gachií, áfyε uchále mandeé, áwaá matwó né mekpo mánleré nnó ályaá gabo εbwó.

22 Ngárege enyú wáwálé nnó, bíi unṓṓ mpa Ẹṣṓwṓ, Ẹṣṓwṓ agene nye bṓṓ Tiya ne abi Sidṓn meshwe apwṓ enyú.

23 Ne enyú bṓṓ Kapanṓm, déferé nnó dékwṓme nye ηgṓ dṓṓ? Gebyṓ, Ẹṣṓwṓ awáne nye enyú gelu degbo dékwṓné melṓ áwuú bṓṓ. Néndé, ukpékpé ufélekpá ebi mpye na eta nyú, mbṓ mpye ubi mbaá bṓṓ Sodom, mbṓ Ẹṣṓwṓ áwaá nya fṓ ebwṓ wṓ, ábṓ álú ábe té fina.

24 Ngarege enyú wáwálé nno, bíi unṓṓ mpa Ẹṣṓwṓ, Ẹṣṓwṓ agene nye bṓṓ Sodom meshwe apwṓ enyú.”

Jisṓs aké ‘Muú yi akélege ugbeé mmye achwṓ eta wáa’

(Luk 10:21, 22)

25 Wyéé né gébé eyigémbṓ, Jisṓs anemmye aké, “Nte wa, Ata ayi abṓṓ mfaá ne mme, mféé wṓ dṓṓ, nkane ṓpyéé nnó depṓ etire detome ne me debe bibíí mbaá bṓṓ denḡá ne abi ákaá ηwe dṓṓ. Ẹnené deti gbṓḡnṓ mbaá bṓṓ abi alá kaáge ye genó nnó ákaá.

26 Ẹlu wáwálé Nte wa, mbṓ ne wṓmbṓṓ ókelé nnó ébṓ.”

27 Ama jṓṓ ne bṓṓ aké, “Nte wa achye me unó uko ne ye muú ayi akaáge gefṓḡé muú ayi Maá alú ápṓ, ekosé Nte wuú ne ye muú ayi akaáge gefṓḡé muú eyigé Nte alu ápṓ ekose Maá ne bṓṓ abi ji ájyaá nnó ápye ebwṓ ákaá Nte wuú.

28 Enyú ako abi depwaá gétúḡé dékpané matuú efwyale ayi ánṓṓ enyú, chwṓge eta wa, nsele áji nchye enyú ugbeé mmye.

²⁹ Chyége gemæge nyú eta wa degí géno eyige nlérege, néndé me nlu nyame ne mbwégé fó mmye. Dépyégémbò, debóó nyε ugbeé mmye.

³⁰ Genó eyigé ngarege enyú nnó dépyε gejjwerege fò ne eyigé nchyége enyú nnó dékpa genóó fò.”

12

Nkwé ayi bií uwyaá bóó Jus
(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ Ebélé ye wó, né bií uwyaá fò Jisòs ne baá utóó bií ákoóge né mekóó gefóge nchi fò eyi ákuú nnó wid. Mesa abò ammye baá utóó bií. Apye ebwó álo mánkóge nchi eyimbò ányéé.

² Ekwo bóó Farasi fò ágegé mbò, ájóó ne Jisòs áké, “Gé ebé se ékámé fó nnó baá utóó byé ákóó nchi bií uwyaá wó.”

³ Ne Jisòs ashuí ebwó meko áké, “Enyú délu danjú né mmu ηwe Εσωω dékaá genó eyigé mfwa Devid ápyé nyá gébége mesa ámmye ji ne bóó bií wó?”

⁴ Akpe nyá mmu εcha upe Εσωω abó bred ayi achyεge matame mbaá Εσωω, anyé ne bóó abi álu ne ji. Élu ebé nnó muú yicha abóó fó manyé menyé yimbò wó ekosé ámpye upe Εσωω ne ányé.”

⁵ Ama gií áké, “Délu danjú ebé Mosis ewé eké, ámpye upe né εcha upe Εσωω ákwene ebé bií uwyaá, ebé ewé éké muú apyεgé fò utóó bií uwyaá. Nkane ebwó ápye utóó né bií uwyaá ákwe εbe ewémbò. Yémbò ebé Mosis ewémbò εgbaré fó ebwó nnó ápye utóó bií uwyaá wó?”

⁶ Góge ngaré ye enyú nnó muú alu fa ayi ápwò ye bélé εcha upe Εσωω.

⁷ N̄we Ɛsɔwɔ ajɔ́ aké, ‘Genó eyigé Ɛsɔwɔ ákélege gélú nnó dégéné atɛ meshwe épófó lé mámpye ure eta wuú’. Mbɔ́gé debó dékaá mekomejɔ́ yina, mbó enyú déjɔ́ fɔ́ nnó bɔ́ abi ála pye gyéé wó ákwé mpa.

⁸ Kaáge ye nnó, me Maá Nte Mekwaá ne nlu Ata ayi abɔ́ bíí uwyaá.”

Jisɔs apye mende yi ebwɔ egboó ji atoo
(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Jisɔs ályágé éféé, ajye kpe né echa mmyemenene bwó.

¹⁰ Mende fɔ́ ayi ebwɔ egboó ji abó alú wye. Ɛféé mbɔ́ntó, bɔ́ fɔ́ abi ákélege meti mánjɔ́ nnó Jisɔs ápye genó gebo alú wye. Agíí Jisɔs áké, “Nnó ebé se ékamé nnó ápyéé muú atoo né bíí uwyaá?”

¹¹ Jisɔs ashúú ebwó meko aké, “Mbɔ́gé muú nyú awyaá egɔ́me, ne ekwegé mmu gepyeé bíí uwyaá, nnó áférége ewu?”

¹² Ne mekwaá áyi aɲéá geme ápwó egɔ́me ye! Nɔ́ere elúmbɔ, ebé egbárégé fɔ́ muú nnó apoóge fɔ́ nte meɲme bíí uwyaá.

¹³ Ɛféé ne Jisɔs ájɔ́ ne mende ayi ebwɔ egboó ji áké, “Nyaá ebwɔ wye.” Anyágé, ténéténé ebwɔ wuú etoo ekere mebe nkane ewe fɔ́.

¹⁴ Bɔ́ Farasi abi álu éféé ágégé mbɔ, átané ajye ásó mala nnó ápye Jisɔs áwá.

Ɛsɔwɔ ajya Jisɔs nnó dbé muú utɔ́ wuú

¹⁵ Ne Jisɔs akaágé nnó ájɔ́ geju manwá ji, alyáá mbaá yimbɔ afé mbaá yicha. Gejamégé bɔ́ ákwólé ji, apye abi ámeé ako átoó.

¹⁶ Ne aji ebwó etu aké, “Ékagé ajye ágáré bɔ́ depɔ́ eti.”

17 Jis̄s aj̄ó mb̄o nnó mechó ewé Es̄w̄o apȳé
Asaya muú ekpávé wuú aj̄ó ébé wáwálé

18 nnó, “Gé muú utó wa ayi njyaá na, mb̄o gejeé ne
ji,

apȳé metó egó me dó, nchyege nye ji uto Men-
doó wa,

ne agarége nye bó abi alá pó bó Jus nnó me mpȳé
nye ebwó átene cho né mbe ushu wa.

19 Abéé f̄o muú mawáme,

ne ménjó mejó, abéé muú ayi ala awuú f̄o mejó
wuú né melo tametame.

20 Ajógé f̄o mejó metometo ne bó abi áwyaá mató
dada,

ne apȳé f̄o mató ásó ubya bó ne abi ágene
efwyale.

Wyemb̄o ne abéé ne bó kpaá te apye nye wáwálé
wuú apw̄o unó uko.

21 Ne bó mal̄o mme meko ánegege nye mató ne ji
mamb̄o genwá.”

*Jis̄s apó f̄o ula uma ne Belseb̄b mfwa aló nchye
(Mak 3:20-30; Luk 11:14-23)*

22 Ewyágé, bó f̄o áchwó ne muú ayi meló nchye
ápé ji aláá mbú ne ame nónomé mbaá Jis̄s. Apye
ji ató aló mángéné mbaá, ajoge mejó.

23 Genó eyigé Jis̄s apye, gépye gejamégé bó abi
álu wye matye mawá ebwó meno áló mángigé ate
áké, “Nnó mpyáne Devid áwu álu máchwó nkane
mempoó se na waá?”

24 Ne ekwó bó Farasi áwúgé nnó Jis̄s apye muú
ayi meló nchye áchyége ji efwyale ató, áló mánjó
áké, “Élé Belseb̄b mfwa aló nchye ne áchyége ji utó
nnó ábúgé bó aló nchye mmye.”

25 Jisṓs ákaá genó eyigé ebwó áférege, ajóó ne ebwó aké, “Yéndé melo ewé bṓó alá pṓ meko ama, éténégé. Ne yéndé ulaá gepú ebi ummye ne ate ulaá tyatya.

26 Ne mbṓgé nte meló nchye aké abuu ayifo, ebyennó gefwage danchṓmeló gekaré mmye ne épyémbṓ nnó ne geji géténé?

27 Mbṓgé Belsebṓb ne achyge me uto mamferé bṓó aló nchye mmye, waá achyége bṓó enyú utó mámferege bṓó aló nchye mmye? Ne mbṓgé enyú dekame fṓ nnó Belsebṓb ne achye ebwó utó aferege bṓó aló nchye ne mmye wó, ebwó ambṓó ne álerege nye nnó enyú délu gyéé né genó eyigé dejógé mbṓ ne me.” *

28 Ne mbṓgé élé né Mendoó Eṣṓwṓ ne mbuu bṓó aló nchye mmye, kaáge nnó gefwage Eṣṓwṓ gélo mé fá ne enyú.

29 Muú ákaágé kpe fṓ gepúgé meto muú ajó genó mbṓgé alá bṓmbe áwé ji wṓ. Ekosé nnó abṓgé mbe awége ji ne ákaágé kpe ajó yéndégenó.

30 Yéndémuú ayi alá pṓ ula uma ne me, alu muú mawame wa, ne yéndémuú ntó ayi alá pṓge me manyweré bṓó, atya ebwó tyaá nnó abe tete ne Eṣṓwṓ.

31 Kaáge nnó Eṣṓwṓ ajígente yéndé gabo ne mejṓó mebomebo ewé bṓó ajóge ne ate. Yémbṓ ajígé fṓ nte mejṓó mebomebo ewé bṓó ajóge atome ne Mendoó Ukpea.

32 Eṣṓwṓ ajígé nye nte yéndé mejṓó mebomebo ewé muú ajóge atome ne Maá Nte Mekwaá yémbṓ ajígé fṓ nte mejṓó mebomebo ewé muú ajóge atome

* **12:27** Elú wáwálé nnó: “Belsebṓb” élé mabṓ amifo, ami ákuú danchṓmeló pé ntó né 10:25.

ne Mendoó Ukpea. Yé ebelé fa mme yina ne ayi achwóó.

Genó ne umpomé bíi

(Luk 6:43-45)

³³ Désége nnó umpome genó ulóme, debó mansε ntó nnó genó geji ambóó gelóme. Ne désége nnó genó gélóme f́ ebyennó umpome bíi ntó ulóme f́, néndé akaáge genó né mbaá umpome bíi géji géwóme.

³⁴ Enyú abi délú éke mmyó épyémbó nnó ne déjóó galógáló ne muú ayi enyú délú bóó abo? Néndé, genó eyi gélú muú metóó géjí ne gétánege ji meno.

³⁵ Muú melóméló ájógé depó delódeló eti délú ji né metóó, muú mebomebo ájógé depó debodebo eti délú ji metóó.

³⁶ Kaáge wáwálé nnó, bíi unóó mpa Esówó yéndémuú ágarege nyε ula bi ji ajóó yéndé gechugé mejóó gebogebo eyi gétané ji meno.

³⁷ Néndé yε mpa akwilege wó, yε akwene wó, ásóó ji lé né uchu mejóó byε.

Bóó akélege Jisós apyéé ufélekpa

(Mak 8:11, 12; Luk 11:29-32)

³⁸ Jisós ájógé mbó, ánlere mabe Esówó ne bóó Farasi f́ ájóó ne ji áké, “Ménlere, pyε ufélekpa ese dégé, manlere nnó utó byε utané mbaá Esówó.”

³⁹ Jisós ashúú ebwó meko aké, “Enyú njyε eniné na debó, delu bóó abi átií meso ne Esówó. Dekélege me nléré enyú ufélekpa, yémbó yé uma nlérégé f́, wyε lé ufélekpa Jona muú ekpávε Esówó ne me nlérege nyε enyú.

40 Wye nkane Jona ábelé ndo eléé né mmu une mekwòle, mbàntó ne áníge nye me Maá Nte Mekwaá mbelé ndó eléé utuú ne ηwòmese né mme.

41 Bií unós mpa Èsòwò, bós meló Ninενε ákwilege nye áshulé enyú bós nyje ενina ndo nnó dépye gabo, néndé, ákwòré nya matós bwó ákame né Èsòwò gébégé Jona ágaré εbwó mekomejós Èsòwò. Góge mpye enyú dékaá nnó, muú alu né metós metós nyú ayi ágárege mekomejós apwò Jona yémbò dékélégé fó mánkwòré.

42 Bií unós mpa Èsòwò, mfwa mendée né melò Sheba ákwilege nye ashule bós nyje ενina ndo nnó ápye gabo. Néndé, atané nya kpaá tete ewu áchwó wú unó bi mfwa Solomun áleré nya bós ne déngá. Kaáge ye nnó muú alu mbò né metós metós enyú ayi álerege mekomejós ne déngá apwós mfwa Solomun yémbò défyéé fó matu manwúge.”

Meló nchye ayi akeré meso

(Luk 11:24-26)

43 Jisòs afé mbe ajoge aké, “Abúgé meló nchye atanege muú mmye, alá yia yíáge né mmu mashwòne akεlege melu ewe ajwòlege. Akεlege alá γε wó,

44 ajógé ne gemε jíí aké, ‘Nkerege meso mbaá ayi mbò nlu.’ Akerege meso agεgé nnó melu ewémbò élú mewa, áshwa εla pópó ákwyeé ábelé,

45 akerege, afé ase áló nchye abifó akénéama abi abós apwós ji, ákpé ájwólé mmu. Ne gefós eyígé muú yimbò ábeé gebós gépwo eyígé mbεmbe. Wye na ne εpye nye ne enyú nyjené bós abo bina.”

*Jisòs aleré ufós bós abi álú aηmó bií ne mma wuú
(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)*

⁴⁶ Ne nkane Jisᵛs alú jyéé mbe manjóó mejóó ne bᵛóó bimbᵛ, mmá wuú ne aᵛmóó bíí áchwóó téné dafye ákelege manjóó mejóó ne ji.

⁴⁷ Muú fᵛ akulé agare ji aké, “Ge mmá wye ne aᵛmóó byéé álú mbᵛ dafye téné ákelege manjóó mejóó ne wᵛ.” †

⁴⁸ Jisᵛs ashúú muú yimbᵛ meko aké, “Ndé bᵛ álú mmá wa ne aᵛmóó ba?”

⁴⁹ Abwéé ebwᵛ asá mbaá baá utᵛóó bíí aké, “Gégé mmá wa ne aᵛmóó ba ná.”

⁵⁰ Nendé, yéndémuú ayi apye genó eyigé Nte wa muú alu né mfaánebuú ákelege, ji yimbᵛ ne alu mmá wa ne meᵛmóó wa.

13

Nekanémejóó mentya mbwe (Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Wye né bíí bimbᵛ, Jisᵛs atané né gepú eyigé ji abó alú wye, ashulé ajye jwᵛle né mbale géntoógé mewaá.

² Gejamégé bᵛóó ákwᵛlé ji áfé ewu. Ji ágégé nnó bᵛóó bimbᵛ ájá dᵛóó, ajye kpe ajwᵛlé mmu ékpée ewé élú né mbále nnyi. Bᵛóó bimbᵛ ako áténé né mbale géntoógé mewaá.

³ Alᵛ manleré ebwᵛóó gejamégé unó né makámejóó. Ató neka eníné mbe aké, “Bíí uma mempye makᵛóó fᵛ afé manjye tya mbwé né mekwᵛóó wuú.

⁴ Ndere átyaá ájyéé, ámé mbwé áyifᵛóó ákwé né maá meti ayi ákoge wye, denywᵛné dégégé déchwᵛóó chwé dényé.

† **12:47** Elú wáwálé nnó: Né bᵛ ᵛwe ukwene bifᵛ malᵛ yina apᵛ wye.

⁵ Amé áyifó ákwé né mfaá mme etáránvé mbaá ayi mme alá jaá wye wó. Ebelé yéé wó áchií. Ne élé mme alá jaá wye wó,

⁶ ημεέ έtyégé, edo mbwé yimbó, ne elé maka alá kpe mme chánchá wó, adé agbó.

⁷ Amé áyifó ákwé né mme ayi genkpé ntó géchíge wye, áchígé, genkpé eyigémbó géwé gekweré mbwé yimbó meshíí εjo agbó.

⁸ Yémbó amé ayifó ákwé né mme melóméló, áchií áwé, chánchá, áfyε uló. Ayifó áfyε usaá uló uta, áyifó áfyéé usaá uló uléé, ne áyifó áfyéé uló esaá meso εfyá ápwó nkane ábó ápené.”

⁹ Jisós ánerégé manto nekanemejós eníne na aké, “Muú yi áwyaá matu mawú, áwú”.

*Ula bi Jisós atóme makámejós
(Mak 4:10-12; Luk 8:9, 10)*

¹⁰ Jisós ánerégé mántó nekanémejós enina, baá utóó bíí ájye gíí ji áké, “Ata ula nnó wó olérégé bós bina né makámejós”?

¹¹ Jisós ashúú εbwó meko aké, “Élé enyú ne Εσωωó apyé nnó dékaá wáwálé depó εtiré délú nya bíbíí ndere ji ágbárege nyε gefwa jíí. Yémbó ji anene fó deti gbógónó mbaá bós abifó nnó εbwó akaá wó.

¹² Nénde, yéndemuú ayi awya genó, ji ne ágbége nyé ji εbwó nnó abé ne gejamé. Ne muú ayi alá pó, yé ékéké ewé ji awya, áséle nyε eta wúú.

¹³ Gégé ula bi menlérege εbwó né makámejós na, áwyaá amε mangé, yémbó ágéné fó, áwyaá matu mánwú yémbó áwuú fó, yε mankaá ákaágé fó cháchá.

14 Ne ndere ebwó ápyéé mbò, genó eyigé Esòwò apye Asaya muú ekpávè wuú ajòó nyá getane wáwálé, nnó,

‘Enyú dénénége nye matu manwú mekomejòó wa yémbò dekaágé ula, défyé nye amé mangé unó ebí mpye yémbò dégéné fó.

15 Néndé bòó bina aṅea matòó, awyaá matu mméé.

Akwere amé bwó né depòré Esòwò, mbògé epó mbò fó wó, mbò ágéne mbaá ne amé bwó, áwuú ne matu bwó ákaá chánchá

ákwòré matòó ákeré eta wa nnó mpye ebwó ápó.’

16 Enyú dewya éfwó, néndé, amé nyú áge ne matu nyú ntó áwú.

17 Kaáge wáwálé nnó gejamé gé bòó ekpávè Esòwò ne bòó abi álu cho né mbe ushu Esòwò, ákelé nya meti mangé unó bi enyú dégéne mbò, yémbò áge wó, ne manwú unó bi enyú déwuú mbò yémbò áwuú wó.”

Jisòs agare bad utòó bii ula nekanémejòó mentya mbwé

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

18 Jisòs afé mbe mánjógé aké, “Wúge ye ula nekanémejòó mentya mbwé.

19 Mbwé ayi akwené né maá metí ayi ákoóge wye alu éke bòó abi áwúgé mekomejòó Esòwò ayi ágárege nkane Esòwò ágbárege gefwa jíí alá ákaágé ula, danchòmeló achwó aferé ji né mmu matòó bwó.

²⁰ Ne mbwε ayi ákwené né mfaá mme εtárávέ, álu εκέ bós abi áwúgέ mekomejós Εsωω ténéténé yimbó, áσε ji ne nechóchó.

²¹ Yémbó, mekomejós yimbó akpé fó εbwó mmu matós chánchá wó, awyágé mano. Gébégé álogé mangé εfwyale ndere bós ápaá εbwó gétúgέ mekomejós Εsωω, ájá mmyε meso.

²² Ne mbwέ ayi ákwené né mme genkpé meshií εjomé, álú εκέ muú ayi áwugέ mekomejós Εsωω, uféré unó mme ne mmwólé né unó bi uchwós ne gefwa, ujo mekomejós yimbó upyεέ ji áwó umpome ulóúl wó.

²³ Mbwέ ayi ákwené né mme melóméló, alu εκέ bós abi áwugέ mekomejós Εsωω, ákaágé ula. Mekomejós yimbó akwórégέ genwáge εbwó gebéé εκέ mbwέ ayi áchií áwεné chánchá afyεέ gejamégé uló. Ayifó áfyεέ usaá uló uta ayifó usaá uléé, ne ayifó esaá meso εfyá.”

Nekanémejós mancha ami muú mawámé apené mmu mekós mbwε

²⁴ Jisós ama tó nekanémejós ενίνεφό aké, “Gefwa εyigé Εsωω ágbárege gelu εκέ nekanémejós ενίνέ na. Mende fó ape mbwέ melóméló né mekós wuú.

²⁵ Ne bií fó ndere mbós mekós yimbó, apene mbwέ yimbó, muú mawámé wuú akwilé ne utuú ayi yéndémuú abelé geja, ajye pe ntó mancha né mpu mbwέ yimbó, alya afé.

²⁶ Ne gébégé mbwέ yimbó áchií áwεne afyεέ ame, ne bós ágéné nnó mancha ntó ne mawεne mbó né mekós.

²⁷ Εφέε ne bós utós mende yimbó ájye gií ji áké, ‘Ata pó ope na lé mbwέ áyi álú melóméló né mekós wyε? Ne mancha matané εfó wyé?’

28 Ashuú εβωó meko aké, ‘Έβε nye lé muú mawámé wa ne ajye pe mancha mimbo.’ Bóó utóó bimbo ágií ji aké, ‘Nnó okélegé ese déjyé degoó mancha mimbo?’

29 Mende yimbó ashuú εβωó meko aké, ‘Ngba, debogé mangoó mancha yimbó nana, dechome nye ne mbwe yimbó degoó.

30 Góge áji awε chonchó ne mbwe, gébége mbwe ákwónégé mamferé ngarege nye bóó abi áferégé nnó ábó mbε ágoó mancha mimbo áwé uboubo áfyé né mewε, ne áferé mbwe áfyé mmu meke ákpá áchwó ábélé mfaá gélalé.’ ”

*Nekanémejóó mbwé ayi ákuú ji Masta
(Mak 4:30-32; Luk 13:18, 19)*

31 Jisós ama tó neka enínefó aké, “Gefwa eyigé Εσωώ ágbárege gélú eké nekanémejóó eníné na. Mende fó ape nyiné gempome genóó eyigé ákuú nnó masta né mekóó wuú.

32 Nnyiné gempome eyigémbó génené gépwó amé mbwé ayifó. Yémbó gébége néchií nówé, népwó baá unóó abifó abi ápené nébwólé gekpékpegé genóó eyigé denywóné déshíge, déténege anyua bwó wyé.”

*Nekanémejóó Yis
(Luk 13:20, 21)*

33 Jisós ama tó nekanémejóó eníné fó aké, “Gefwa eyigé Εσωώ ágbárege fa mme gelú eké yis uka ebi upye bred amualé ebi mendée abó achwaré ne gejamégé flawa abelé kpaá te flawa meko amuále.”

*Ula ébi Jisós álerege né makámejéó
(Mak 4:33, 34)*

34 Né gejamégé ndɔ eyi Jisɔs abó alerege nya unó bina ne gejamégé ebifó mbaá bɔ́, alerege lé né mákámejɔ́. Alerégé nyá fɔ́ bɔ́ bimbɔ́ genóge fɔ́ ayi álá tómé nekanémejɔ́ wó.

35 Atome nyá makamejɔ́ yina nnó genó eyigé muú ekpávé Ɛsɔwɔ́ fɔ́ abó ajɔ́ gébé wáwálé. Ajɔ́ nya aké, “Me njógé nyε mejɔ́ ne εbwó né makamejɔ́, nlerεge εbwó unó bi Ɛsɔwɔ́ abelé bibí τε gébégé ji akwyε mme.”

Jisɔs agaré ula nekanémejɔ́ mancha ami muú mawámé apené né mekɔ́

36 Jisɔs alya gejamégé bɔ́ bimbɔ́ ajye kpe mmu gepú ne baá utɔ́ bíí. Ɛféé ne baá utɔ́ bíí ágií ji aké, “Nte sé, gare ese ula nekanémejɔ́ mancha mi muú mawámé apené né mekɔ́.”

37 Ashuú εbwó meko aké, “Muú yi apene mbwe melóméló yimbɔ́ elé Maá Nte Mekwaá.”

38 Mekɔ́ εwémbɔ́ etené mbaá mme meko, ne mbwe melóméló yimbɔ́ atené mbaá bɔ́ gefwage Ɛsɔwɔ́. Mancha matené mbaá bɔ́ danchɔmeló.

39 Ne muú mawámé ayi apene mancha elé danchɔmeló. Mamferé mbwe atené mbaá gébé eyigé mme yina abyéé. Ne abi áférege mbwe yimbɔ́ elé makiénné Ɛsɔwɔ́.

40 Wyε nkane ánywérege mancha uboubɔ́ áfyé né mewε, mbɔntó ne ápyéé nyε ne bɔ́ danchɔmelo gébégé mme yina abyéé.

41 Gébé eyigémbɔ́, me Maá Nte Mekwaá ntɔme nyε makiénné ya, áfe ájya bɔ́ abi ápyε ate ákpéne né gabo ne abi álá akpege mabe áfere né mpu bɔ́ gefwa ya.

42 Makiénné yimbɔ áferégé ebwɔ́, áfomé mmu gekpékpégé ntoné mewε. Efée mbɔ ne ebwɔ́ álilí nye, ányé manjéné.

43 Gébé eyigémbɔ gepɔ́gé bɔ́ɔ́ abi álú cho né mbe ushu Eɔwɔ́ gégénege nye eké mɛmɛé né gefwage nte bwɔ́ Eɔwɔ́. Muú ayi awyaá matu awú chánjéné.

Nekanémejɔ́ genógé ɛka eyi abii

44 Jisɔs ama tó nekanémejɔ́ eniné fɔ́ aké, “Gefwa eyigé Eɔwɔ́ ágbárege fa mme gélú eke nekanémejɔ́ eniné na. Muú fɔ́ age genógé ɛka eyigé ábii né melu mme, agege abí geji chánchá alya, afé ne gejamégé nechóchó. Akpó yéndégenó eyigé ji awyaá ajye na melu mme ewémbɔ.”

Nekanémejɔ́ ntaá eniné né jamé ɛka

45 Ama ato neka enínefɔ́ aké, “Gefwa eyigé Eɔwɔ́ ágbárege fa mme gélú ntó eké nekanémejɔ́ eninéna. Menkene gese fɔ́ akene akélege mataá ayi ajamé ɛka dɔ́ mana.

46 Agégé né máa eniné né jamé ɛka, ajye kpo unó bi ji awya uko anna néni”

Nekanémejɔ́ dansa

47 Jisɔs ama ató neka eniné na aké, “Gefwa eyigé Eɔwɔ́ ágbárege fa mme gélú eké nekanémejɔ́ eninéna. Anwané meshuú fɔ́, áso dansa né nnyi.

48 Nɔ́ere ásoó meshuú ese wye ufóufóó, ágégé nnó meshuú ese wye dɔ́, aja ákwó né mapea mewaá. Ajya eyi melóméló áfyé mmu uba ne eyi mebomebo atuú ágbε.

49 Wyεmbɔ ntó ne ebéé nye bií mpa Eɔwɔ́ gébégé mme abyéé. Makiénné Eɔwɔ́ áchwó fére nye bɔ́ɔ́

abi ápyéé gabo né mpu abi ápyéé genó eyigé Eσωω akélege.

⁵⁰ Aferégé εbwó, áfómege mmu gekpékpegé ntoné mewε. Alaá wyε álilí, ányé manéné.”

Jisωs ajoge depω etiré deke ne etiré gekwéne

⁵¹ Jisωs agíí baá utóó bíí aké, “Pω enyú dékaá depω etiré na chánéné?” Akamé áké, “Eh dekaá.”

⁵² Ajóó ye ne εbwó aké, “Yéndé menleré mabe Eσωω ayi ágíí ndere Eσωω ágbárege gefwa jíí fa mme, alu eké mbóó gepú ayi akaáge unó Eσωω bi ukε ne ebi gekwéne ebi úlú né mmu maá gepú ayi jí ábélege unó bíí wyε.”

*Bóó Nasaret ábya Jisωs
(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)*

⁵³ Jisωs anérégé manleré makamejóó yi, alyaá melu ewémbω,

⁵⁴ akeré meso né melω wuú. Ndere alóó manlérégé bóó mekomejóó Eσωω né mmu εcha mmyemenene bwó, ála mano mekpo fuú ágíge ate áké, “Ndé muú áchyéé jí gefóógé denjá eti? Ne utó mampye ukpékpe ufélekpa bina?”

⁵⁵ Pω maá meḡwóné upú na? Pω Mεri ne alu mma wuú? Pω nnó aḡmo bíí abi ande elé Jεmsi, Josef, Simun, ne Judas?

⁵⁶ Ne pω aḡmo bíí abi andée álu na fa ne εsé? Ne jí atané ye εfó ne gejamégé dénḡa etirena?”

⁵⁷ Né getú eyigémbω, ábya jí, yémbω Jisωs ajóó ne εbwó aké, “Anoge muú ekpávέ Eσωω yéndé mbaá. Wyélé bóó melω wuú ne abi ula gepú bíí ne ála nógé jí.”

⁵⁸ Ne teé mbaá ála áfyéé fó metóó ne jí wó, jí ntó ápye fω gejamégé ufélekpa né melω wuú wó.

14

Negbo né Jɔn Menwyaá bɔ́ɔ manaá Ɛsɔwɔ
(Mak 6:14-29; Luk 9:7-9)

¹ Né gébé ɛyigémbɔ Hɛrɔd muú alu muú kpaá né gebagé mewaá Galilí, ji awúgέ ηgɔ ukpékpé unó bi Jisɔs ápyéé,

² ajɔ́ ne bɔ́ɔ abi apyεé utɔ́ ne ji aké, “Ɛlé Jɔn menwyaá bɔ́ɔ manaá Ɛsɔwɔ. Ɛsɔwɔ apyε ji akwilé né negbo. Ge ula bi ji awya utó mampyε ufélekpa”

³ Hɛrɔd aferé mbɔ néndé ji ne ápyéé nnó ágbaré Jɔn áwé áfyé né mmu gepúgέ denɔ, gétúgέ agaré gabo ayi Hɛrɔd apyε nnó aferé Hɛrɔdyas mendée menmo wuú Filip abá. *

⁴ Né gébége Hɛrɔd aselé Hɛrɔdyas né neba, Jɔn agarege ji aké, “Ɛbé Ɛsɔwɔ ekame fɔ́ nnó wɔ ɔse mendée menmo wye ɔbá wɔ.”

⁵ Hɛrɔd akelé meti manwá Jɔn, yémbɔ afɔ́ bɔ́ɔ Jus, néndé ebwɔ́ ákame nya nnó Jɔn alu muú ekpávé Ɛsɔwɔ.

⁶ Ne né bíí ebi Hɛrɔd anené epaá mante bíí ebi ábyené ji, maá Hɛrɔdyas mesɔ́ mendée, abé mabeé malómálɔ́ né mbe ushu bɔ́ɔ abi áchwɔ́ɔ nyé epaá ɛwémbɔ kpaá te metɔ́ megɔmegɔ epyε Hɛrɔd,

⁷ ajɔ́ ne maá yimbɔ aké, “Nkelé nnó, Nchyege wɔ́ yénde genó ɛyigé ɔkelege nnó menchyε wɔ́.”

⁸ Maá yimbɔ ase majyε mma wuú ajyε jɔ́ ne mfwa Hɛrɔd aké, “Fyε mekpo Jɔn menwyaá bɔ́ɔ manaá Ɛsɔwɔ fa né gebagé nkpagene nana.”

⁹ Mechó ɛwéna epyε Hɛrɔd álá jɔ́, yémbɔ élé ji akele mé né mbe ushu ankéé bíí abi áchwɔ́ epaá,

* **14:3** Ɛlú wáwálé nnó: Filip alú meso Hɛrɔd. Ji abá Hɛrɔdyas. Ɛbelege Hɛrɔd afere Hɛrɔdyas mendée Filip, abá.

ákágé sé nkane amáge kwóre mejóó wuú. Aké bọó bee ápye genó eyigé maá yimbọ ajọó.

¹⁰ Ajye ásó mekpo Jón né mmu gepúgé denọ áchwọó ne ewú.

¹¹ Anérégé afyé ewú né gebagé nkpagene áchwó chyé maá yimbọ mendée, ase ajye chyé mbaá mma wuú.

¹² Ne baá utọó Jón áchwọó kpá genkwo jíí ajye níí. Ajye ágare Jisọs nkane epye ne Jón.

Jisọs achyée délé bọó átá menyée

(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jón 6:1-14)

¹³ Jisọs awúgé abya negboné Jón, alyaa melu ewémbọ ajye kpe mmu ekpée ne baá utọó bíí, áfé né mbaá ayi álu bọmbọ, nnó ebwó ábé ewú ebwó ebwó. Yémbọ bọó awúgé nnó akpe ekpée ale jye, átané né ume malọ áke ne uka ákwọlege ji.

¹⁴ Jisọs átanégé mmu ekpée, maṅkwó mapea mewaá, agé gejamégé bọó, ne meshwe akwó ji metọó gétúgé ebwó, apye ebwó atoó mbaá mameé ayi ebwó ábó áméé.

¹⁵ Ndere nkwale akwónege baá utọó bíí ajyé báne ji áké, “Ata bíí úfé ne mbaá yina alu eke mashwone, lyaá bọó bina ajye áná menyée né baá malọ ayi álu fa kwókwólé ányé.”

¹⁶ Jisọs ashúú ebwó meko aké, “Ngé fọ ula bi ebwó ajye kéle menyée wó. Enyú ambọó chyége ebwó genó ányéé.”

¹⁷ Baá utọó bíí áké, “Déwyaá lé ntó bred étáa ne meshuú épea fa, ye genó eyigécha gepó.”

¹⁸ Jisọs aké ne ebwó, “Chwọge me ne éji.”

¹⁹ Agaré gejamégé bọó bimbọ aké ájwólé né dambyanja, asé ntóo bred eyimbọ étáa ne meshuú

épeá, ape ame mfaánebuú achyeé matame mbaá Esowa agyá éjí ubauba achyeé baá utóó bíí, nnó ákaré mbaá gejamégé bóó bimbó.

²⁰ Yéndemuú ányé ágbeé. Ne baá utóó bíí áke ányweré ayi álaá, ágbeé usá úfyáneupeá.

²¹ Mpa bóó abi ányé menyéé yimbó mbogé alá gbéé fí ándée ne baá wó, ande ebwó ebwó álú delé bóó átáa.

*Jisós aké mfaá mekó manaá
(Mak 6:45-52; Jón 6:15-21)*

²² Epyégé mbó, Jisós aké baá utóó bíí ákpe ekpée ábó mbe áchyaágé gentoógé mewaá. Ji ala meso agare bóó nnó ebwó ákééré né upú bwó.

²³ Anérégé mangaré ebwó nnó ákééré, akwó afé mfaá mékwé jimbíí manemye. Alu éwu jimbíí kpaá te nkwalé akwóné.

²⁴ Né gébé eyigémbó ekpée ewé ekpané baá utóó bíí éfé mé tete metóó nnyi. Mbyo ammye ne ewu, apyéé ngbannyi adoo ewu egbé ewé ne ewé.

²⁵ Elo né gejejégébí kpaá te dondo, Jisós ákééné mfaá mekó manaá manjye báne ebwó.

²⁶ Baá utóó bíí áké ágéne nkane ji akéne achwó mfaá mekó manaá, efó ekwó ebwó matóó ákálege áwére áké “Meló ó ó, meló ó ó”.

²⁷ Ténéténé yimbó Jisós ajóó ne ebwó aké, “Elé me, gbarege matóó nyú, défoge.”

²⁸ Pita ashúú ji meko aké, “Ata mbogé nnó ele wó wáwálé pye me ntó nshulé nke mfaá mekó manaá nchwó mbané wó.”

²⁹ Jisós aké ne ji, “Shulé chwó, ajóge mbó.” Pita atané mmu ekpée ashule nnyi aló mánkené mfaá mekó manaá manjye báne ji.

³⁰ Ne nkane ágené mbyo nnyi ammye ne eshye, efɔ ekwó ji metóó ne alo manke mmu nnyi. Akalé áké, “Ata, poó me.”

³¹ Jisɔs asá ebwɔ ténéténé yimbɔ agbaré ji, ajóó aké, “E é metóó ewé ofyeyé ne me elú dada, waá aké wɔ ɔbe ne dembyɔ né metóó.”

³² Ebwó ákpégé né mmu ekpée, mbyo yimbɔ apwá.

³³ Efeyé ne bɔó abi álú mmu ekpée ánogé Jisɔs, ájóógé áké, “Wáwálé wɔ ɔlu Maá Esɔwɔ.”

*Jisɔs apye bɔó mameé átoó né Genésáret
(Mak 6:53-56)*

³⁴ Bɔ Jisɔs ánerégé manchyaá gentoógé mewaá eyigémbɔ, ákwóné né melɔ Genesaret.

³⁵ Ne bɔó abi álu efeyé ákaá nnó gé Jisɔs na, álo meko né malɔ ayi álú né gebagé mewaá eyigémbɔ geko. Bɔó bimbɔ ákpá yé bɔó abi ámeé ako áchwó ne ebwó mbaá Jisɔs.

³⁶ Anɛ Jisɔs mmye nnó agó ebwó áta lé mano nkú jíí. Ne yéndémuú nemeé ayi ataá mano nkú Jisɔs atóó.

15

*Jisɔs agarege unó bi ukwene ante bɔó Jus áleré
(Mak 7:1-13)*

¹ Bɔó Farasi ne anleré mabé Esɔwɔ fɔ átané Jerosale áfé mbaá Jisɔs ágíí ji áké,

² “Ulanó ne baá utóó bye ályaá mankwólégé unó bi ukwene ante sé áleré? Pe ebwó áshwónégé fɔ amu gefóó eyigé ukwene ante sé ájóó nnó esé dépyégé ne dényégé menyeyé.”

³ Jis̄as awúgέ mb̄o ashuú εbw̄o meko aké, “Enyú ntó delyaá mabe ayi Εσω̄ω aké débelégé, dela kwólé lé unó bi ukwene ante nyú álerége?”

⁴ Desε ndere Εσω̄ω aj̄ó nnó, ‘Nógé mma wye ne nte wye.’ Ne aj̄ó ntó nnó, ‘Mb̄ogé muú aj̄ogé mej̄ó mebo ne mma wuú yé elé ne nte wuú áb̄o manwá ji.’

⁵ Yémb̄o né εgbé εwé nyú, dela gáre lé nnó, mb̄ogé muú abεgé ne genó εyigé ji akage poó mma wuú yeé εbéle nte wuú ne geji, ‘Agaré lé nnó anyé mé meno manchye geji mbaá Εσω̄ω.’

⁶ Apyεgemb̄o ab̄ó sé manleré enógé, apó mmá wuú ne nte wuú manchyeé εbw̄o geji wó. Wyεmb̄o ne enyú desele mabe Εσω̄ω ne gembya gétugé gepo εyigé ukwene ante nyú áleré.

⁷ Enyú b̄ó dembwólé, Asaya muú εkpávε Εσω̄ω ab̄o alu cho gébégé agaré nyá mekomej̄ó Εσω̄ω atomé ne enyú nnó,

⁸ “B̄ó bina ánógé me ne ubómeno, yémb̄o ánógé f̄o me né mmu mat̄ó bw̄o cháchá.

⁹ Enógé εwé εbw̄o ánoge me elú detú, nénde ásele unó ukwene ante bw̄o álerege eké mabe ya.”

*Unó bi upye mekwaá alá bεé f̄o cho né mbε ushuú
Εσω̄ω
(Mak 7:14-23)*

¹⁰ Jis̄as akuú njuné b̄ó eniné mb̄o nechwó eta wuú, aké,
“Wúge genó εyigé menkelege mangaré enyú ne kaáge nnó.

11 Unó bi upye muú alá beé cho né mbe ushuú Eṣṱwṱ, upó fṱ ebi ukpéne ji né meno, elé eyi getanege ji né meno.”

12 Jisṱs ajógé mbṱ baá utṱó bií ake mmye afí ji agíí aké, “Ṭkaá nnó genó eyigé wṱ ṱṱṱ mbṱ gepye bṱṱ Farasi áṣṱ matṱṱ wṱ?”

13 Jisṱs ashuú ebwṱ meko aké, “Nte wa muú alu né mfaánebuú agoóge nye yéndé genṱṱ eyigé ji alá pṱéé wṱ.”

14 Dechyegé gemege nyú efwyale gétúgé bṱṱ Farasi bimṱ. Ebwṱ álú bṱṱ amṱ nónómé abi ajame abifṱ meti. Ne mbṱgé muú ayi amṱ anómé ji, ajame nte muú amṱ nónómé meti, ebwṱ ako ákwéne mmu gepyéé.”

15 Jisṱs ajógé mbṱ, Pita agíí ji aké, “Gáré esé ula nekanémejṱṱ eniné wṱ ṱtome na nnó, epṱfṱ unó bi ukpene muú né meno ne upyéé ji alá beé fṱ cho né mbe ushuú Eṣṱwṱ.”

16 Jisṱs aké ne ebwṱ nnó, Enyú ntó delú defṱṱ pṱ eké atṱ?

17 Enyú dekaá fṱ nnó, yéndégenó eyi gekpéne né meno gékoóge le né unṱ ne getané wṱ? Gejí gepyéé fṱ nnó muú ábé debadeba né mbe ushu Eṣṱwṱ.

18 Yémbṱ unó bi útánege muú né meno utanege ji né mmu metṱṱ, ubi ne upye ji abéé debadeba né mbe ushuú Eṣṱwṱ.

19 Elé né metṱṱ ne uféré uboubo utanege, ubi ne upye bṱṱ áwáne atṱ, ákwene malṱ, ánáne manáné tametame, ájo ejo, átenege ntésé gebyṱ, ne manchṱge mabṱ atṱ.

20 Gé unó bi upyéé muú alá beé fṱ cho né mbe ushuú Eṣṱwṱ na. Mbṱgé muú anyegé menyéé amu deba epyé fṱ nnó ji ábége cho né mbe ushuú Eṣṱwṱ.

Mendée ayi áfyéé metóó ne Jisós
(Mak 7:24-30)

²¹ Bó Jisós ályaá eféé, áfé né gebagé mewaá Tiya ne Sidón.

²² Ne mendée fò né geluage bós Kanaan ajwólege né gebagé mewaá eyimbó, achwó báne Jisós anene ji mmye aké, “Mpyáne Devid, Ata ge me meshwe. Melo nchye akpe maá wa mmye, achyegge ji efwyale dós.”

²³ Jisós ashúú yéé ji meko wó, eféé ne baá utóó bíí ajóó ne ji áké, “Bú mendée yina ajye néndé achyegge esé efwyale ne mejóó.”

²⁴ Ne Jisós aké, “Esówó ató me nnó nchwó le mbaá bós Isrelí abi álu éké magómheme ayi ánomé.”

²⁵ Yémbó mendée yimbó achwó tó manó né mbe ushuú wuú anene ji mmye aké, “Ata poó me.”

²⁶ Jisós ashúú ji meko aké, “Elómé fó nnó muú ase menyéé ayi baá meló ányé achyéé bó mammye.”

²⁷ Mendée yimbó ntó ashúú ji meko aké, “Ata elú wáwálé, yémbó bó mammye ányéé uchóchogéré menyéé ebi utanegé mfaá ekpókpógélé ante bwó ukwene mme.”

²⁸ Jisós awúge mbó, ashúú ji meko aké, “E, é, mma metóó ewé ofyéé ne me eja gé. Esówó apye nyé genó eyigé wó ákélege.” Wye né gébé eyigémbó, Esówó apye maá mendée yimbó atóó.

Jisós apye gejamé gé bós mameé átoó

²⁹ Bó Jisós ályaágé yéé eféé, ákoó né mapea géntoógé mewaá Galilí. Akwó mfaá mékwé ajwólé ka.

³⁰ Gejamé gé bós áchwó eta wuú ne ubwiré bó, bós ame nónómé, bós uchánchi, abi alá jógé mejóó

álá wuú, ne gejamégé bɔ́ mameé abifɔ́. Abelé ebwɔ́ mbe ushuú Jisɔ́s ne apye ebwɔ́ ako átoó.

³¹ Bɔ́ bimbɔ́ álá mano mekpo fuú ndere ágené bɔ́ abi ábɔ́ álá jógé mejɔ́, ájɔ́ge abi ábɔ́ álá wuú, áwuú, bɔ́ uchánchi átoó, ubwiré úkéne ne abi ame nónómé ágene. Bɔ́ bimbɔ́ áféé Eɔ́wɔ́ ayi bɔ́ Isrɛli ánóge.

*Jisɔ́s achyéé dɛlé bɔ́ ani menyéé
(Mak 8:1-10)*

³² Jisɔ́s akuú baá utɔ́ bií ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Meshwɛ apyéé me ne bɔ́ bina gé néndé ále mbɔ́ fa ndɔ́ eléé ne me ne nana ápó yéé ne genó eyigé ányéé. Nkélégé fɔ́ manlyaá ebwɔ́ ájyéé une mesa ekage muú bwɔ́ fɔ́ átɔ́ né meti.”

³³ Baá utɔ́ bií ágií ji áké, “Fa né mashwɔ́ne ese degene mbɔ́ menyéé fɔ́ ayi ákwanegɛ njuné bɔ́ bina manyé né mbaá yina ayi melɔ́ elá épó?”

³⁴ Ne Jisɔ́s ágií ebwɔ́ aké, “Enyú dewyaá ntoó bred eníí eféé?” Ashuú ji meko áké, “Dewyaá ntoó bred ékénéama ne ukéké baá meshuú.”

³⁵ Eféé mbɔ́ ne Jisɔ́s agaré bɔ́ bimbɔ́ aké, “Jwólege mme.”

³⁶ Aségé ye ntoó bred eyimbɔ́ ékénéama ne ukéké baá meshuú bimbɔ́, achyéé matame eta Eɔ́wɔ́ gétúgé menyéé yimbɔ́. Agya ji ubauba achyéé baá utɔ́ bií nnó ákáré mbaá bɔ́ bimbɔ́.

³⁷ Ebwɔ́ ako ányéé ágbeé ne gébégé baá utɔ́ bií ánywéré uba bi ulaá ugbeé usá ukeneama.

³⁸ Mpa ande abi anyéé menyéé yimbɔ́ álu bɔ́ dɛlé aníí. Apaá fɔ́ andée ne baá melɔ́ wɔ́.

³⁹ Epyégémbɔ́, Jisɔ́s ate bɔ́ bimbɔ́ áwilé. Jimbɔ́ ajye kpe mmu ékpée afé né gebagé mewaá Magadon.

16

Ekwɔ bɔɔ Farasi ne Sadusi ágii Jisɔs nnó aléré ebwɔ ufélekpa

(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Gébé eyigémbɔ, bɔɔ ekwɔ Farasi ne bɔɔ Sadusi áchwɔ mua Jisɔs áké, “Pyε ufélekpa ese dégé, manlere nnó Eɔwɔ ne atóme wɔ.”

² Yémbɔ Jisɔs ashuú ebwɔ meko aké, “Nkwale akwɔnégé nebuú né gelege deké bíí ulóme nyε geyá.

³ Ne dondo akwɔnégé nebuú nshulégé goge, dansama aké apyεé deké, ‘Manaá achwɔ kwé’. Enyú degεgé nkane nebuú nélú dekaáge gefɔgé genó eyigé gechwɔɔ pyε, yémbɔ enyú dékaáge ula unó bi upyε mbɔ né gébé eyigé na.

⁴ Enyú njyε eniné na debɔ, delu bɔɔ abi átií meso ne Eɔwɔ. Dekelege me nléré enyú ufélekpa, yémbɔ yé uma nlérégé fɔ, wyε lé ufélekpa Jona muú ekpávε Eɔwɔ ne me nlérege nyε enyú.” Ajɔɔgé mbɔ atané afé ji.

Jisɔs akwelé baá utɔɔ bií mbeé nnó áse gébé ne yis bɔɔ Farasi ne bɔɔ Sadusi

(Mak 8:14-21)

⁵ Ne baá utɔɔ Jisɔs achyaá géntoógé mewaá afé egbé ewé né, ndere ájyε ájinte mamkpa brɛd.

⁶ Ndere ebwɔ ájyεé, Jisɔs ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Sεge gébé ne yis ekwɔ bɔɔ Farasi ne ekwɔ bɔɔ Sadusi.”

⁷ Ebwɔ álɔ manjɔgé ebwɔ ebwɔ aké, “Ndɔfɔ ajɔɔgé mbɔ lé délá kpaá brɛd wɔ.”

⁸ Jisɔs akaá genó eyigé ebwɔ ajɔɔgé ne agii aké, “E é metɔɔ ewé enyú defyεé ne me elu dada. Ulannó enyú dejɔɔge mechó brɛd ayi enyu dela pó ne ji?

⁹ Nnó enyú delu dekaá? Eilúmbò eké dejinte nnó me nkaáge chyéé enyú menyéé. Tege nkane nselé ntoó bred éta nchyéé delé bò eta ányéé ne usá ebi ulaá.

¹⁰ Ma tege ntó, ntoó bred ékénéama eyi nselé nya nchyéé delé bò eníí ányéé ne usá ebi ulaá.

¹¹ Enyú dekaá nnó me mbó njóógé f́ lé gétúgé bred ẃ? Góge me mmá nyware njóó nnó ségé gébé ne yis ekwò b́ó Farasi ne ekwò b́ó Sadusi.”

¹² Eféé mbò ne baá utóó bíí ákaá yé nnó ji abò ajóógé atome f́ lé ne yis ayi apye bred amuale. Ajóógé atome lé ne unó bi ekwò b́ó Farasi ne ekwò b́ó Sadusi álérege.

Pita aké Jisós alu muú ayi Esòwò akwere ji ela gefwa

(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Ne Jisós alyaáge eféé, afé né gebagé mewaá Kaisaria Filipi. Akwónégé wye, agíí baá utóó bíí aké, “Ndé gefógé muú ayi b́ó ajóógé nnó me Maá Nte Mekwaá nlu?”

¹⁴ Baá utóó bíí ashúú ji meko áké, “B́ó abifò ajóóge nnó òlu mewené Jón menwyaá b́ó manaá Esòwò, abifò áké òlu Elija ne abifò ntó áké òlu Jerimaya, elá pó mbò f́ ẃ, òkage be muú ekpávé Esòwò f́.”

¹⁵ Ne ama gíí ebwó aké, “Yé enyú ambóó deké me nlu waá?”

¹⁶ Ajóógé mbò, Simun Pita ashúú ji meko aké, “Wò òlu Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa, Maá Esòwò muú álu mebe yéndégébé”.

¹⁷ Ne Jisós ashúú ji meko aké, “Simun maá Jón, galógáló alu ne wò néndé, mechó ewé òjóó mbò,

ákwaá fɔ wɔ, aleré wɔ éwú wó, elé Nte wa né mfaánebuú ne aleré wɔ.

¹⁸ Ne ngarege wɔ nnó akamege etarave. Gébégé ntenegé nyε echomele bɔ́ ba, etarave ewena ne ebéé nebɔme. Ne negbo néré ne uto mampwɔ ewu.
*

¹⁹ Ne nchyege nyε wɔ egbógóló né gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege. Ne yéndégenó eyigé wɔ ashyaá fa mme, ebyénnó Eɔwɔ ntó ashya mé né mfaánebuú ne eyigé wɔ akamégé fa mme ebyénnó Eɔwɔ ntó akamé mé né mfaánebuú.”

²⁰ Ne aji yé baá utó́ bíí etu nnó ékágé ágaré muú fɔ nnó ji ne alu Kras, Muú yi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa.

*Jisɔs agaré efwyale wuú ne negbo níí
(Mak 8:31–9:1; Luk 9:22-27)*

²¹ Eféé ne Jisɔs aló mangaré baá utó́ bíí pópó aké, “Mbó manjye né Jerosale, eféé ákpakpa melɔ ne anó baá abi ápye upe Eɔwɔ ne ánléré mabé Eɔwɔ, ápye nyε me ngé gejamégé efwyale ne apyéε nyε bɔ́ áwá me. Yémbɔ ndɔ eléé ekwónégé Eɔwɔ abwege nyε me nkwilé né negbó.”

²² Ajógémbɔ, Pita ase ji átené babá, alɔ manshule ji ndo aké, “Cha-o! Ata Eɔwɔ akamégé mechó ewéna epye eta wyε.”

²³ Yémbɔ Jisɔs aké ne Pita, “Kwilé me mbe ushu, danchomeló. Ɔgbéé me meti mampye genó eyigé Eɔwɔ akélege néndé oférége unó nkane mekwaá, oférége fɔ eké Eɔwɔ.”

Meti efwyale ewé baá utó́ Jisɔs ábɔ́ mankwólé

* **16:18** Elú wáwálé nnó: Mabo ‘Pita’ mantene nnó etarave né mejóó Grek.

24 Jis̄s agáre yé baá utóó bií aké, “Yéndémuú ayi akélege mambé menkwólé wa, abó manjinte geme jíí akpá gekwa jíí nnó akame negbo mankwólé me.

25 Néndé yéndémuú ayi akélege mampoó geḡwá jíí ebyénnó aníige nyε geji, ne mbogé muú akamégé manchyεé geḡwá jíí getú ya, ebyénnó abo nyε geji.

26 Ndé nsá ayi muú ábóó, mbogé abege ne unó mme uko ne aníige geḡwá jíí? Ndé géfógé genó eyigé muú akágé chyεé mankworé ne geḡwá jíí.

27 Ngarege enyú unó bina uko néndé me Maá Nte Mekwaá nkerege nyε ne utó bi Nte wa Esowó achyεé me ne makiénné ya ne nchyεge nyε yéndémuú nsá wuú, ndere ji apyεé utóó.

28 Ngarege enyú wáwálé nnó, gentogé bóó álú mbó fáná, abi álá gbóo fɔ kpaá te ágene nyε ndere Maá Nte Mekwaá achwóó nyε mangbare gefwa jíí fa mme.”

17

Jis̄s akworé gefóó agenege mané mané (Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

1 Ndo ékéné ékógé, Jis̄s ase Pita, Jεmsi ne Jon menḡmo Jεmsi ákwó áfε né mfaá mékwé ájwólé ebwó ebwó.

2 Ne aké apéle Jis̄s akworé gefóó, ushu bií ugénege eké nésané ḡme ne mandeé jíí abwólé áshwánege mané mané.

3 Ebwó aké apéle, ágé nkane Mosis ebwó ne Elija ákwomé mbélépó ájóóge mejóó ne Jis̄s.

4 Pita ajóó ne Jis̄s aké, “Ata eló ndere esé délú fa. Mbogé akélege ntenege nyε enyú baá óto áléé fa, ama eta wyε, ama eta Mosis ne ama eta Elija.”

⁵ Wyε nkane Pita alu jǎǎge mbǎ, áke ápéle gekó gefó pópó gégénége mané mané gékweré εbwǎ ako mme ne meko muú atané né mmu gekó εyigémbǎ aké, “Gége maá wa ayi mbwi metǎǎ na, metǎǎ εǎǎ me ne ji, wuúge ne ji.”

⁶ Gébége baá utǎǎ bina áléé áwuú meko yimbo, εfǎ εkwǎ εbwǎ metǎǎ ákwé pyó ne mashu mme.

⁷ Yémbǎ Jisǎs achwǎ ta εbwǎ ne ajǎǎ aké, “Kwilege mme défǎǎ sé.”

⁸ Aké ápéle ágé sé muú yicha wǎ εkosé Jisǎs ji mbií.

Elia achwǎ me

⁹ Nǎere εbwǎ áshulege mékwé ájyεé Jisǎs áji εbwǎ εtu aké, “Dégarégé muú fǎ genó εyigé enyú dégené mbǎ kpaá te me Maá Nte Mekwaá akwilége né negbo.”

¹⁰ Jisǎs áǎǎǎge mbǎ, baá utǎǎ bií áǎií yé ji áké, “Ulannó ánléré mabé εsǎwǎ áǎǎ áké Elia abó mambǎ mbe akere meso fa mme gemεge nnó Muú yi εsǎwǎ akwere ji εla gefwa achwǎ?”

¹¹ Jisǎs ajǎǎ aké, “Elú wáwálé nnó Elia abó mambǎ mbe achwǎ, akwyεé unó uko nnó ube cho.

¹² Yémbǎ ngárege enyú wáwálé nnó Elia achwǎ mé ne bǎǎ ákaá fǎ gefǎǎǎ muú ayi ji alu wǎ, ápyε gabo ne ji nkane εjií εbwǎ. Wyεmbǎ ntó ne εbwǎ áchyεge nyε Maá Nte Mekwaá εfwyale.”

¹³ Εféé mbǎ ne baá utǎǎ bií bimbǎ álé kaá yé nnó mechó εwé ji abó ajǎǎǎge mbǎ, atome mbǎ lé ne Jǎn menwyaá bǎǎ manaá εsǎwǎ.

*Jisǎs apyε maá ayi améé gesasa atoo
(Mak 9:14-29; Luk 9:37-43a)*

14 Εβώ άκέρégé meso ábané gejamégé βόό. Mende fά achwό tό mano mβε ushu wuú, anε ji mmyε aké,

15 “Ata, γε me meshwε, maά wa mende ameeé gesasa. Ne nemeé ενίνé mbά nechwεge ji εfwyale δόό. Népyεé ji akwene yéndégébé né mewε né gébé εyigéfά akwene né nnyi.

16 Ne nchwό ne ji mbaά baά utάό byε yέmbά άpulé nnό άpyε ji atoό meti εpό.”

17 Jisαs ashuú meko aké, “Ε é ενyú njye ενina delu untantamé βόό abi dela fyεé metάό ne Εσωά cháchά wό. Nkoge mbά metάό ne ενyú nnό? Mmage bé ne ενyú ndά ενίί ne défyεé metάό ne Εσωά? Chwόge me ne maά yimbά.”

18 Achwόgé ne maά yimbά Jisαs anyά melό nchwε yimbά atané ji mmyε. Wyε né gébé εyigémbά maά yimbά atoό.

19 Εwyágé Jisαs ne baά utάό bíί ála εβώ εβώ ne baά utάό bíί άgίί ji άké, “Ulannό ne εsé dépulé melό nchwε yimbά mambuú apwά?”

20 Jisαs ashuú εβώ meko aké, “Melo nchwε yimbά apwά ενyú mambú gétúgé metάό εwé défyεé ne Εσωά εlu dáda. Ngárege ενyú wáwálé nnό, metάό εwé défyεé ne Εσωά yé εbé elé ηénéηéné εke nyiné mbwé ngbon, dekage gáre mékwé εwéna nnό, ‘Kwilé fa cho né mbaά yicha,’ ne εkwilége. Ye genό gefά gepwάό fά ενyú mampyε.”

21 [Yέmbά Ενyú dékage buú gefógé melό nchwε yina wyélé mbάgé dénεge mmyε ne délyage menyéé kpékpé gétúgé deparé Εσωά

ne mmyεmenεne.] *

*Jis̄as ama gare baá ut̄ó bíi ndere ji ágboó nyε
(Mak 9:30-32; Luk 9:43b-45)*

²² Bíi f̄ó ndere Jis̄as ne baá ut̄ó bíi alú melu εma né Galilíi, aj̄óó ne εbw̄ó aké, “Ela gachyεέ áchyége nyε Maá Nte Mekwaá né amu b̄óó nchye.

²³ Awáne nyε ji ne nd̄o ελεέ εκw̄anégé Εσωw̄o apyε nyε ji akwilé né negbo. Jis̄as aj̄óógé mb̄o, baá ut̄ó bíi ála mesómé mesómé ndere áwuú mb̄o.”

Jis̄as agáre mech̄o ηka makpo εcha upε Εσωw̄o

²⁴ Jis̄as ne baá ut̄ó bíi áchw̄ó né melo Kapan̄om, ndere εbw̄ó álu εwu, ánselé ηka makpo εcha upε Εσωw̄o áchw̄ó bane Pita ágií ji aké, “Nnó menlere nyú achyεge f̄o ηka makpo εcha upε Εσωw̄o?” †

²⁵ Pita akame aké, “Achyεge.” Gébége ji ákere meso né mmu gepú, gemεgé nnó ánené meno, Jis̄as abó mé mbε aj̄óó ne ji aké, “Simun nwyaaá nkwe mangií w̄o. Nde uf̄óó b̄óó abi afwa mme ásele ηka makpo ne manka yif̄o εta bw̄ó? Ásele na le mbaá amb̄ó melo wa mbaá ankeé b̄óó?”

²⁶ Pita ashuí ji meko aké, “Ásele mbaá ankeé b̄o.” Aj̄oge mb̄o Jis̄as aké, “Mb̄o εbyennó baá amb̄ó melo áchyεge f̄o ηka makpo.

²⁷ Yémb̄o εsé dekélége f̄o nnó depyε mat̄óó ásó b̄óó abi. Shule né gentógé mewaaá, ÷ηme εno wyε. Meshuí mbε ayi ÷b̄óó, néné meno wuú ÷gene nyε ηka wyε, εκwanεge machyεέ ηka makpo ya ne εjye. B̄o εji ÷chyεέ εta bw̄ó.”

* **17:21** Ελύ wáwálé nnó: Melo ηwe εwéna εp̄ófó né mmú b̄o ηwe gekwene abif̄o. † **17:24** Ελύ wáwálé nnó: Nka makpo yina, elé ηka εyi yéndémuú Jus áchyεge nnó ákwyεge εcha upε Εσωw̄o.

18

Ndé muú alú muú kpaá

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Ewya yéé wó, baá utóó Jisós ajyéé agíí ji áké, “Ndé muú ábéé muú kpaá né gefwa eyigé Esòwò ágbárege?”

² Jisós akuú maá fò kóó ayi alu eféé, achwógé apye ji aténé né metóómetóó baá utóó bíí.

³ Ne aké, “Ngarégé enyú wáwálé nnó muú ála kwòré abe éké mamane kóó wó, abe fò muú ayi anyé nye gefwage Esòwò.

⁴ Nðere elúmbò, yéndémuú ayi ashulege mmye ji mme nkane maá yina ne abéé muú kpaá ayi apwóó amu né gefwa eyigé Esòwò ágbárege.

⁵ Yéndémuú ayi akamege mampye galógáló ne mamane kóó nkane ayina né mabò ma, ebyennó ase mbò lé me.

Mmuameno mampye gabo

(Mak 9:42-48; Luk 17:1, 2)

⁶ “Yémbò, yéndémuú ayi apyéé mamane kóó nkane ayina nnó apye gabo né geluagé bóó abi áfyéé metóó ne me elú galógáló nnó áshíí ji gekpékpégé ntaá né geme áhímé ji né gentoógé ebéé mega.

⁷ Meshwe apyéé me ne bóó mme yina gétúgé unó bi uténe ebwó ápyéé gabo. Unó bina ubò mampye, yémbò ebóó nye ne muú ayi aténe nte yifò nnó apyéé gabo.

⁸ Mbógé ebwò wye, yélé geká jyé ne gétene wò nnó apyéé gabo, sò geji ófómé. Elú galógáló nnó òkpe né geñwá gechúchúle ne nnó òkpe né mewé ewé élá nómgé ne upò menyammye bye uko.

⁹ Ne mbɔgé dambɔ́nnnyi wye atene wɔ nnó ɔpye gabo, pwólé ji ɔfómé, élú galógáló nnó ɔkpe né genwá gechúchúle ne nnó ɔkpe né ntoné mewε ewé élá nómégé ne amé ápeá.

*Nekanémejɔ́ ɛgɔmɔmε ewé enomé
(Luk 15:1-7)*

¹⁰ “Sεge gébé, debyagé fɔ yeé muú ama né geluágé abi áfyéé matɔ́ ne me eké ambáné kɔ́. Néndé, makiénné bwó álu yéndégébé né mbe ushuú nte wa muú alu né mfaánebuú.

¹¹ Néndé Maá Nte Mekwaá achwó mamposó bɔ́ abi alá ákwɔlege depɔ́ré ɛsɔwɔ.

¹² “Desε nnó muú awyaá usaá magóhme úta ne éma enogé apyéé nnó? Mferé nnó ályágé ayi usaá uni meso nekuúneeni né mbyɔ mékwé afe akele ewé enomé kpaá té ágéne. Pɔ mbɔ?

¹³ Akélégé ewu agεgé, ngarege enyú wáwálé nnó, abéé ne nechóchó dɔ́ né gétúgé εma ewé ji agené apwɔ áyi usaá uni meso nekuúneeni áyi ála no wó.

¹⁴ Wyémbɔ ntó ne Nte enyú muú alu né mfaánebuú alá kélégé nnó yeé muú ama ánó né geluágé abi áfyéé metɔ́ ne me eké ambáné kɔ́.

Jisɔs alere ndere muú abéé ne nte menme ayi apye ji gabo

¹⁵ Jisɔs afé mbe manlérégé aké, “Mbɔgé nte menme wye né εchomele bɔ́ ba apyεgé gabo εta wyéé, chó báné ji bíbí ɔpye ji akaá gyéé ayi ji apyéé. Mbɔgé akamégé nnó alu gyéé εbyennó dema se ate ndere aηme.

¹⁶ Ne mbɔgé alá kamé nnó genó εyigé ji apyéé gélu gyéé wó, ‘se muú ama yé apea ɔkere εta wuu

nnó unó bi ɔjɔge ne ji bɔ́ ɔpea ye aléé ábé ndere bɔ́ nteṣé.’ *

17 Ne mbɔ́gé ake ashya wye shyá nnó ɔpɔ gyéé né genó eyigé ji ɔpyéé, kpá mechó ewémbɔ cho ne ewu né echomele bɔ́ ba. Ne mbɔ́gé echomele epagé nnó ɔlu chó ne ji alá kámé wɔ, sege ji nkane muú ayi alá afyéé metɔ́ ne ɛsɔwɔ wó ye eké mensele nkamakpo.” †

Baá utɔ́ Jisɔs áwyaá ɛshye fa mme

18 Jisɔs ɔjɔ́gé mbɔ́ aké, “Ngárege enyu wáwálé nnó yéndégenó eyigé enyú deshaá fa mme, ebyénnó ɛsɔwɔ ashyaá mé geji né mfaánebuú. Ne yéndégenó eyigé enyú dekamégé fa mme ebyennó ɛsɔwɔ ntó akamé mé geji né mfaánebuú.

19 Ne genó eyigé́fɔ eyigé mmage gáre enyú gelu nnó, yéndégébé enyú ápeá fa mme dekamégé meko ama mangíí ɛsɔwɔ genó, dénegé mmye Nte wa muú alú né mfaánebuú achyege enyú geji.

20 Néndé yéndé mbaá yi bɔ́ ba ápeá ye aléé áchomé gé mbaá ama me ntó mbe ɛféé ne ɛbwó.”

Jisɔs alere nnó déjinte gabo ayi ate aɲme ápyéé eta sé

21 Pita achwó gíi yé Jisɔs aké, “Atá njíge mbɔ́ nte gabo ayi nte meɲme ɔpyéé eta wa ndɔ eníí? Nnó kpaá te ndɔ ekeneama?”

22 Jisɔs ashuú ji meko aké, “Ngba, epófɔ ndɔ ekénéama, ɔbɔ́ manjíí ji nte usaá ndɔ uléé meso ɛfya né malu akeneama.

* **18:16** Elú wáwálé nnó: Né melɔ ɲwe ewéna, ɔjɔ́ wye nkane asame né mmu ɲwe Deterɔnɔmi 19:15. † **18:17** Elú wáwálé nnó: Anselé nkamakpo ányéé nya bɔ́ ɔpɔwɔ gétúgé eyigémbɔ bɔ́ ásele nya nnó ɛbwó álu bɔ́ ubee.

23 Me ngarege enyú mechó ewé gétúgé gefwa eyigé Eṣwṵ ágbárege gélú eké abya yina. Mfwa fṵ abṵṵ mankwólé bṵṵ utṵṵ bií abifo áchwṵ ne bṵṵ utṵṵ bií ányéé ji.

24 Nḍere alṵ ula mankwólégé, bṵṵ utṵṵ bií abifo áchwṵ ne muú utṵṵ wuú ayifo ama ayi agbaré ji gejamégé ḡka eyi epwṵ amu.

25 Ne elé álá kaáge kwṵ ujwṵṵ bií ji anyéé mfwa yimbṵ, mfwa yimbṵ aké ákpó mende yimbṵ, mendée wuú ne baá ne yéndégenó eyigé ji awyaá nnó agé ḡka akwṵ ujwṵṵ bií.

26 Ajṵṵge mbṵ, muú utṵṵ wuú yimbṵ abogéné mmye mme ne mbe ushu mfwa yimbṵ, ane ji mmye aké, 'Ata, nkpa geke jyε, chyéé me gébé nkwṵle nye ujwṵṵ byéé uko.'

27 Apyégé mbṵ meshwε akwṵ mfwa yimbṵ metṵṵ dṵṵ alyáá ji nnó ajyéé akwṵgé sé ujwṵṵ bimṵṵ.

28 Yémbṵ, nḍere muú utṵṵ yimbṵ atané mbaá mfwa ajyéé dafye agé nte muú utṵṵ ayifo ayi agbaré ji ekéké ḡka ewé elé pṵ yéé genó maméé ne ḡka eyi ji agbaré mfwa yimbṵ. Apye ji anyuá amu mmwólé aké, 'Chyéé me ḡka ya eyi ṵnyéé.'

29 Nte menme yimbṵ abogéné mme ane ji mmye aké, 'Nte, chyéé me gébé nkwṵle nye ujwṵṵ bye!'

30 Yémbṵ mende yimbṵ akame wṵ. Tenétené yimbṵ afye mende yimbṵ né denṵ nnó akwṵ ujwṵṵ bií uko.

31 Gébégé bṵṵ utṵṵ mfwa abifo ágené mechó ewéna, metṵṵ esṵ ebwṵ dṵṵ ájye toó mfwa yéndégenó eyigé gepyéé.

32 Mfwa akuú muú utṵṵ ayi mbṵ, ayi ji abṵ ajṵṵ nnó akwṵgé sé ujwṵṵ bi ágbarege ji nnó achwṵ. Achwṵgé, ajṵṵ ne ji aké, 'Wṵ muú mebo yina, ṵne

me mmye ngé wə meshwε, nlyaa gekpéképégé ujwóó ebi ɔnyé me;

³³ ɔbó ɔlu mangé ntó nte menjme wye meshwε ndere me ngené wə meshwε, pó mbó?”

³⁴ Ne metóó εsó mfwa yimbó dóó ajóó aké áfyé mende yimbó né denó átulé ji kpaá te akwóle ujwóó ebi anyéé ji uko.”

³⁵ Jisəs ánérégé manjóó aké, “Wyεmbó ntó ne εβε nye ne Εsɔwɔ Nte wa muú alu né mfaánebuú. Mbógé ɔlá jinte gabo ayi nte menjme wye ápyéé ne metóó wyéé meko wó, Εsɔwɔ apyéé nye ne wə ntó wye ndere mfwa yimbó abó apyéé ne muú utóó wuú yimbó.”

19

Jisəs alerege depərə manwá neba (Mak 10:1-12)

¹ Jisəs anerege manjóó depə εtire na deko, alyaa gebagé mewaá Galilií afé né gebagé mewaá Judiya achyaá εβεé Jodan.

² Gejamege bóó gekwəle ji. Apyε abi ámeé átoó.

³ Ndere ji alú εwú, bóó Farasi fɔ áfé eta wuú mammua ji áké, “Nnó εbé εsé ekamé nnó mende awá neba ne mendée wuú né yénde eké mechóó?”

⁴ Agíge mbó, Jisəs ashuú εbwó meko aké, “Elu wáwálé nnó enyú deku mé né mmu Εsɔwɔ nnó, té ula ulóó ebi Εsɔwɔ muú ákwyeé nyá bóó, akwyéé εbwó, mende ne mendée.”

⁵ “Getú εyigé na mende alyage nye mmá wuú ne nte wuú afé acho mmye ne mendée wuú εbwó ápea ákwé muú ama.

⁶ Εβώ άπό sé βός άπεά nana, ála muú ama. Nðere ελύμβο βός abi Εσωω άχomé chónchó né neba ékágé muú akya nnó atyáa.”

⁷ Βός Farasi abimbo ágíi ji áké, “Ulannó ne εβε Mosis εjόό εκέ mende akáge chyέέ mendée wuu mekpo ηwe manlere nnó awá neba ne akage lyaá ji?”

⁸ Jisás ajόό ne εβώ aké, “Mosis akame nnó εnyú déwá neba ne andée nyú gétúgέ mekpo meto nyú. Yέmbο, εβο επόfό mbο gέbέgέ Εσωω abόό mbe akwyέέ mende ne mendée.

*Jisás alérege depóre uló ne neba manwá
(Mat 5:27-32; Mak 10:11, 12; Luk 16:18)*

⁹ “Ne ngárege εnyú nnó, yendé mende ayi awáne neba ne mendée wuu, mbόgέ mendée yimbo álá kwe uló wό ne ajyεge ba mendée ayichá akwé mbο lé uló.”

¹⁰ Baá utόό Jisás ájόό ne ji áké, “Εβεge nnó wyε mechό ulόό εwuεwu ne muú akáge wa neba ne mendée wuu, εlu chanéné nnó mende ábagé ye mendée cháchá.”

¹¹ Jisás ashuú εβώ meko aké, “Βός ako fό wό ákamégé manjwale ayi álá ábá neba wό. Ekose βός abi Εσωω achyέέ εβώ εshye ne ákáge jwale.

¹² Kágé nnó ábyέ ande abifό mpέ, abifό elé ákwaá ne ápyέέ εβώ álu mbο. Βός abifό ájwale wyεmbο εκέ mpέ gétúgέ utόό gefwa εyigέ Εσωω ágbárege. Βός abi ákamégé manjwolé ayi ála abá neba wό ájwolé.”

*Jisás ajé ambáne kόó
(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)*

13 Bɔ́ fɔ́ áchwɔ́ ne baá bwɔ́ eta Jisɔs nnó anéré ebwɔ́ amu makpo anemmye mbaá Eɔwɔ́ ajé ebwɔ́. Baá utɔ́ bíí ányá bɔ́ bimbɔ́.

14 Yémbɔ́ Jisɔs ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Lyáge ambánékɔ́ áchwɔ́ eta wa, ekagé dégbé ebwɔ́ néndé gefwa eyigé Eɔwɔ́ ágbárege gelú eyigé bɔ́ abi álu ndere baá bina.”

15 Ajógé mbɔ́, anere ammu né mekpo yéndé maá ajé ebwɔ́, anerege alyaá yé melu ewémbɔ́ afé.

Abya muú ŋka

(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

16 Bíí uma mende fɔ́ afé mbaá Jisɔs. Agíí ji aké, “Ménléré mbɔ́gé nkélege geŋwá eyi gélágé byeé, nde galógáló ayi mbɔ́ mampye?”

17 Agíge mbɔ́, Jisɔs ashuú ji meko aké, “Ułannó wɔ́ ɔ́gíge me genó eyi gelóme, Eɔwɔ́ mbií ne alú muú ayi alóme. Mbɔ́gé ɔ́kélege mambɔ́ geŋwá, nóge yé mabe Eɔwɔ́.”

18 Ne mende yimbɔ́ agíí Jisɔs aké, “Mabe ayi nde?” Jisɔs ashuú ji meko aké, “Ɔ́wáge muú, ɔ́kwége ulɔ́, ɔ́jogé ejo, ɔ́ténegé ntésé gebyó.”

19 Nóge nte wyéé ne mmá wyéé ne gbógé ne nte ménmé wyéé ndere ɔ́gboó ne geme jyéé.”

20 Ne mende yimbɔ́ ashuú Jisɔs meko aké, “Nlɔ́ mambélé mabé yina mako, ndegecha gelaá?”

21 Jisɔs ajɔ́ ne ji aké, “Mbɔ́ge ɔ́kelege mambɔ́ chó, gé genó eyi gélaá, chó kpoó yéndégenó eyigé ɔ́wyaá, ɔ́chyéé ŋka yimbɔ́ mbá ubya bɔ́, ne ɔ́béé nyɛ ne gefwa né mfaánebuú. Ɔ́pyegé mbɔ́, ɔ́chwɔ́ ɔ́kwólé me ndere maá utɔ́ wa.”

22 Mende yina awugé ndere Jisᵛs ajᵛó, alyaá afé meshwemeshwe ne mesómé néndé ji awyaá gefwa dᵛó.

23 Ne Jisᵛs ajᵛó ne baá utᵛó bií aké, “Ngárege enyú wáwálé nnó ejwerége ne muú ŋka akpe né gefwagé Eᵛᵛᵛᵛ.”

24 Mmage gare enyú nnó elú wáwá nnó mpᵛ mashwᵛne áshwá né embú ábyamé ne nnó muú ŋka akpe né gefwagé Eᵛᵛᵛᵛ ágbárege.

25 Baá utᵛó bií áwúgé mbᵛ matye mawa ebwᵛó meno ne agige ate aké, “Ne ndé muú yi abᵛ nyé geŋwá eyi gélagé byéé?”

26 Jisᵛs ape ebwᵛó domeé ajᵛó ne ebwᵛó aké, “Akwaá ákágé pye fᵛ ufᵛó unó bina, yémbᵛ Eᵛᵛᵛᵛ akage pye unó uko.”

27 Pita ashúú ye ji meko aké, “Gé esé delyaá unó sé uko dékwᵛlege wᵛ. Ndé nsá ayi esé débᵛó nyé?”

28 Jisᵛs ajᵛó ne ebwᵛó aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, enyú abi dékwᵛle me dejwᵛlege nyé ntᵛ ndere afwa mampáné depᵛó né matoó áfyáneápeá ayi bᵛó Israeli gébégé Maá Nte Mekwaá ajwᵛlégé né geluᵛ mamgbare gefwa jíí né mme meke.

29 Ne yémbᵛ muú ayi alyaá upú, áŋmé, nte ne mmá, yé baá yé lé makᵛó gétúgé alu menkwᵛlé wa, abeé nyé ne bᵛó ne gejamégé unó bi upwᵛ amu. Ne Eᵛᵛᵛᵛ achyege nyé ji geŋwá eyi gélagé byéé.

30 Yémbᵛ gejamégé bᵛó abi álú mbᵛ mbᵛe nana, meso gébé álaá nyé meso ne gejamé abi álú mbᵛ meso nana ábeé nyé mbᵛe.”

20

Jisᵛs atᵛó nekanémejᵛó ampyéé utᵛó né mekoó

umpome

¹ Jisós ama ajós aké, “Gefwa eyigé Esowó ágbárege gelú eké nekanémejóó enina. Bíí uma mende fɔ afé ntone gesé dondo ajye kelé bós abi ájyéé pye utós né mmu mekós wuú.

² Ajyege, bós abi ji abós mbe ágene ákame nnó ji achyege yéndémuú ebwó meno nka ewé yéndémuú anyeé mé né bíí uma ne agare yé ebwó nnó ajye alo utós.

³ Kálánká eneéneama ekwónégé ama jyéé dafye age bós abifɔ átene wye detú né ntóné gese.

⁴ Ajós ne ebwó aké, ‘Enyú ntó chogé depye utós né mmu mekós wa. Nchyege nyé enyú genó eyi gepyéé matós ágós enyú.’

⁵ Abimbó áfé manjyéé lo utós. Mbós mekós yimbó apyéé wyembó né metós nkwómésé. Né kálánká eléé ama jyéé pye wyembó.

⁶ Genógé kálánká eta né nkwale mende yimbó ama jye né gese, ama gé bós áténé wye efeé detu. Agíí ebwó aké, ‘Enyú dechós bíí bina detu, elo mbó?’

⁷ Ashuú ji meko aké, ‘Muú fɔ ákuú esé nnó depye utós wó.’ Aké ne ebwó, ‘Enyú ntó choge depye utós né mekós wa.’

⁸ “Nkwale akwónégé mbós mekós yimbó ajós ne mempelé bós utós bíí aké, ‘Kuú ampyéé utós bimbó ako áchwó ne ochyéé yéndémuú nka jíí. Bɔmbe chye bós utós abi álaá meso, ne abi abó mbe chye ebwó kwyakwya.’

⁹ Ne bós abi ábó áchwó né kálánká eta né nkwale anyé wye meno nka ema ne abi áchwó te dondo.

¹⁰ Abi ábó mbe áchwóge áfere nnó ebwó ányeé nyé nka dós ápwó abifɔ, yémbó ebwó ntó ányé wye nka janja.

11 Ndere ebwó ásele ñka eyimbó álb manjénégé áshuúlege mbóó mekóó ndo,

12 ajóge aké, ‘bóó abi ósele ebwó kwyakwya apye utóó lé né nchwaneké ama yémbó óchyéé ebwó meno ñka wye ndere esé abi dégene efwyale depyéé utóó bií kpógele né mmu gebábálégé ñmeé!’

13 Yémbó mbóó mekóó ashuú muú bwó ama meko aké, ‘Mejée wa me mfwale fí wó, wó. Ókame mansé ñka ndere yéndémuú anyéé mé né bií uma, epó mbó?’

14 Sè ñka jyéé wulege, membóó ne nke nchyege muú utóó ayi kwyakwya wye ndere nchyéé wó.

15 Nnó nlu gyéé mampye genó eyigé nkélege mampye ne ñka ya?’ Wa metóó esóó wó éle nlu muú ayi nchyege echyé?’

16 Jisós anerege ajóó ye aké, “Bóó abi aña mbó gemé fina akwene nye mbya né meso gébé ne abi alu mbó mbya fina añaage nye gemé né meso gébé.”

*Jisós ama gáré máñáne aláé nkane ji agboó nye
(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)*

17 Ndere bó Jisós ákwóme ájyéé né Jerosale, ase baá utóó bií áfyaneápeá ebwó átené babá.

18 Ajóó ne ebwó aké, “Wuúge, esé dékwóme mbó déjyéé né Jerosale, ewu, áfyéé nye Maá Nte Mekwaá né amú anóó baá ampyéé ure Esówó ne ánléré mabé Esówó. Ebwó ajóóge nye nnó, me nkwe mpa, áwá me.

19 Ne áfyéé nye ji né amú bóó abi alá pó bóó Jus. Ebwó ájwyaáge nye ji, átulege nye ji ne utó ne áwóme nye ji né gekwa agboó. Yémbó, ndó éléé ékwónégé Esówó apyéé nye ji akwilé né negbo.”

*Dékpakpa né gefwagé Esówó
(Mak 10:35-45)*

20 Wye né gébé eyigémbò, mendée Sebēdee afé mbaá Jisós ne baá bíí ande ápeá, ató mano né mbe ushu wuú, agíí Jisós nnó apóó ji.

21 Jisós agí ji aké, “Ókélege ndé?” Ashuú ji meko aké, “Nkélege nnó, né meso gébé ójwólégé óke ógbarege gefwa jyéé ópye baá ba bina apea ájwòle ntó ne wò né malu enoge, ama né egbe ebwònye wye ne ayifò né egbe ebwòbe wye.”

22 Ne Jisós ajóó ne ebwó aké, “Enyú dekage genó eyigé degígé mbò. Nnó enyú dekage nyú nye ñkò éfwyale ayi me nyuú nye?” Aké, “É é, esé dekage.”

23 Akamege mbò, Jisós ajóó ne ebwó aké, “Nkame wáwálé nnó enyú dékágé gé nye éfwyale nkane me ngene nye, yémbò me fò ñjyaá bóó bi ájwòlege né ebwònye wa ne abi ajwòlege né ebwòbe wó. Malu yimbò alú élé ayi bóó abi Nte wa ajyaá me nnó ajwólé wye.”

24 Ne baá utóó Jisós abi makpo áfya, áwúgé genó eyigé abi ápeá ápye, matóó ásó ebwó dóó.

25 Ne Jisós akuú baá utóó bíí ako ajóó ne ebwó aké, “Enyú dekaá nnó afwa mme abi alá pó bóó Jus áselé utó bwo ápyéé yéndégenó eyi géjii ebwó metóó ne bóó bwo ne yé ákpakpa melò áwyaá utó bi ajóge mechó ne bóó bwo ébyé.

26 Ne ébégé fò mbò ne enyú. Yéndémuú nyú ayi akélege mambé muú kpaá abó mambé ménkpané defwé nyú;

27 yéndémuú nyú ayi akélege mambé menòmbé abò mambé eké mefwé nyú.

28 Wye nkane Maá Nte Mekwaá, ji achwóó fò nnó bóó ákpá ji defwé wó, achwó lé mánkpá bóó defwé nnó achye gemé jii mawené gejamégé bóó né

gabo.”

*Jisṓs apye bṓṓ amε nṓnṓmé apea ágene
(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)*

²⁹ Jisṓs ne baá utṓṓ bií ályage Jeriko, gejamégé bṓṓ ákwṓlé εbwṓ.

³⁰ Wye né gébé eyigémbṓ, ande fṓ amε nṓnṓmé apea abṓ ájwṓlé né mapea meti. Nkane bṓṓ ájṓṓgé nnó Jisṓs ale koó ande bimbṓ áβεge áke, “Ata, Mpyáne Devid gé esé meshwe!”

³¹ Bṓṓ bimbṓ ányá εbwṓ áke, “Kwεnege nyáme”, yémbṓ áβεé lé βεége ne εshye áke, “Ata, Mpyáne Devid, gé ese meshwe.”

³² Jisṓs awúgé mbṓ atené, akuú ye bṓṓ amε nṓnṓmé bimbṓ apea ágií εbwṓ aké, “Ndé genó dekelege me mpye eta enyú?”

³³ Ashuú ji meko áke, “Ata, dékelege nnó ṓpye esé dégene mbaá!”

³⁴ Meshwe akwṓ Jisṓs metṓṓ getúge bwṓ ne ata amε bwṓ. Ténéténé yimbṓ álṓ mángéné mbaá ne ákwṓlege ji.

21

*Jisṓs akpe né Jerosale nkane mfwa
(Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Jṓn 12:12-19)*

¹ Ndere Jisṓs ne baá utṓṓ bií álé kwṓkwṓlé ne Jerosale, ákwṓnégé Betfage melṓ εwé elu né mfaá Mékwé Olif. Jisṓs áfere baá utṓṓ bií makpo ápeá atṓ nnó ábṓ mbε.

² Ndere atṓme εbwṓ, ajṓṓ aké, “Chogé né maá melṓ ayi alu mbṓ enyú né mbε, ténéténé dégene nyε maá géjuṓá eyigé áshíí ne maá wuú ne εgbe mmyε. Kaáge dechwṓ me ne ubi.

³ Ne mbogé muú agigé enyú ula bi dekage geji, garege ji nnó, ‘Ata ne akélege ubi.’ Tenétené yimbó, alyágé enyú dechwó ne ubi.”

⁴ Ewéna epyembó nnó ebe wáwálé ndere muú ekpávè Èsòwò abò ajóó nnó,

⁵ “Gare bóó Sayon nnó,

Gege mfwa nyú,

apò ne nepa,

ajwólé mfaá géjujá achwóó ne maá mbyene géjujá.” *

⁶ Baá utóó bimbó ájyégé ápye wye ndere Jisós agare ebwó.

⁷ Achwógé ne géjujá yimbó ne maá etá Jisós, áfere mandeé bwó ágyaá ubi meso ne Jisós akwò ajwólé mfaá.

⁸ Ne gejamégé bóó abi álu eféé ágyaáge mandée bwó né meti. Abifó ásórege uwó mámé ágyaáge ntó né meti nnó Jisós akoó mfaá. †

⁹ Gejamégé bóó ájyéé mbé abifó ákwólege meso ne Jisós alu metóó metóó. Ebwó ako álo mankálégé áke,

“Matame mábé ne mpyáne Dεvid!

Mejé ebé ne muú ayi achwóó né mabò Ata.

Matame mábé ne Èsòwò muú alu né mfaánebuú eniné mfaá mfaá!”

¹⁰ Wye ndere Jisós akpené né Jerosale, melò meko enyigé tegétege ne bóó álo mangígé áké, “Acha muú ayi achwóó mbò waá ye?”

* **21:5** Elú wáwálé nnó: 1. Sayon elé melò Jerosale. 2. Gébégé bò Jisós, afwa ájwòlege lé né mfaá mpò mekagala ne ákene. Ubya bò ne ukene mfaá ujuja. † **21:8** Elú wáwálé nnó: Ge na ne bóó Jus apye manse muú kpaá ne enoge.

11 Ne gejamégé bɔ́ abí akene ne Jisɔs ashuú meko aké, “Elé Jisɔs muú ekpávé Eɔwɔ ayi atané né melɔ Naseret né gebagé mewaá Galilí.”

*Jisɔs abú bɔ́ bi ákpóó unó né mmu echa upé Eɔwɔ
(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jɔn 2:13-22)*

12 Ne Jisɔs akpégé né melɔ Jerosale akpe né mmu dachi echa upé Eɔwɔ, abú bɔ́ bi ákpóó ne abí áname unó. Atyá makpókpógélé bɔ́ abí ákene gesegé manka mankwɔré ne malu ujwólé bɔ́ ako abí ákpóó upwine melɔ ebi ápye upé Eɔwɔ ne ubi.

‡

13 Nɔ́ere Jisɔs apyembɔ, agare ebwɔ aké, “Asa né mmu ηwe Eɔwɔ nnó, Eɔwɔ aké, ‘Gepú ya eyíge bɔ́ áchómege wye mamfée me ákuú nyε geji nnó gepúgé mmyemenene.’ Yémbɔ enyú débwalé géjí gelá melu ewé ánjó ábige wyé!”

14 Nɔ́ere ji alú né mmu echa upé Eɔwɔ, bɔ́ amε nónómé ne abí ubwire áfé eta wuú. Apyε ebwɔ ako átoó.

15 Anɔ́ baá ampyéé upé Eɔwɔ ne ekwɔ anlere mabε Eɔwɔ ágé ukpékpé unó bi Jisɔs apyéε ne áwú ntó nɔ́ere baá melɔ ákalege né mmu echa upé Eɔwɔ, nnó matame mábé ne mpyáne Devid. Awugé mbɔ matɔ́ ásó ebwɔ.

16 Agí Jisɔs áke, “Ɔwuú mbɔ genó eyigé baá melɔ ájógé?” Jisɔs ashuú ebwɔ meko aké, “Eεh nwu, nnó enyú délu danjú genó eyigé asame né mmu ηwe Eɔwɔ? Asá wye nnó; Ɔleré baá melɔ ne abí álu maka amu nɔ́ere áféεge wɔ’.”

17 Jisɔs ajógé mbɔ alyá ebwɔ afé né melɔ Betani ajoyε bele ewu.

‡ 21:12 Elú wáwálé nnó: Gepwine melɔ gélú getu eyigé bɔ́ Jis apyé upé mbaá Eɔwɔ.

*Jis̄as alw̄eré gen̄óoge fig gégbó
(Mak 11:12-14, 20-24)*

18 Bií uyyágé, dondo gemua mme, ndere Jis̄as ab̄ó mankeré meso né Jerosale, akwónégé meti mesa aló mamye ji.

19 Agé gen̄ó eyigé akuú nnó fig né egbé meti. Afé wye nnó waá agene umpomé f̄ó wyéé, yémbó yeé géma age w̄o ekosé bya ubíubi. Jis̄as aj̄ó ne gen̄ó eyigémbó aké, “Te mme abyéé, w̄o omagé w̄ó sé umpomé.” Ténéténé yimbó gen̄ó eyigémbó gewanjésé gégbó.

20 Ne baá ut̄ó Jis̄as ágégé mbó ála mano mekpo fuú, ágige ate aké, “Gen̄óge fig eyigé na gégbó mbó wáwá ndé?”

21 Ne Jis̄as ashuú ebw̄ó meko aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, mb̄ógé enyú defyégé mat̄ó ne Es̄ow̄o ne déla p̄ó ne dembȳo né eshye ewe ji awyaá, dépye nye unó nkane me mpyéé mbó ne gen̄óge fig, yé ebé lé ebi upw̄ó bina dépye nye ubi. Dékage j̄ó yé ebé lé ne mékwé ewéna nnó, ‘Táné fa oyyé okwé né mmu ebéé mega’, Es̄ow̄o apye wye nkane enyú déj̄ó.

22 Mb̄ógé defyégé mat̄ó nyú ne Es̄ow̄o ne dégige yéndegenó né mmyemenene achyege nye enyú geji.”

*Agii Jis̄as mbaá ayi uto bi utané
(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)*

23 Jis̄as akeré né mmu echa upe Es̄ow̄o, akpégé mmu aló manleré b̄ó mekomej̄ó Es̄ow̄o. Ndere alérege an̄ó baá abi ápyéé upe Es̄ow̄o ne ákpakpa melo áchw̄ó báne ji, agii ji áke, “Ndé uto ebi omwyaá mampye unó bina? Waá achyéé w̄o uto ubi?”

24 Jisṣas ashuú ebwó meko aké, “Me ntó nwyaá awa nkwé mangíí enyú, deshúgέ me meko me ngarége enyú uto ebi me nwyaá ne mpyéé unó bina.

25 Waá achye Jṣn uto manwyaá bṣ́ manaá Eṣṣwṣ, Eṣṣwṣ waá akwaá?” Jisṣas ágiígé mbṣ́ álṣ manyége mbeé ne ate áké, “Dejṣ́gέ mbṣ́ nyε nnó? Ebege dejṣ́gέ nnó elé Eṣṣwṣ ne achyeé Jṣn uto bi, agige nyε esé aké, ‘Ulannó ne delá kamé mekomejṣ́ wuú wó?’

26 Yémbṣ́ mbṣ́gέ déjṣ́ge nnó ‘Akwaá ne áchye’ ebyénnó dekelege bṣ́ bina mpa. Nendé, yéndémuú abó akaá nnó Jṣn alu muú ekpávε Eṣṣwṣ wáwálé.”

27 Epyε ebwó áshú lé Jisṣas meko aké, “Esé dékaá fṣ́ muú ayi achyeé Jṣn uto wó.” Ne Jisṣas ashuú ntó ebwó meko aké, “Yé me ntó ngarége fṣ́ enyú muú yi achyé me uto ne mpyé unó bina.”

Jisṣas ató nekanémejṣ́ mende fṣ́ ne baá bií apeá

28 Ne Jisṣas aké, “Enyú déferé mbṣ́ nnó ne mechó ewéna? Mende fṣ́ abó alu, awyaá baá ande makpó apea. Bií uma ákuú ayi mbε, ajṣ́ ne ji aké, ‘chó pyε utṣ́ ne mekṣ́ fina.’

29 Ne maá yimbṣ́ ashuú ji meko aké, ‘Njyεé fṣ́’ yémbṣ́ ewyáge akwṣré metṣ́ wuú afé.

30 Mende yimbṣ́ afε mbaá ayifṣ́ ajṣ́ wyεmbṣ́ ne ji. Ajṣ́gέ mbṣ́ maá yimbṣ́ akamé aké, ‘Ata njyε.’ Yémbṣ́ ajyεé ji wó.

31 Jisṣas ajṣ́gέ mbṣ́, aké, gárege me, né baá bina makpo apea, ayi ndé áwuú meko ntε wuú?” Ashuú ji meko aké, “Elé ayi mbε” Eféé mbṣ́ Jisṣas agaré ebwó aké, “Mengarege enyú wáwálé nnó bṣ́ abi álú bṣ́ abo nkane anselé ṣ́ka makpo ne andée eno, ábṣ́

nyε mβε αγε meti wáwá mamkpe né gefwa εyigé Εσωω άgbárege άpwω ενyú abifω.

³² Néndé Jón menwyaá bωó manaá Εσωω achwó nya ετα nyú bωó Isrēli ako aleré ενyú ndere muú abωó mambelé γεηwá jii ndere Εσωω akelege, ne ενyú dekamé meko wuú wó; yémbω anselé ηka makpo ne andée εno ne ákamé meko wuú. Ne yéé gébégé ενyú dégené mbω na, ενyú deti fω meso ne gabo nyú dekamé meko wuú wó.”

*Nekanémejωó bωó uségé ne mbωó mekωó
(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)*

³³ Jisωs ama ajωó aké, “Wuúge nekanémejωó ενiné fω”, “Muú fω awyaá nya mekωó wuú, απε unωó εbi ákuú vine, ásele umpome bií mampye mmωó, anω gebame agyaá εwú mme, achó embu akwyéé εwú chánéné nnó áké áhámege umpome εbimbω manaá makpéné wye. Atene ntó maá ενyωη nnó membamé mekωó ajwólégé wye. Ase bωó uségé afyé wye. Apyégé mbω, atané afé nekε né melω fω.

³⁴ Gébé gekwónégé εyigé akyéé umpome vine εbimbω mbωó mekωó atω baá defwé bií nnó ájye áse εbií umpome vine mbaá bωó uségé bimbω.

³⁵ Baá defwé bimbω akwónégé né mekωó, bωó uségé άgbaré εbwó, átulé ama, áwá ama, ne átó ayifω ne mataá.

³⁶ Apyégé mbω, mbωó mekωó yimbω ama tó baá defwé abifω, abi ajamé apwωó abi mβεmβε. Ne bωó uségé bimbω άpye ne baá defwé bimbω wye nkane άpye ne abi mβε.

³⁷ Ne kwyakwya, achwó fére maá wuú ató, ajωó aké, ‘Agεgé nyε maá wa membωó yé εbé nnó áchyεge nyε ji énogé.’

38 Yémbò bɔ́ uségé bimbò, ágégé maá awuú nkane achwɔ́, ájɔ́ ne ate áké, ‘Gége menyéé geteé mbɔ́ mekɔ́ na, chwóge déwá ji, ji ne alú muú ayi anyéé nye geteégé mekɔ́ ewéna, chwóge dewá denyé geteé jí!’

39 Apyegé ji áfomé meso gébámé áwá.

40 “Jisɔs anérégé mantó nekanémejɔ́ eniné na, agíí ákpakpa bɔ́ Jus abi ji agarege ebwɔ́ makamejɔ́ ayina aké, déferé nnó mbɔ́ mekɔ́ yimbò akerégé meso né neke níí, apye nye nnó ne bɔ́ uségé bimbò?”

41 Ashuú ji meko aké, “Akerégé meso, apye nye bɔ́ nchye bimbò ágbo negbo nebo. Achyéé mekɔ́ ewémbò mbaá bɔ́ uségé abi cha, abi áchyege nye ji ebí umpome vine yéndé gébégé mbwe.”

42 Ajógé mbò, Jisɔs agíí ebwɔ́ aké, “Nnó enyú délú danjú genó eyige ásamé né mmu ηwe Eɔwɔ́? Asa wye nnó, ‘Ntaá eniné antené upú ashyaá nnó nélómé, néni ne nélaá menɔ ntaá ayi ágbaré ekwɔ gepú. Ata ne apye nnó ewú ebe mbò, ne elu gekpekpe genó né ame se!’

43 “Ndere elúmbò, me ngarege enyú wáwálé nnó, enyú débéé nye sé bɔ́ bi Eɔwɔ́ ágbárege gefwa ne enyú, ala gbaré nye lé ne bɔ́ abi ákwɔre matɔ́ bwɔ́ ákwane mambe bɔ́ gefwage Eɔwɔ́.”

44 [Ne yéndémuú ayi akwene mfaá ntaá eníne na, akɔrege nye, yéndémuú ntó ayi ntaá enína nekwene ji mmye nechogéré ji yilé yilé.]

45 Anɔ́ baá abi apye ure Eɔwɔ́ ne bɔ́ Farasi áwuúgé ndere Jisɔs atomé maka mejɔ́ yimbò, ákaá nnó ájɔge mbò lé ne ebwɔ́.

46 Akelé meti mampye ji, yémbò áfɔ́ nyá ge-

jamégé bós abi álú εφέε, néndé yéndémuú áσε Jisós nnó alu muú εκράvé Εσωω.

22

Nekanémejós επαά neba

(Luk 14:15-24)

¹ Ne Jisós ama τό εβwó nekanemejós ενινέ fó aké,

² “Gefwa εyigé Εσωω ágbárege gélú εκέ nekanémejós ενινέ na. Mfwa fó akpomé mmye mampye επαά nebane maá wuú ayi mende.

³ Mfwa yimbó anérégέ, ató baá defwε bií nnó ájye ákú bós abi ji agaré mé nnó achwó επαά ελο, yémbó ye muú ama achwó wó.

⁴ Mfwa yimbó ama kéré ató baá defwé abi fó aké, ‘chóge dégáre bós abi me mbó nlós nnó nwá mpó mabó, ntyéé εβwó menyéé melómélós, nkwyéé yéndégenó. Áchwó wáwá, áwyagé επαά echwós ελο!’

⁵ Yémbó bós bimbo áσε yé ewémbó εκέ genó wó. Afé ápye lé depó debwó εtiré cháchá. Abifó áfé makós bwó, abifó áfé ne upú use bwó.

⁶ Ne abifó ágbaré baá defwε mfwa átulé εβwó εke menya, áwá.

⁷ Ápyégémbó, metós εsó mfwa yimbó, ató bós bee bií ájye wá bós abi áwané mbó baá défwε bií, ne áso ntó meló bwó.

⁸ Ne agaré yé baá defwé bií aké, ‘Eπαά wa echwós λο, ne bós abi me nene álere nnó ákwane fó mambé bós abi áchwós επαά wa wó.

⁹ Chóge né mati mako, kuúge yéndémuú ayi dégéne nnó áchwó επαά.’

¹⁰ Ne baá defwé bií mbó áfé ápyéε wyε nkane ji ajó. Ákuú yéndémuú ayi εβwó ágené, abi aboabo

ne abi álóáló achwó. Kpaá te gepúgé neba gegbeé ne bɔ́.

¹¹ Ne gébégé mfwa yimbɔ akpené mmu mangé bɔ́ abi anené ebwó epaá, agé mende fɔ ama ayi ala fyε ndée neba eyi ekwané mbaá epaá ewémbɔ wó.

¹² Agii ji aké, ‘Mejeé wa, wɔ ɔpyéé nnó ne ɔkpené fa ne ndée eyi ela ekwané mbaá epaá ewéna wó?’ Ne mende yimbɔ ala bɔmbɔ.

¹³ Epye mfwa agaré bɔ́ abi ánene ankéé né epaá aké, ‘pyége ji déwé uka ne amu, debwéé ji défómé dafye né melu ewé empinya gemua elu wye. Eféé mbɔ ne bɔ́ álilí nye ányéé manéne.’ ”

¹⁴ Jisɔs anérégé mantó nekanémejɔ́ eníné na, aké, “Eɔwɔ akúu gejaméagé bɔ́ yémbɔ abi ji ajyaá jaá wó.”

Agii Jisɔs mechɔ nkamakpo

(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵ Ewya yé wó, bɔ́ ekwɔ Farasi fɔ́ abi awuú genó eyigé Jisɔs ajógé, atane ájyéé gbáre geju ákélege meti ewé ebwó ápye ne Jisɔs akwe nekwené meno.

¹⁶ Ebwó ako ákamé meko ama, átó baá utɔ́ bwó choncho ne bɔ́ ekwó Herɔd, nnó ájye ágii Jisɔs nkwé. Ajyégé áké, “Ménleré, esé dékaá nnó wɔ ɔlu muú ayi ɔjógé wáwálé, ne ɔlerege bɔ́ unó ndere Eɔwɔ akélege wáwálé, ɔfɔ́ fɔ́ ame bɔ́ néndé, ɔsélé fɔ́ nnó muú ayifɔ́, anea geme apwɔ ayifɔ́.

¹⁷ Nnó esé delú chó manchyéagé nkamakpo mbaá mfwa Rom waá déchyégé fɔ́? Garé esé genó eyigé wɔ ɔfere nnó gelú chó.”

¹⁸ Yémbɔ Jisɔs akaá uféré uboubo ebi úlú ebwó metɔ́. Ne epye ji aké enyú bɔ́ dembwɔle bina, “Ndé enyú dépénege me mataá?”

¹⁹ Lerege me gefɔ́gɛ ɲka eyi dechyege ɲkámakpo.” Aléré ji, ase agbaré.

²⁰ Agíí ebwó aké, “Mekpo wá na, ne mabɔ waá na ásamé né ɲka eyi?”

²¹ Ashuú ji meko áké, “Élé mekpo mfwa Rom ne mabɔ mií.” Eféé ne Jisɔs agaré ebwó aké, “Chyéége yé mfwa Rom genó eyi gélú ejíí. Ne chyége ntó Esɔwɔ genó eyi gélú eyi Esɔwɔ.”

²² Awuúgé meko ayi Jisɔs ashuú ebwó byɔ uwɔ ebwó mmu ályaá ji áfé.

*Agíí Jisɔs nkwé mechɔ mankwile né negbo
(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)*

²³ Wye né bíí bimbɔ, bɔ́s ekwɔ Sadusi fɔ́ áchwó mangíí Jisɔs mechɔ. Ebwó abi na álu bɔ́s abi ákame nya nnó muú agbogé, akwilége sé né negbo. Agíí ji áké,

²⁴ “Ménleré, ebé Mosis eké mbɔ́gɛ muú abagé mendée ne agboge ayi ála pó ne maá, menmo áwuú abó manse mendée yimbɔ ukwi nnó ábyé́gɛ baá ábɛ lé né mabɔ ami mewené menmo yimbɔ.

²⁵ Ebó epye nyá nnó, áɲmó fɔ́ ákénéama abi ande álu. Ayi mbe abá mendée, agboó alya ji yé maá apó, ayi akwɔlege ase mendée yimbɔ ukwi,

²⁶ menmo yimbɔ ntó agbo yé maá abyéé ne mendée yimbɔ wó. Wymbɔ ne epye ne ayi agbeé makpo aléé kpaá te ebwó ákénéama ágbó ako.

²⁷ Kwyakwya, mendée yimbɔ ntó agbó.”

²⁸ Nɔ́ere elúmbɔ, agíí Jisɔs áké, “Élé mendée yina abané mbɔ ebwó ako, gébé eyigé Esɔwɔ apye nyɛ bɔ́s ákwilé́gɛ né negbo, mendée yina abéé nyɛ ayi waá?”

29 Jis̄s ashuú ebwó meko aké, “Enyú délu gyéé d̄óó né nkwé ayi dégií, nénde dékágé f̄ó mekomej̄óó Ēs̄w̄a ne utó bií.

30 D̄é̄b̄ó mankaá nnó, gébégé Ēs̄w̄a apyegé b̄óó ákwilégé né negbo, ábáné f̄ó neba ne átuú f̄o andeé neba, ábéé eké makiénné Ēs̄w̄a né mfaánebuú.

31 Ne gétúgé mech̄a b̄óó abi ágboó meso gébé Ēs̄w̄a apye nyé ebwó ákwilé né negbo, nnó délu dankú genó eyigé Ēs̄w̄a aj̄óó atome ne ukwene ante abi agboó mé? Aj̄óó aké,

32 ‘Me nlu Ēs̄w̄a ayi Abraham, ne ayi Asek ne ayi Jak̄ob ánógé.’ Ewéna eléré nnó Ēs̄w̄a apye b̄óó ákwilégé né negbo néndé ji apó f̄ó Ēs̄w̄a awuú b̄óó alu ayi b̄óó abi álu abe.”

33 Gejamégé b̄óó abi álu efeé áwúge ndere ji aj̄óó mb̄a, bȳa uw̄a ebwó mmu né gef̄óó eyígé Jis̄s alárege unó.

Ebé ewé epw̄a mabe mako

(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)

34 B̄óó ekw̄a Farasi áwuúgé nnó genó eyigé Jis̄s aj̄óó ne b̄óó Sadusi gépye mano ágb̄e b̄óó ekw̄a Sadusi, ágbaré geju mankelé meti ewéchéá nnó ágií Jis̄s nkwe.

35 Ne muú bw̄ó áma ayi ákaá mabe Mosis d̄óó, áfé mamua Jis̄s.

36 Agií ji nkwe aké, “Ménleré, ndé ebé Mosis ewe eñeá epw̄óó mabe jií mako?”

37 Jis̄s ashuú ebwó meko aké, “Ebé ewé eñeá epw̄óó mabe Mosis ako elé ewé ej̄óó nnó, ‘Gbógé ne Ata Ēs̄w̄a wyéé ne met̄óó wyéé meko, ne mendoó wyéé meko ne uféré byéé uko.’

38 Ge men̄a ebé ayi añeá apw̄óó mabé mako.

³⁹ Ne εβέ εwέ εμα kwóle elu wye eké εwέ mbe ne εjós eké, ‘gbógé ne nte ménjmé wyeé ndere ogboó ne gemε jyεέ.’

⁴⁰ Mabé ayi na apeá ne ágbaré yéndégenó, εyigé Εσωω akεlege nnó bós άpye ndere Mosis ne bós εκpávέ Εσωω ásamé.”

*Muú ayi Εσωω akweré ji εla gefwa alu maá waá?
(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)*

⁴¹ Ndere bós ekwó Farasi álú melu εma ne Jisós, agii εbwó nkwé áké,

⁴² “Enyú deféré nnó ne Kras, Muú yi Εσωω akweré ji εlá gefwa, ji alu maá waá?”

Ashuú ji meko áké, “Alu mpyáne mfwa Dεvid.”

⁴³ Ajósge mbó Jisós agii εbwó aké, “Mbógé ji alu mpyáne Dεvid, εpye nnó ne Mendoó Ukpea εpyεέ nyá mfwa Dεvid akuú ji nnó Ata? Néndé aké,

⁴⁴ ‘Ata Εσωω ajós ne Ata wa aké, jwólé fa né εgbé εbwónyε wa né gelúsge ένόgé kpaá te mpyεέ bós mawámé byεέ álaá eké mboó genós ayi onérege uká byεέ mfaá.’

⁴⁵ Ne mbógé Dεvid akuú Muú yi Εσωω akweré ji εlá gefwa nnó Ata, εpyέέmbó nnó ne ji amáge bé mpyáne wuú?”

⁴⁶ Agíge mbó, yé muu ama ayi akáge shuú ji meko apó. Eló né gébé εyigémbó, ojyé mbe, yé muú ayi ama mua mangii ji nkwé apó.

23

*Jisós akwelé baá utós bii mbeé nnó ekage áse
gepógé Anleré mabe Εσωω
(Mak 12:38, 39; Luk 11:43, 46; 20:45, 46)*

1 Ne Jis̄os aj̄óó ne gejamégé b̄óó bi álu eféé chóncho ne baá ut̄óó bií aké,

2 “Anleré mabe Es̄ow̄o ne b̄óó ekw̄o Farasi ne ab̄óó manleré mabé Es̄ow̄o.

3 Gétú eyíge na, débó mankwólégé ne mampyégé yéndégenó eyigé ebw̄ó álérege chánéné. Yémb̄o, enyú dékwólégé f̄ó gep̄oge bw̄ó, néndé álérege mabe Es̄ow̄o ayi ebw̄ó ámb̄óó alá nógé áji.

4 Awéle matuú ayi án̄óó ánérege b̄óó né makpo, yémb̄o átárégé f̄ó yéé ebw̄o bw̄ó nnó ápoó ebw̄ó ákpá áji.

5 Apyéé lé dep̄aré Es̄ow̄o deko nnó b̄óó ágé, áféégé ebw̄ó. Péége yé ndere ebw̄ó ápye unó bi ásamé mekomej̄óó Es̄ow̄o né mmu un̄eage ne áwelé né mampwé ne ulóó amu bw̄ó. Afyéé ntó b̄o nku abi áwyaá machagele matyéé matye né mano.

6 Ebw̄ó ágb̄óó manjyágé ulúó énogé né mapaá ne áma ájyaá ntó malu aló aló né mmu macha mmyemenene ájwólege wye.

7 Ebw̄ó ágb̄óó ntó nnó b̄óó átámégé ebw̄ó ne énogé, ne ájygege né machomelé ákelege ntó nnó b̄óó ákúgé ebw̄ó nnó, ‘Anleré.’

8 Yémb̄o ekagé muú nyú f̄o akamé nnó ákuú ji nnó, ‘Ménleré,’ néndé enyú déwyaá elé menleré ama ne enyú ako delu aḡme.

9 Ne dékúgé ntó muú fa mme nnó, ‘Nté’, nyú néndé déwya lé Nte ama muú alu né mfaánebuú.
*

10 Ne dékamégé ntó ákuú muú nyú nnó, ‘Ata’, néndé déwya lé Ata ama. Ata yimb̄o elé Kras, Muú

* **23:9** Elú wáwálé nnó: Jis̄os aj̄ógé f̄ó lé ne ante abi ábyené ese, aj̄ógé lé ne b̄óó abi ákelege nnó ákuúgé ebw̄ó mab̄o kpakpa, nnó ákw̄o ḡḡo.

yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa.

¹¹ Muú ayi ábée muú kpaá né geluágé nyú, abó mambé lé menkpané defwé nyú.

¹² Yéndemuú ayi ábwεge γεμε jíí, Ɛsɔwɔ awáne nyε ji gelu. Ne yéndemuú ayi asεle mmyε ji nnó apó yéé muú fó, Ɛsɔwɔ apyε nyε ji akwɔ ηgó.

Jisɔs ashule ndo mbaá anleré mabε Ɛsɔwɔ ne ekwɔ bɔɔ Farasi

(Mak 12:40; Luk 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ Ne Jisɔs afé mβε manjóge aké, “Ɛfwyale εwé εgile enyú anleré mabé Ɛsɔwɔ ne enyú ekwɔ bɔɔ Farasi ejame nyε dɔɔ. Enyú délú bɔɔ démbwólé, nénde unó bi enyú dépyéé, dégbéé bɔɔ nnó ákpege fó né gefwa εyigé Ɛsɔwɔ ágbárege. Enyú ambɔɔ dékpené fó né geji ne délyáge fɔ meti nnó bɔɔ abi amuame makpe wyε ákpe.

¹⁴ Ɛfwyale εwé εgile enyú anleré mabé Ɛsɔwɔ ne enyú ekwɔ bɔɔ Farasi ejame nyε dɔɔ. Enyú délú bɔɔ dembwólé, néndé enyú denyéé akwi andée upwɔɔ né unó bwɔ enyú depyéé eké delú cho né mβε ushu Ɛsɔwɔ, depyéé mmyεmenene nyú éshyaá né mβε ushu bɔɔ. Né meso gébé εfwyale εwé Ɛsɔwɔ achyεge nyε enyú ejame nyε dɔɔ.

¹⁵ Ɛfwyale εwé εgile enyú anleré mabé Ɛsɔwɔ ne enyú ekwɔ bɔɔ Farasi ejame nyε dɔɔ. Enyú délú bɔɔ dembwóle, néndé dékεne déjyε yéndé mbaá nnó dépyε yé muú ama ayi álá kwɔlege Ɛsɔwɔ, akwɔlege ji. Ne muú akamege nnó akwɔlege Ɛsɔwɔ, depyε ji ákwɔre álá élé muú ayi agéne nyε εfwyale dɔɔ né ntoné mewε apwɔɔ enyú ambɔɔ.

¹⁶ Ɛfwyale εwé εgile enyú ejame nyε dɔɔ. Enyú délú eké bɔɔ amε nónómé abi ájame atε meti.

Enyú délerege bɔ́o nnó, ‘Mbɔ́gé muú ányégémeno akeléǵé echa upé Ɛsɔ́wɔ́ nnó apye genó ne ála apye wó, ewémbɔ́ epó yéé genó. Yémbɔ́ mbɔ́gé muú akeléǵé unó bi ákwyé ne gesege ñka ebi úlú né mmu echa upé Ɛsɔ́wɔ́ nnó apye genó, abɔ́ mampye genó eyigé ji anyémeno.’

¹⁷ Enyú ukenǵéne bɔ́o amé nónómé, enyú déferé nnó ndé genó ǵeǵeá na dɔ́o ǵepwɔ́? Genó eyi ǵelú mmu echa upé Ɛsɔ́wɔ́, waá echa upé Ɛsɔ́wɔ́ ewé epyeé nnó genó eyi ǵelú mmu ǵébé ne ukpea né mbe ushu Ɛsɔ́wɔ́?

¹⁸ ‘Enyú dema delerege nnó muú anyégémeno akelege geluó eyigé apyéé upé Ɛsɔ́wɔ́ wye nnó apye genó ne ala apye geji wó, genó ǵefó ǵepyeé ji. Yémbɔ́ mbɔ́gé genó eyigé ji achyéé nnó ápye ǵepe né mfaá geluó ne ji akelé, abɔ́ mampye genó eyigé ji anyémeno nnó apye.’

¹⁹ Enyú bɔ́o amé nónómé, enyú defereé nnó ndé genó ǵeǵeá na ǵepwɔ́? Echyé ewé elú mfaá geluó eyigé ápyeé upé wye waá, geluó eyigé ápye ǵepeé eyigémbɔ́ ne ǵelú ne ukpea né mbe ushu Ɛsɔ́wɔ́?

²⁰ Yémbɔ́ muú akeléǵé geluó eyigé apyéé upé Ɛsɔ́wɔ́ wye, akelé fó lé geluó eyigémbɔ́ ǵejigeji wó. Akelé ntó yéndégenó eyi ǵelú né mfaá geluó eyigémbɔ́.

²¹ Ne yéndémuú ayi akeléǵé echa upé Ɛsɔ́wɔ́ akelé ntó chóncho ne Ɛsɔ́wɔ́ muú ajwóléǵe mmu ewu.

²² Muú ayi akeléǵe mfaánebuú akelé ntó geluó eyigé Ɛsɔ́wɔ́ ajwóléǵe wye chóncho ne Ɛsɔ́wɔ́ muú ajwóléǵe mfaá geji.

²³ Ɛfwyale ewé eǵile enyú anleré mabé Ɛsɔ́wɔ́ ne enyú ekwó bɔ́o Farasi ejame nye dɔ́o. Enyú délu

βῶῶ dembwólé, Enyú dekarege menyεέ ayi dékpráne né makῶῶ nyú dékaré malú afya, déchye Εσωῶ melú ema, yé ne utῶῆse ebí upyέε menyεέ agῶῶ gebé. Yémbῶ delyage mampye ukpékpé unó bi mabé Εσωῶ álerege nnó dépyege. Depῶ fῶ pῶpῶ ne ate aῆme, dégéné fῶ ebwῶ meshwe ne défyéé fῶ matῶῶ ne Εσωῶ wῶ. Pyege ukpékpé unó bina. Yémbῶ délyage fῶ manchye echye ewé enyú debῶ dechyege me.

²⁴ Ndere demmye mambele ukεke mabe debyaá ayi kpakpa, delu βῶῶ ame nónómé abi ájame abifῶ meti. Delu eké muú ayi áchérege manaá ami ji anyúu nnó ekagé ámé gejenchi, yémbῶ áméne mpῶ mashwῶne.

²⁵ “Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Εσωῶ ne enyú ekwῶ βῶῶ Farasi ejame nye dῶῶ. Néndé gepῶge nyú gélu eké muú ayi ashwῶnege meso amo ne uchweri menyé pῶpῶ, yémbῶ né mmu, abelege unó bi ji abῶῶ né mati mabomabo. Dépyé unó nnó βῶῶ áférégé nnó enyú délu cho né mbe ushu Εσωῶ, yémbῶ matῶῶ nyú agbeé ne manwaá ne mmwólé unó unyεέ.

²⁶ Enyú ekwῶ Farasi délu βῶῶ ame nónómé, bῶge mbe déshwῶné mmu amo ne uchweri menyé, depyεgé mbῶ meso ntó akpeage nye.

²⁷ “Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Εσωῶ ne enyú βῶῶ ekwῶ Farasi ejame nye dῶῶ. Enyú délu βῶῶ dembwólé, néndé enyú délu eké manomé ayi áwaá mbῶmé né mfaá. Jgegé áji, álu malómálῶ né dafye, yémbῶ né mmu ágbeé ne ugoῶ áwuú βῶῶ ne ufῶῶufῶῶ umpwapwáne unó.

²⁸ Wyεmbῶ ntó ne enyú depye wéna né dafye nnó βῶῶ áférégé nnó enyú delu cho né mbe ushu Εσωῶ,

yémbə wáwálé alu nnó né mmu matə́ó nyú enyú delu bə́ó dembwólé, ne degbóo mampyé́gé nchye.

29 “Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Eṣṣwə́ ne enyú ekwó bə́ó Farasi ejame nyε də́ó. Enyú bə́ó dembwólé, dékwyege manómé bə́ó ekpávé Eṣṣwə́ ne ayi bə́ó abi álu cho né mbe ushu Eṣṣwə́,

30 dejoge deké, ‘Eṣé débó débé nyá gébé́gé ukwene ante sé mbə́o debó décho f́ó amu manwá bə́ó ekpávé Eṣṣwə́ bimbə́ wó.’

31 Ndere enyú dejó́gé ne ukwene ante se mbə́o, eléré nnó enyú délu upyáné bə́ó abi áwané bə́ó ekpávé Eṣṣwə́ bimbə́.

32 Chóge yé mbe, déné́ré mampye gabo ayi nyá ukwene ante nyú álú ula mampye.

33 Enyú mmyə́, délu baá utə́ó, déféré nnó dékáge bó efwyale ewé ekpane nyε enyú dékpe né ntoné mewε ewé elá nómégé?

34 Ne gétú eyíge na, ntə́me nyε enyú bə́ó ekpávé Eṣṣwə́, bə́ó déjga ne anleré mabé Eṣṣwə́. Déwane nyε abifə́, ne déwə́mé nyε abifə́ né gekwa, ágbó, dé́tulege nyε abifə́ ne utó né mmu macha mmyemenene nyú ne déma déchyεge nyε abifə́ efwyale né malómál.

35 Ndere enyú dépyembə́, gewu eyigé ukwene ante nyú áwané nyá bə́ó abi álu cho né mbe ushu Eṣṣwə́ fa né mme gékpéne nyε enyú mmyε gelə́ó ula ne manóó Ebel muú alú cho né mbe ushu Eṣṣwə́ kpaá gekwə́né né ami Sakariya maá Barakia ayi enyú déwané nya né metə́ó metə́ó echa upε né gelúó eyigé ápyéε upε Eṣṣwə́ wyε.

36 Me ngarege enyú wáwálé nnó gewú eyigé ukwene ante nyú áwané nyá bə́ó abi álu cho né mbe ushu Eṣṣwə́ gélu enyú bə́ó njoyé eniné na mmyε.”

Jis̄as asomége Jerosale
(Luk 13:34, 35)

³⁷ Jis̄as ajóóge mbo aké, “E é, b̄ó Jerosale! B̄ó Jerosale! Enyú dewane b̄ó ekpávè Ès̄ow̄o ne detome abif̄o ne mataá, b̄ó dent̄ó abi Ès̄ow̄o atómé eta nyú! Mmua mé nd̄ond̄o ne nd̄o manyweré enyú nkwere nkane mekw̄o akwérege baá bií, yémb̄o enyú dékélégé f̄ó.

³⁸ Gége yé nnó, melo nyú éla mé mábómé, éla mewa.

³⁹ Néndé ngarege enyú nnó, elo fina ejyégé mbe, enyú démágé gésé me kpaá te bií ebi enyú dejóge nyé nnó, ‘Mejé ébé ne muú ayi achw̄óó né mab̄o Atá.’”

24

Jis̄as agaré ndere ách̄óó nyé echa upé Ès̄ow̄o
(Mak 13:1, 2; Luk 21:5, 6)

¹ Jis̄as ajóógé mbo, alyaá echa upé Ès̄ow̄o. Ndere ji ajyé baá ut̄ó bií áke áfí ji nnó álere ji upú ebi átené né mmu dachi echa upé Ès̄ow̄o.

² Yémb̄o Jis̄as ashuú ebw̄ó meko aké, “P̄o enyú dége mbo uchánchá upú bina uko? Ngarege enyú wáwálé nnó ámuú nyé ubi uko kpa, té ne mataá ne mataá yé ntaá némaá eni nélaá nyé mfaá nte nép̄ó.”

Jis̄as agaré ndere ankw̄olé bií ágéne nyé efwyale
(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Ewyágé Jis̄as ajyé jw̄óle né mfaá Mékwé Olif. *

Baá ut̄ó bií ebw̄ó ebw̄ó ájyé bane ji, ágíí ji áké, “Garé esé, nde gébé eyige dep̄o tiré na depyé nyé?”

* **24:3** Elú wáwálé nnó: Mékwé ewéna ekamege mbo gétúgé ejamé un̄ó ebi ákuú nnó Olifet d̄óó.

Ne ndé ufɔ́ unó upye nye ne esé dékaá gébé eyigé wɔ achwɔ́ ne gébé eyigé mme ábyéé?”

⁴ Agígé mbɔ, Jisɔs ashuú ebwɔ́ meko aké, “Sége gébé nnó ekagé muú fɔ́ ábwólé enyú dénó mewaá.

⁵ Néndé, gejamégé bɔ́ ásíle nye mabɔ́ ma áchwɔ́ eta nyú. Adoó nye ebwɔ́ ewómé ájɔ́ge aké, ‘Me ne nlú Kras, Muú yi Esɔwɔ́ akweré ji elá gefwa.’ Apye nye mbɔ́ ábwólé gejamégé bɔ́ ánó mewaá.

⁶ Ne déwuú nye ntó abya be kwákwólé ne enyú, ne ebi ámmye tete. Yémbɔ́ gébége unó bina uké upyéé, débégé fɔ́ ne efɔ́. Néndé unó bina ubɔ́ mampye ne epófɔ́ nnó mme yina achwɔ́ kwya wɔ́.

⁷ Gébé eyigémbɔ́ ntó malɔ́ kpakpa ámmye nye ne ate ne ate afwa ne bɔ́ bwɔ́ ámmye nye ne ate, emímí mesa ekwene nye malumalu. Mme yina anyíge nyé ne eshye abwólé né gejamégé malu.

⁸ Ewéna ebé nye eké lé ula ulɔ́ ubalé bi mendée awúu gébége nebye neké nemmye ji.

⁹ “Gébé eyígémbɔ́ ápyéne nye enyú áfyé né amu bɔ́ abi áchyege enyú efwyale ne áwáne nye enyú. Malɔ́ mme meko ápaá nye enyú gétúgé délú áɲkwólé ba.

¹⁰ Ewéna epyéne nye gejamégé bɔ́ ája mmye meso, áferé metɔ́ ewé áfyéé ne Esɔwɔ́, áchyege nye ate mankwaá ne ápaá nye ntó ate.

¹¹ “Ne gejamégé bɔ́ ekpáné Esɔwɔ́ abi gebyó áchwɔ́ nye, ábwólé gejamégé bɔ́ ánó mewaá.

¹² Ne gétúgé nchye ayi bɔ́ ápye ájame nye dɔ́, gejeé eyigé bɔ́ abɔ́ gebe nye sé dɔ́.

¹³ Yémbɔ́ yéndémuú ayi akogé metɔ́ te kwyak-wyaá áférege nye ji né efwyale gabo.”

¹⁴ Abya melómélɔ́ yina, ayi Esɔwɔ́ ágbárege nye

gefwa ne bɔ́ bii, aṅkwale ba agarege me ji mbaá bɔ́ mme meko nnó malɔ mako né mme ákaá ji, gébé eyigémbɔ ne mme akwyage nye.

Jisɔs agaré nkane áchɔ́ nye Jerosale
(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵ “Danel muú ekpávé Eɔwɔ abɔ́ ajɔ́ nya ató ne ‘geboboge genó eyi gechyege mekpɔ unɔ́ mbaá Eɔwɔ.’ Degene nye ndere genó eyigémbɔ gepyé né mmu echa ure Eɔwɔ.” (Yéndémuú ayi akuú malɔ ḡwe ayina akaá ula).

¹⁶ “Gébé eyigémbɔ, bɔ́ abi álu né Judiya ábó ájye ákwɔ́ mfaá makwe ábii.

¹⁷ Yéé muú ayi alú mfaá gepú ekagé akyaá nnó ashulege mme, ajye bɔ́ genó né mmu gepú jíí.

¹⁸ Muú ayi alú ntó né mekwɔ́ áchɔ́gé yé gébé nnó akere mmú achwɔ́ bɔ́ nku gefwene wuú ne ábó.

¹⁹ E é ebéé nye mbɔ́ nnó ne andeé abi álú ne mane yé ne abi áchyége baá mámbɛ.

²⁰ Néége mmye mbaá Eɔwɔ nnó gébé gebo eyigémbɔ, gébégé fɔ́ ne metɔ́ nshwɔne. Yé ebé lé bii uwyaá.

²¹ Néndé gébé eyigémbɔ, gebéé nye lé gébégé gekpékpégé efwyale ewé té Eɔwɔ akwyé mme yina bɔ́ alá álu danjé ewú. Ne yé ewé emage be sé eké ewémbɔ epɔ́.

²² Ne wáwálé alu nnó mbɔ́gé Eɔwɔ ala asɔ́ ndɔ́ efwyale eyimbɔ́ ela mboó wɔ́, ebyénnó yéé muú ayi apome nye apó. Yémbɔ́ gétúgé bɔ́ abi Eɔwɔ ájyaá nnó ábé abii, asɔ́rege nye ndɔ́ eyimbɔ́ ela mboó.

²³ “Ne mbɔ́gé muú agaré enyú nnó, ‘Gége Kras, Muú yi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa alu fana,’ yéé agaré lé enyú nnó, ‘Alu né’, dékaméagé fɔ́ ne ji.

24 Néndé bɔ́ gebyɔ́ abi áké álu Kras ne bɔ́ gebyɔ́ abi ake alu bɔ́ ekpávé Ɛsɔwɔ́ ntó áchwɔ́ nyɛ. Achwɔ́gé ápyɛ́ nyɛ ukpékpé ufélekpá ebi upwɔ́ amu. Apyɛmbɔ́ nnó ábwólé bɔ́ ako ne mbɔ́gé meti ebɛge yé ebélé bɔ́ abi Ɛsɔwɔ́ ajyaá nnó ábé abíí, ábwólé ebwó áno mewaá.

25 Kaáge yé nnó mbó mé mbe ngaré enyú unó bina, gemé́gé nnó upyégé.

26 “Yé muú achwɔ́ agaré enyú nnó, ‘Gége ji alu mbɔ́ né mewaá’, déjyegé wyɛ. Yé agaré lé nnó, ‘Gége abíí mbɔ́ né mmu baá upú’, dékamé́gé fɔ́ nnó elú wáwálé.

27 Néndé ndere dasama akéle mamma, ne nebuú négénege, álo ne egbé ebwɔ́nyɛ akwɔ́né ne ebwɔ́be bɔ́ ako ágéne, wyɛmbɔ́ ntó ne Maá Nte Mekwaá achwɔ́ nyɛ.

28 “Yéndé mbaá ayi genkwógé genó gebéé, eféé mbɔ́ ne denwyɔ́ne etire denyéé unkwɔ́ unó dénwérege.”

Unó bi upyɛ nyɛ gemé́gé nnó Maá Nte Mekwaá ákérege fa mme

(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)

29 “Ɛfwyale ewéna echwɔ́gé, ténéténé ayi ebyséé, ñmésé ekwene nyɛ gemuagemua. Mfaá ágéné́gé sé, ambe ntó ánómege nyɛ, ne unó bi uwyaá uto né mfaánebuú unyíge nyɛ.

30 Gébé eyigémbɔ́ genó eyi gelére nnó Maá Nte Mekwaá achwɔ́, gegénege nyɛ né mfaánebuú. Ne bɔ́ malɔ́ mme meko áfyé nyɛ gepúgé negbo álíle. Ne ágéne nyɛ nkane Maá Nte Mekwaá achwɔ́ né mmu gekó ne uto bíí, ne gekpékpé́gé énógé.

31 Ndere ji achwᵃᵃ áfᵃmege nye gekpékpé mbá, ne atᵃme nye makiénné jí nnó ájyᵃ anyweré bᵃᵃ abi ji ájyaá né mme meko ábᵃ abi mbaá ama.

32 “Pᵃge gepᵃge genᵃᵃge fig degí genó wyᵃ. Gébégé mata jíí álᵃgé mántó bya uke enyú dekaá nnó nshwᵃné achwᵃ shúle.

33 Wyémbᵃ ntó ne gébégé enyú dégégé unó bina uko uke upyᵃᵃ, débᵃ mankaá nnó gébé eyígémbᵃ géla kwᵃkwᵃlé.

34 Ngarege enyú wáwálé nnó njyᵃ eníné na négbᵃᵃ fᵃ kpaá tᵃ unó bina ukó úpyᵃᵃ.

35 Mfaá ne mme ábyᵃᵃ nye, yémbᵃ mekomejᵃᵃ wa alaá tᵃ kwyakwya.

*Yᵃ muú ayi akaáge gébé eyigémbᵃ apᵃ
(Mak 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)*

36 “Yᵃ muú ayi ákaá bíí ne gébé eyígé unó bina úpyᵃᵃ nye apᵃ. Makiénné ᵃᵃwᵃ ne mfaánebuú ákaágé fᵃ, yᵃ Maá ᵃᵃwᵃ jimᵃᵃᵃ ákaá wᵃ. Ekosé wyᵃ Ntᵃ wuú ji mbií ne ákaá.

37 Ndere epyᵃᵃ nyá né gébégé Nowa, wyémbᵃ ntó ne epyᵃ nyᵃ gébégé Maá Ntᵃ Mekwaá aké akerege meso fa mme.

38 Ne gébé eyigémbᵃ, gemégé nnó genyagé nnyi geshwa nyá bᵃᵃ, bᵃᵃ abᵃ ányᵃ, ányuú, ápyᵃᵃ maba ne átuú baá né maba. Anyᵃ kpaá tᵃ bíí bi Nowa ákpené mmu ékpe.

39 Ndere apyᵃmbᵃ, abᵃ ákaá nya genó eyi gepyᵃ wᵃ, kpaá tᵃ genyage nnyi geshwané ebwᵃ ako. Wyémbᵃ ntó ne epyᵃ nye gébégé Maá Ntᵃ Mekwaá akérege meso fá mme.

40 Né gébé *εyigémbə* ntó, ande apea áβεγέ ne mekwó aké apye utóó, Maá Nte Mekwaá akpane nye ama alyaá ama.

41 Andée apea áβεγέ né mbaá ayi ákwóó unó, akpane nye ama alyaá ama.

42 “Gétú *εyigé* na, débə mambε peé dégilé néndé, dekaá fó bií bi Ata nyú akérege meso wó.

43 Kaáge nnó mbəgé mbóó gepú akaáge gébé *εyigé* menjó achwóó ne utuú manchwó gya gepú jíí, mbə abεé peé abame geji nnó ekáge menjó achwó agyá akpé mmu.

44 Enyú ntó kpómege mmyε gétúgé Maá Nte Mekwaá akerege nyéε meso né gébé *εyígé* délá dékágé.

*Baá defwε abə mampyε matóó bwó chánchá
(Luk 12:41-48)*

45 “Bege ndere maá defwé ayi awyaá denğa, apye utóó bií chánchá. Nte wuú alyaáge ji ne baá defwé abifə nnó apélé εbwó, achyεge εbwó menyé chánchá né gébé gelógéló.

46 Galógáló abεé nye ne maá defwé yimbə, gébégé nte wuú akérégé meso agéne nye nnó ji apye utóó bií chánchá.

47 Ngarege enyú wáwálé nnó nte wuú abelege nye ji ndere muú kpaá né unó bi ji awyaá uko nnó apélé.

48 Ne mbəgé maá utóó yimbə abεge ayi áwyaá gepə gebogebo, ajóge nye ne gemε jíí aké, ‘Nte wa abelege nye dóó ne achwó.’

49 Alə mantúlégé ate aηme abifə, anyéé anyú mmóó ne ate anyuú mmóó ne abifə ákwene.

⁵⁰ Mbəgé apyé gé mbə, nte maá utóó yimbə achwə kwó nyε ji nenmé né gébé eyí gé ji alá kaá nnó achwó wó.

⁵¹ Abané gé ji mbə, achyε ge nyε ji gekpékpé εfwyale εwé εbóó εpwóó amu, afyε ji né melu εwé Εσωω afyéε nyε bóó dembwólé. Ne bóó alilé nyε anyéé manéné εwú.

25

Nekanémejóó asó andée makpo afya

¹ Jisəs afé mbε ajóge aké, “Gefwa eyigé Εσωω ágbárege gelu eké asó andée makpo afya abi álweé mátúléká manjyéé bane menə neba. *

² Né geluágé εbwó, abi ata awyaá defóó ne abi ata akénege.

³ Abi ata abi akénege álweé mátúléká, yémbə ama kpá sé maweeé ami fó nnó ámi malu mmu mátúléká mábyége á má áfyé wó.

⁴ Ne abi awyaá defóó akpa maweeé nnó ami malu mmu mátúléká bwó mábyé gé εbwó ama afyε.

⁵ Ne elé menə neba yimbə alá achwóó wáwá wó, géjá gékpá εbwó ábelé.

⁶ “Ne metóó utuú eké ekwónεge εbwó awú nkane bóó ákálege áké, ‘Menə neba achwó chwóge débáne ji.’

⁷ Baá ásəandée bimbə áwúge mbə ákwilé ati mátúléká bwó.

⁸ Ne abi akénege ajyε kə maweeé mbaá abi áwyaá defóó áké, ‘Chyεge εsé ekéké maweeé defyε né mátúléká sé áchwóó nómé.’

* **25:1** Elú wáwálé nnó: Né gepəge bóó Jus muú abagé neba bóó ájyéé lyaá ji né gepú jíí ne utuu.

⁹ Abi áwyaá défóó áshuú ébwó meko áké, ‘Ngba mawéé amina makwánégé fó esé ne enyú, chóge mbaá bóó abi ákpoó né melo déna amí nyú.’

¹⁰ Ne ndere ájye mana mawéé, menᵔ neba yimbᵔ achwó. Achwógé ase abi ata abi ákpomé mmye álú eféé ágilé ji, áfé ákpe né mmu gepú epaá neba ágbé menombi.

¹¹ “Éwyágé abifᵔ ata abi ájye na mawéé áchwó. Ala dafye ádoó menombi ákuú áké, ‘Ata Ata! néné esé menombi.’

¹² Ne menᵔ neba ashuú ébwó meko áké, ‘Me ngarége enyú wáwálé nnó nkágé fó enyú.’ ”

¹³ Jisᵔ anérégé mantó nekanémejᵔó eniné na aké, “Sege yé gébé néndé dekaágé fó bíí ne gébé eyigé me nkerege meso.

*Nekanémejᵔó baá defwe makpo aké
(Luk 19:11-27)*

¹⁴ “Gefwa eyigé Esᵔwᵔó ágbárege ne bóó bíí gelu eké nekanémejᵔó eniné na: Mende fᵔ abó ajyéé neke, gébégé ji achwóó jyéé, akuú baá defwé bíí ako, akaré ébwó ᵓka nnó áke gese ne eji.

¹⁵ Achyéé ama uba ᵓka uta, achye ayifᵔ uba upea ne achye ntó ayifᵔ geba géma. Akare ébwó ᵓka eyina ndere yéndémuú akáge gbáre atane afe neke.

¹⁶ Ayi aselé uba ᵓka uta, achᵔ sé gébé wó, ajye ló gese manke. Abó ntó nsa uba ᵓka uta.

¹⁷ Wyembᵔ ntó ne ayi aselé uba upea apyéé. Ji ntó abó nsa uba ᵓka upea.

¹⁸ Yémbᵔ ayi aselé geba géma ajye cho mme aníí ᵓka nte wuú.

¹⁹ “Ébélégé nte bwó akéré meso né neke eniné ji abó ajyéé. Akuú ébwó ako nnó áchééré áge ndere yéndémuú ápyéé ne ejíí ᵓka.

20 Ne ayi achyεέ ji uba ηka uta achwó téné mbe ushu nte bwó, ajóó ne ji aké, ‘Ata achyεέ nyá me uba ηka uta, nke gese ne εji, mbo nsa uba ebifó uta gé εji na.’

21 Nte wuu ashuu ji meko aké, ‘Opye doó, olu maá defwé melóméló, muú akage nεre metóó ne wó. Te ndere oléré nnó okage gbáre ekéké ηka chánchá, mbelege nyε wó né melu ewé ogbárege gejamégé ηka. Chwó kpe mmu denyé epaá wa ne metóó megomegól!’

22 “Ne maá defwé ayi achyεέ ji uba ηka upea achwó ntó mbaá nte bwó. Ajóó ne ji aké, ‘Ata achyε nyá ntó me uba ηka upea, nke gese ne εji. Mbó nsa uba ebifó upeá gé εji na.’

23 Nte bwó ashuu ji meko aké, ‘Opye doó olu maá defwε melóméló, muú akage nεré metóó ne wó. Te mbaá oléré nnó okage gbáre ekéké ηka chánchá, mbelege nyε wó né melu ewé ogbárege gejamégé ηka. Chwó kpe mmu denyé epaá wa ne metóó megomegól!’

24 “Ne kwyakwya ayi achyεέ ji gébagé ηka géma achwó ntó eta nte bwó. Ajóó ne ji aké, ‘Ata menkaá nnó depó tyεέ demmyε amba. Olu eké muú ayi agóme menyéé né mekóó ayi nlá kágé meso yi ápéne.

25 Getú eyigémbó, mbó εfo nnó ηka jyε enógé achyεge nyε me εfwyale. Njyε cho mme nniú éjí wyε nnó ekagé enó. Gé ηka jyε na se.’

26 “Ne nte bwó ashuu ji meko aké, ‘Wó olu maá defwé mebomebo, ne mémbwá, ojóógé okε me nlu eké muú ayi agóme menyéé né mekóó ayi nlá kágé meso ayi ápéne ne nkyεé mbwé né mbaá ayi nlá ntyaá depomé wó.

27 Gétú eyigémbò, mbó òbò òfyé ñka ya né gepúgé ñka nnó nkeregé meso nse eji ne nsa mfaá.’

28 Ajòógé mbò, agaré baá defwé abifò aké, ‘Te mbaá ji aleré nnó akaáge gbáre fò ñka eyimbò, sége eji déchyéé muú ayi awyaá uba ufya.

29 Kaáge nnó muú ayi abògé nsá né genó, ji ne ámage gbéé ji ebwò nnó ji abò gejamégé unó. Yémbò muú ntó ayi álá abòó nsá né genó eyigé me nchyéé ji wó, yé ékéké genó ewé ji awya, ásélé nyé geji eta wuú, nnó álá amu mawa.

30 Ne áfomé ji ntó né epinyá gemua né dafye, mbaá ayi ji awuú nyé ubalé, alíle anyeé mánéné.’

Gefò eyigé Esòwò apane nyé mpa bòó né bií bi kwyakwya

31 “Gébégé Maá Nte Mekwaá achwògé ne enógé, chóncho ne makiénné jíí ako, ajwòlege nyé né mfaá gelúógé gefwa jíí eyi gewyaá enógé,

32 ne bòó átanegé nyé né malò mme mako anyweré né mbe ushuú wuú. Eféé mbò, akarege nyé ebwò matoó apea nkane membamé magòñme aferge magòñme ayi álú choncho ne menmené ñme.

33 Abelege nyé ntoó nema né egbé ebwònyé wuú, nema né egbé ebwòebe wuú.

34 Ne mfwa ajòóge nyé ne bòó abi alú né egbé ebwònyé wuú aké, ‘Chwóge enyú bòó abi Nte wa ajéle enyú. Denyé gefwa eyigé ji akwyeé mé abelé eta nyú téé gébége mme alóó.

35 Néndé mesa abó ámmye me, déchyéé me menyéé, mmwólé manaá epye me, déchyéé me manaá nyú, dége me ndere menjkéé, désé me.

36 Mpɔ ne mandeé mamfyé, déchyéé me mandeé, mbó mmeé dépele me, nkpe denɔ dekene degene me.'

37 “Eféé mbɔ ne bɔ́ abi alú cho né mbe ushu Esɔwɔ ashúge nyε ji meko áké, ‘Ata ndé gébé esé degene mesa ammyε wɔ, dechyéé wɔ menyéé, mmwólé manaá epyéé wɔ déchyéé wɔ manaá ɔnyuú,

38 ne ndé gébé ntó dégené wɔ ndere menkéé, dénéné wɔ, ɔlú gejógené dechyéé wɔ mandeé ɔfyéé?’

39 Ndé mbaá dégené wɔ ɔméé, dépelé wɔ, ɔkpené denɔ esé dékené dégené wɔ?’

40 Ne mfwa ashúge nyε ebwɔ meko áké, ‘Me ngarege enyú wáwálé nnó te mbaá enyú depye unó bina ne aɲme ba, yé ebélé mbaá muú ama ayi alá aɲea geme wɔ né geluage aɲme ba ebyénnó depye mbɔ lé ne me!’

41 “Ne abwólége nyε mmyε ajɔ́ ne abi alú ji né egbé ebwɔεβε aké, ‘Kwilege me ushu, enyú abi mfaánebuú ashule enyú mmyε, débó manjye né ntoné mewε ewé elá nómégé, ewé me nkweé mé mbelé mbaá danchɔmeló ne makiénné jii.

42 Néndé mbó nlu mesa déchyéé me menyéé wɔ, mmwólé manaá epyéé me, déchye me manaá nnó nyú wɔ,

43 dégé me ndere menkéé, déne me wɔ, nlu gejógené dechyéé me mandeé nnó mfyε wɔ, mmeé dechwɔ gé me wɔ, nkpe denɔ dekéé dégené me wɔ.’

44 “Eféé mbɔ ne ebwɔ áshuge nyε ji meko áké, ‘Ata ndé gébé esé dégené mesa ammyéé wɔ, mmwólé manaá epyéé wɔ, esé délá pɔ́ wɔ wɔ? Ne ndé gebe ntó degene wɔ nkane menkéé, ɔméé, ne ɔkpené denɔ esé délá depɔ́ wɔ wɔ?’

⁴⁵ Ne ashuge nyε εβwό meko aké, ‘Me ngarége enyú wáwálé nnó, te mbaá enyú délá póó yεé muú ama ayi álá aηea gemε né geluágé aηme ba bina wό, εbyénnó depoó fό me wό.’

⁴⁶ Gétú eyigéna, bόó bimbό ákpεne nyε né εfwyale εwé ελά εbyεé yémbό abi alu cho né mbe ushu Εσωω anyé nyε γεηwά eyi gélágé byé.”

26

Ajόó geju manwá Jisσs

(Mak 14:1, 2; Luk 22:1, 2; Jσn 11:45-53)

¹ Jisσs anérégέ manlere unό bina uko, ajόό ne baá utόó bii

² aké, “Enyú dékaá me nnό επαά koό upú εlú ndό fi ελεέ, né bii bimbό, achyεgέ nyε me Maá Nte Mekwaá maηkwaá nnό áwό me né gekwa.”

³ Wyε né gébé eyigémbό anόó baá ámpyεé upε Εσωω chóncho ne ákpakpa melό ágbare ujwόle né gepúgέ Kaifas ayi alu εtukpe ámpyεé upε Εσωω,

⁴ ájόó geju ndere εβwό apyεé ne apyε Jisσs né defya awá.

⁵ Yémbό áferé aké, “Dépyεgέ fό ji gébégέ επαά εwéna, ékágé bόó aηme ummyε né melό.”

Awáá Jisσs mawéé né melό Bétani

(Mak 14:3-9; Jσn 12:1-8)

⁶ Né gébé eyigémbό, Jisσs alu né melό Betani né mmu gepúge Simun ayi abό amεé uba, akuú ji nnό εβwό ájyε anyé menyεé.

⁷ Ndere εβwό anyé menyεé, mendée fό akpe ne mawéé gebé ami majamé ηka dόó. Mawéé amibό malu né mmu εkpómé εwé akwyεé ne genό eyigé

akuú nnó alabasta. Akpégé mbò amo Jisòs mawéé ami mbò né mekpó. *

⁸ Ne baá utóó Jisòs ágégé mbò, matóó ásó ebwó mmu te ágígé ate aké, “Ulannó ji áchóó mawéé amina?”

⁹ Mbò ákpóó mami áse gejamégé ñka, áchyéé mbaá ubyá bóó.”

¹⁰ Jisòs akaá mé genó eyigé ebwó áférege né mmu matóó bwó, ashuú ebwó meko aké, “Ulannó enyú déchyége mendée yina efwyale? Ji apyémbò lé genchánchágé genó eta wa.

¹¹ Ubyá bóó úlú ne enyú yéndégébé yémbò gébé eyigé me mbéé ne enyú géjá sé wó.

¹² Mendée yina amo me mawéé mina mmye nnó gébége ngboge ánií me niíge.

¹³ Ne me ngarége enyú wáwálé nnó yéndé mbaá ayi bóó ágárege nyé Abya melóméló yina né mme meko, ágárege nyé ntó genó eyigé mendée yina apye. Nkane ágárege, mbòntó ne áteé nyé ji yéndégébé.”

*Judas akame mankpó Jisòs
(Mak 14:10, 11; Luk 22:3-6)*

¹⁴ Ewyágé, maá utóó Jisòs ama né geluágé abi áfyaneápeá ayi akuú ji nnó Judas Iscarot ajye báne anóó baá ámpyéé ure Esòwò,

¹⁵ ajóó ne ebwó aké, “Mbógé me mfyegé Jisòs né amu nyú déchyége me ndé?” Ajóógé mbò, ápa uba ñgba bò sere esaá meso efya áchye ji.

* **26:7** Elú wáwálé nnó: Ntaá né alabasta nétánege nya né melo Ijip, mendée yimbò achwó né mawéé gebé mimbò, abó mamí, agbé né mekpó.

16 Εφεέ ne Judas álóó mankélégé meti ewé ji apyéé ne Jisós akpe ebwó né ámu.

*Jisós anyéé epaá koó upú ne baá utóó bíi
(Mak 14:12-21; Luk 22:7-13, 21-23; Jón 13:21-30)*

17 Né bíi mbe, ebi epaá bred yi álá muálé elóó, baá utóó Jisós ájye gií ji áké, “Ndé mbaá ayi ókélege nnó esé déjyé détyéé menyéé epaá koó upú wyeé?”

18 Agigé mbó Jisós ashuu ebwó aké, “Chóge né meló kpaá, déjyegé dégéne nye mende fó, gárege ji nnó, ‘Ménleré aké, gébé ya gékwané; ne me nkélege manyé menyéé epaá koó upú ne baá utóó ba né gepú jyé.’ ” †

19 Ne baá utóó Jisós apye wye ndere ji अगरé ebwó, átyé menyéé epaá koó upú.

20 Nkwale ákwónégé Jisós ne baá utóó bíi áfyaneápeá, ájwólé ka manyé menyéé.

21 Ne ndere ányéé, Jisós ajóó ne ebwó aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó, muú nyú ama achyege nye me mankwaá.”

22 Mechó ewé epye ebwó ábó efwyale né matóó ne alo mangií ji ama, ama áké, “Ata nnó élé me?”

23 Agigé mbó Jisós ashuu ebwó meko aké, “Elé muú ayi ebwó wuu ne ewa etuúge né mmu akpánkpa ne akpóó nye me.

24 Ne Maá Nte Mekwaá agbóó nye wye ndere nye Esoó abó ajóó mé te gachií, utonkwa ube ne muú ayi akpóó nye Maá Nte Mekwaá. E é! Mbógé nnó ábé dambyé muú yimbó, mbó eló kpaá epwó.”

† 26:18 Elú wáwálé nnó: Gébé eyigé Jisós aké gekwané, ele gébé eyigé ábóó manwó ji né mfaá gekwa.

²⁵ Jisᵛs ájǒgé mbᵔ Judas ayi alú mankpóo ji achwó gií ji ntó áké, “Ménleré nnó élé me?” Jisᵛs ashuú ji meko aké, “Mbᵔ ne wᵔ ǎjǒ.”

Menyéé Ata Jisᵛs

(Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

²⁶ Ne ndere ebwó álú nyéé menyéé yimbᵔ, Jisᵛs abó ntó bred, anemmye, achyéé matame mbaá Esᵔwᵔ. Agyá ntó bred yimbᵔ uba uba, akaré mbaá baá utóó bíí ajǒ aké, “Gége menyammye wa na. Sége dényé.”

²⁷ Ne abó ntó amo ne mmᵔó mmu, anemmye achyéé matamé mbaá Esᵔwᵔ, achyéé ebwó aké, “Sége dényú enyú ako.

²⁸ Gége manóó ma na, amí malu menomenyéé ewé Esᵔwᵔ anyéé nyé ne bᵔó bíí. Magbélege nyé né mme mampye nnó Esᵔwᵔ ájíínte gabo ayi gejamégé bᵔó ápyéé.”

²⁹ Ama ajǒ ne ebwó aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó ndere nnyú mbᵔ mmᵔó mína kwyakwya, mmagé nyú sé amícha kpaá te nnyú nyé ami make ne enyú né gefwa eyigé Nte wa agbárege.”

³⁰ Ne ebwó ánerégé, ákwá ekwᵔ áféé Esᵔwᵔ átané ákwᵔ mfaá Mekwe Olif.

Jisᵛs agaré ndere Pita áshyáa nyé ji

(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jᵔn 13:36-38)

³¹ Ewyágé Jisᵛs ajǒ ne ebwó aké, “Enyú ako deboó nyé delyaá me ne utuú bina mbᵔ ne ásáme né mmu ᵓwe Esᵔwᵔ nnó Esᵔwᵔ aké, ‘Nwane nyé membame mágóᵓme ne ekwᵔ mágóᵓme eláa nyé tyátyá.’

³² Ne nkwlégé né negbo, mbᵔ nyé mbe ne enyú né gebagé mewaá Galilí.”

³³ Ajóógé mbò Pita ashúú jì meko aké, “Yé ebélé nnó bọ́o ako ábó alyaa wò, me nlyágé f́ wò.”

³⁴ Ne Jisòs ntó ashúú jì meko aké, “Pita, gó ngaré wò wáwálé nnó utuú bina gemégé nnó menò mekwò akú, wò òshyaá nyé ndò eléé nnó wò ókágé me.”

³⁵ Ndere Jisòs ajóó mbò, Pita anyémenó aké, “Yé ebé lé negbo, ngbóo ne wò, nshyaá f́ wò.” Wyémbò ntó ne baá utóó abifò anyémeno mampye.

Jisòs anemmye né Getsemane
(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Anérégé eféé Jisòs asé ebwó áfé né melu ewé ákuú nnó Getsemane wyeé né mékwé ewémbò. Akwónégé éwu, agaré ebwó aké, “Jwólege fa, mente mmye mbè gachyé manénemmye.”

³⁷ Ndere jì atené mmye mbè manémmye asé Pita ne baá Sebèdee apeá (Jemsi ebwó ne Jòn) ndere ebwó ájye meshwe ne masómé makwó Jisòs metóó.

³⁸ Ne ajóó ne ebwó aké, “Masómé amí malú me metóó maténe me meti negbo. Yémbò jwólege fa, debè peé ne me.”

³⁹ Atégé yeé mmye mbè gachyéé ató mano mme, amo ushuú mme anemmye aké, “Nte wa mbògé elú kòkòge féré amó efwyale yina átáné me mmye, yémbò pye genó eyigé wò òkelege épó f́ eyigé me nkélege.”

⁴⁰ Ne ákerégé meso né mbaá ayi baá utóó bíí abi aléé álú, abané ebwó ndere ábélege géjyá. Ajóó ne Pita aké, “Nnó enyú dékágé bífó peé ne me, yeé lé né nchwanekè ama?”

⁴¹ Bèége peé, dénénemmye mbaá Esòwò nnó ékágé enyú dékpé né mmuameno. Matóó

nyú ákélege nnó enyú dénénemmye yémbò menyammye nyú áwya gepwá.”

⁴² Ajóógé mbò ama akéré meso manemmye aké, “Nte wa, mbógé ókélégέ f� manke ηκó εfwyale ayina akoó me, gó me nyú ji ndere wó ókele.”

⁴³ Ne amá akérégέ ndó eyi εgbeé epeá né mbaá baá utóó bíí álú, abané wyε ndere εbwó ábélege géjyá néndé géjyá gejá εbwó ame dóó.

⁴⁴ Ne Jisós amágé lyaágé εbwó, ajyε nemmye ndó eyi εgbeé εléé annyuaré wyε mmyemenene εyimbo.

⁴⁵ Ne ama kérégέ mbaá baá utóó bíí ajóó ne εbwó aké, “Délú bélege géjyá, degbeége mmye? Gége gébé gekwané εyigé áchyεgέ nyε Maá Nte Mekwaá mankwaá ne áfyé ji né amu bóó ubeé.

⁴⁶ Kwilege mme déjyé, gége muú ayi achyεge nyε me mankwa mbò alé chwó.”

Apye Jisós

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jón 18:3-12)

⁴⁷ Wyε ndere Jisós alú jóóge mbò, maá utóó wuú ama ayi akámege Judas né geluágé abi áfyaneápeá achwó ne njuné bóó. Bóó bimbo ágbaré bó aparanja ne mámbó unóó. Bóó bi átómé εbwó élé anóó baá ámpyεé ure Εσωó ne ákpakpa meló.

⁴⁸ Εké epyεmbò, Judas abó mé mbe agaré εbwó aké, “Muú ayi me ntyaáge gége ji mbò pyége.”

⁴⁹ Akwónégé, yé gébé achó sé wó, akoó cho afé mbaá Jisós aké, “Ménleré ntamé,” akpá ji atyaá.

⁵⁰ Atyágé ji mbò, Jisós ajóó ne ji aké, “Mejeé wa, chó mbe ne utóó byéé.” Ajóógé mbò bóó bimbo áchwó ápye ji agbaré ji ne amu matomato.

51 Agbárégé Jis̄s mb̄o, muú ama né geluágé abi álú ne Jis̄s, ajuú aparanja asó etu memfwé etukpe ámpyεé upε Ε̄s̄w̄o.

52 Ne Jis̄s ajóó ne ji aké, “Shwóré aparanja wyε né mmu mekó, néndé b̄oó ako abi ámmyε umyε ne aparanja, agboó negbone aparanja.

53 Ωferé nnó nnεgé mmyε mbaá Nte wa nnó apóó me, atómé f̄ó gejamégé makiénné ji nnó áchwó apóó me?

54 Yémb̄o, me mpyεgé mb̄o, εpyε mb̄o nnó ne unó bi ηwe Ε̄s̄w̄o ajóó upyε wáwálé?”

55 Wyε né gébé eyigémb̄o, Jis̄s ajóó ne gejamége b̄oó bimb̄o aké, “Enyú dechwó na ne b̄o aparanja ne mámb̄o unó mampyε me nnó me nlu menjó? Me nlú fa ne enyú yéndé bíí, nlerégé mekomejóó Ε̄s̄w̄o né εcha upε, nnó débó degεé me mampyε wó?

56 Yémb̄o, dep̄o etiré depyε mb̄o na, nnó unó bi b̄oó εkpávε Ε̄s̄w̄o ásamé ubé wáwálé.” Εφεέ ne baá utóó bíí ako áboó ályaa ji.

Jis̄s akpe unó mpa

(Mak 14:53-65; Luk 22:63-71; J̄on 18:13, 14, 19-24)

57 Ne baá utóó bíí alyágé ji mb̄o, b̄oó abi ápyεne ji, ase ji áfé né gepúgé Kaifas ayi alu etúkpe ampmyε upε Ε̄s̄w̄o. Εφεέ mb̄o nto ne anleré mabé Ε̄s̄w̄o chóncho ne ákpakpa melo anyweré.

58 Ne ndere ájyε, Pita akw̄olege εbwó meso gachyεé, gachyεé kpaá te akpené né mmu dachi etukpe ampmyε upε Ε̄s̄w̄o. Akpégé, ajyε jwóle ne ámbamé dachi etukpe mangé genó eyigé apyε mbaá Jis̄s.

59 Anɔ́ baá ampye upe Esɔwɔ ne bɔ́ ako abi ájwɔlé mmu echa eso, ákéle amhá mpa gebyó mamma Jisɔs mmye nnó áwá ji. Yémbɔ ágé yéé ema wɔ́.

60 Ne gejamé gé bɔ́ ntésé gebyó átané áma Jisɔs depɔ́ mmye, yémbɔ yéé mémá ema ewé eléré nnó Jisɔs akwé mpa epó. Ewyágé, bɔ́ ntésé gebyó apeá achwɔ́,

61 ne ájɔ́ aké, “Maá mende yina ji aké, me nkagé mú echa upe Esɔwɔ ne gemé gé nnó ndɔ́ eléé ekwóné mmagé nténe ewú.”

62 Eféé mbɔ́ ne etúkpe ampye upe Esɔwɔ akwilé ajɔ́ ne Jisɔs aké, “Wɔ́ ntó ɔ́pó ne meko manshuú né depɔ́ etire bɔ́ ájɔ́ge mbɔ́ nnó ɔ́pye?”

63 Yémbɔ́, yéé meko Jisɔs ashúú ji wɔ́, etukpe ema ñmére ejɔ́ eké, “Me ngígé wɔ́ né mabɔ́ Ata Esɔwɔ, muú alú mebe yéndégébé, mbɔ́gé wɔ́ ne ólú Maá Esɔwɔ, Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa gáré.”

64 Agígé mbɔ́, Jisɔs akamé aké, “Mbɔ́ ne wɔ́ ɔ́jɔ́. Yémbɔ́ mengaregé enyú wáwálé nnó: meso gébé degéne nyé ndere Maá Nte Mekwaá ajwɔlé né egbé ebwɔnye Esɔwɔ ayi apwɔ́ amu ne dégene nyé ntó ndere achwɔ́ né mmu gekógé mfaánebuú!”

65 Jisɔs ajɔ́gé mbɔ́, etúkpe ampye upe Esɔwɔ agyá mandeé jíí né mmye manleré nnó metɔ́ esó ji dɔ́, akálé aké, “Amége mmye ne Esɔwɔ! Ndé gécha démage kéle bɔ́ ntésé? Enyú ambɔ́ dewú mé ndere ji ámége mmye ne Esɔwɔ!

66 Déferé nnó ápyéé nnó ne ji?” Agígé mbɔ́, bɔ́ ako áwya aké, “Akwe mpa ne abó mangbó.”

67 Eféé ne áló mankpó Jisɔs matye ushu ádoó ji ukpékpé ne bɔ́ abifɔ́ ádoó ji maka,

68 ájwyagé ji aké, “Wɔ́ ɔ́lu Kras, Muú yi Esɔwɔ

akweré ji elá gefwa. Garé esé, Waá adoó wó?”

Pita ashya nnó akaágé fɔ Jisəs

(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Jɔn 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Ndere epyembɔ, Pita alú wyε ka né dachi etúkpe ampyε ure Esɔwɔ, aké apélé maá mesɔ mendée fɔ alú maá defwé etúkpe ampyéé ure Esɔwɔ, achwó jɔó ne ji aké, “Wɔ ntó ɔbɔ ɔlú ne Jisəs muú Galilí.”

⁷⁰ Ajɔógé mbɔ, Pita ashya né mbε ushu ebwó ako aké, “Chaá-ó nkaá yé geno eyigé ɔjɔge mbɔ wó.”

⁷¹ Ashyágémbɔ akwilé afé né menombi gébámé. Efée maá mesɔ mendée ayi fɔ agégé ji ajɔó ne bɔɔ abi átené efée aké, “Mende yina abó alú ne Jisəs muú Nasaret.”

⁷² Yémbɔ Pita ama shya wyε shya afyé amu mewε aké, “Wáwálé nkaágé fɔ mende yimbɔ.”

⁷³ Eké ewyage bɔɔ bi átené efée áchwó jɔó ne ji áké, “Wáwálé gebii gepó mmu, wɔ ntó ɔlú muú bwó ama néndé nénóme mejɔó neé néleré mbaá ayi wɔ ɔtané.”

⁷⁴ Ndere ajɔó mbɔ Pita aké. Me nkaá kpé mende yimbɔ tε mfaánebuú. Wyε ndere ji akélege mbɔ, aké awúu menɔ mekwɔ akú kɔkɔgɔlókɔó.

⁷⁵ Ne ténéténé yimbɔ Pita ate mekomejɔó ayi Jisəs abó ajɔó ne ji nnó, “Gemégé nnó menɔ mekwɔ akú, ɔshya nyε ndɔ elée nnó ɔkaágé fɔ me.” Ne atané dafyε anyɔ meko ngbó ali segé segé.

27

Afɛ né Jisəs mbaá Palɛt

(Mak 15:1; Luk 23:1, 2; Jɔn 18:28-32)

¹ Bií ujoyágé ne dondo, anó baá ampye upe Esowó ne ákpakpa melo áchomé, áso mala ndere ápye ne áwá Jisós.

² Ne ánerégé manso mala, áwé Jisós amu áse ji áfé mbaá Palet gomena bóo Rom.

Negboné Judas (Aḡ 1:18, 19)

³ Judas muú akpoó Jisós ágégé nnó áso mpa nnó áwáne Jisós, byo ukaré ji mmu, aferé nnó ji apye gabo, akpá uba ḡba sére esaá meso efya eyi ji abó akpoó Jisós ajye shuú etukpe ampye upe Esowó ne ákpákpá melo.

⁴ Ajó ne ebwó aké, “Mpye gabo manchyaá manoó nte mekwaá ayi alá apyéé gabo wó.”

Bóo bimbó áshuú ji meko áké, “Ewémbó eta esé ndere ndé? Gabo ayi mbó akpa wó.”

⁵ Ajógé mbó, Judas atyá ḡka eyimbó eféé né metóó gepú echa upe Esowó atané ajye shíi gemé jíí.

⁶ Ne anó baá ampye upe Esowó ápwé ḡka eyimbó. Ajó áké ḡka eyina élé ḡka manoó, ne ébé sé ekamé fó nnó décho ḡka eyina melu ema ne eyi elu ne mmu mekwa ḡka echa upe Esowó wó.

⁷ Afyégé makpo bwó mbaá ama, áke ábó ḡka eyina ána melu mme mbaá menkwyé unje meséé anigé aḡke bóo wyé.

⁸ Elo né gébé eyigémbó kpaá te fina álú ákuú melu mme ewémbó nnó mewaá manoó.

⁹ Epyémbó nnó mekomejóó ayi Jerimaya muú ekpávé Esowó abó ajó abe wáwálé. Ji ajó nya aké áse uba ḡba bó sére esaá meso efya eyi elú gese eyi bóo Isreli ákamé mana ji,

10 άpyε wyε ndere Εσωω agaré me ana melu mme mbaá menkwyεέ ujemesεέ.

Palet agii Jisωs bω nkωé

(Mak 15:2-5; Luk 23:3-5; Jωn 18:33-38)

11 Ndere Jisωs atené né mβε ushu Palet gωmena bωó Rom, Palet agii ji aké, “Wω ne ωlú mfwa bωó Jus?”

Ne Jisωs ashuú ji meko aké, “Elu nkane ωjωó.”

12 Yémbω gebyó εyigé anωó baá ampyε upε Εσωω ne άkpakpa melω ámalé ji mmyε, yéé meko Jisωs ashuú ji wó. Ajwωlé wyε ji nyámé.

13 Ne Palet agii yé ji aké, “Nnó wω ωwuú mbω fω depω etiré bωó bi áké wω ωpyε?”

14 Yémbω Jisωs ajwωlé wyε ji nyámé. Εwéna εpyε mfwa bωó Rom akwe tametame.

Palet asω mpa nnó dωá Jisωs

(Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Jωn 18:39–19:16)

15 Ne gepógé gómená bωó Rom, gélu nnó yéndé ημε, gébégé επαά koó upú, áferégé muú denω ama né gepúgé denω, ndere bωó ákélege.

16 Ne wyε né gébégé επαά koó upú εwémbo, mende fω ayi bωó akaá ji dωó gétúgé depω etiré ji apyέε abó akpe denω. Akamege Barabas.

17 Ne ndere melω meko εchomé né dachi Palet, Palet agii εbwó aké, “Enyú dekélege me mferé ndé muú né denω; Barabas waá Jisωs muú ayi ákuú ji ntó nnó Kras?”

18 Palet agii mbω néndé akaá chánéné nnó elé wyε né nchye detú ne άkpakpa bωó Jus άpyεné Jisωs áchwó ne ji eta wuú.

19 Ne ndere Palet ajwωlé né mmu εcha εso apane mpa yina, mendée wuú ató áchwó gáre ji aké,

“Féré amu né mpa mende yimbɔ, néndé apyε gabo fɔ wó. Genó eyigé Ɛsɔwɔ alere me né géjya gétú jii fina gechyε me ɛfwyale dɔ́.”

²⁰ Yémbɔ anɔ́ baá ampyε upε Ɛsɔwɔ ne ákpakpa melo áfyε eshyε nnó ájɔ́ nnó Palet aféré Barabas né denɔ, alyaá Jisɔs nnó áwá.

²¹ Ne Palet ama agii ɛbwɔ aké, “Ɛbwɔ bina apeá, ndé muú ayi enyú dékélege nnó mféré ji né denɔ?”

Ashuú ji meko aké, “Ɛsé dekélege nnó wɔ ɔféré Barabas.”

²² Palet ama aɲmere agii ɛbwɔ aké, “Enyú dékélege me mpyε yéé nnó ne Jisɔs ayi ákuú ji ntó nnó Kras?” Ama áshuú ji meko aké, “Gó áwɔ ji né gekwa.”

²³ Ajɔ́gé mbɔ, Palet ama gii ɛbwɔ aké, “Ulannó enyú dékélege nnó áwá ji? Ndé gabo ayi ji ápyéé?”

Yémbɔ, ɛbwɔ áwya wyale ne eshyε aké, “Gó áwɔ ji né gekwa!”

²⁴ Ne Palet agégé nnó ji atulege mmyε detú ɛfwyale ekagé tane mbɔgé ji álá akamé nnó áwá Jisɔs wó, Ató ájyε chwé manaá, áchwɔ́ chyéε ji ashwɔné amu né mbe ushu bɔ́ bimbɔ aké, “Amu ya apó né negboné mende yina, gé ɛfwyale nyú mbɔ”.

²⁵ Ajɔ́gé mbɔ, bɔ́ bimbɔ ákamé aké, “Gó gewu eyigémbɔ gewilé ɛsé mmyε chóncho ne baá ɛsé.”

²⁶ Palet aférégé Barabas né denɔ. Atulé Jisɔs ne geto ne álé lyaá nnó bɔ́ bee Rom ája ji ájyé áwɔ ji né gekwa.

*Bɔ́ bee ájwyagé Jisɔs
(Mak 15:16-20; Jɔn 19:2, 3)*

27 Palet alyágé Jis̄s nnó áwó ji né gekwa, b̄ó bee bií áse Jis̄s áfé ne ji né εcha ḡomena, ákuú b̄ó bee ako áchwó nó ji mme,

28 áferé ji mandeé mmyε, áfyé ji εwulé megélé εwé elú eké nkúu afwa.

29 At̄o elá meshii áfaá Jis̄s né mekpo ne áfyε ji ntó meto né εbwó eké meto gefwa. Ápyégé mb̄o, átóme manó né mbε ushu wuú ne ájwaáge ji áké, “W̄o Mfwa b̄ó Jus neki nébé ne w̄o.”

30 N̄dere ájwyáge ji mb̄o, ákp̄oo ji matyé mmyε, ne áf̄ó meto εwémb̄o né εbw̄o wuú ádo ji né mekpo.

31 Anérégé mánjwya ji, áferé nkúu megélé yimb̄o ákeré áfyε ji mandeé jíí né menyammyε wuú. Aja ji ájyε wó né gekwa.

Áwó Jis̄s né gekwa

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; J̄on 19:17-27)

32 N̄dere ájyεé, átuú ne mende f̄o né meti ayi ákuú ji nnó Simun muú mel̄o S̄eren, ápyε ji ne utó nnó akpá gekwagé Jis̄s.

33 Akw̄onégé né melú éwé ákúu nnó Golgota, mab̄o ami matene nnó “Melú Ūnk̄ónk̄ó Makpo”

34 áchyéé Jis̄s mm̄ó ami áchwaré ne genó eyi génywónene nnó anyú ne afw̄órégé mami, ashya manyú.

35 Εbwó áwógé ji, á̄h̄me gefógé megyaá f̄o nnó ákáré mandeé jíí.

36 Anérégé ájyε jw̄ole mme ábáme Jis̄s εféé.

37 N̄dere εb̄o εpyéε mb̄o ásá genó eyigé áké Jis̄s apyε né gebagé gen̄ó aw̄o né mekpo gekwa eyigé áw̄omé Jis̄s wyéé. Ásá wyε áké, “Gé Jis̄s Mfwa b̄ó Jus na.”

38 Wye né bií ebií mbò, áwó nyá ntó anjo apeá né ebi bwó ukwa. Áwó ama né ejíí gekwa né egbé ebwònye Jisòs ne ama né egbé ebwòbe wuú.

39 Ne bós abi ákoge kóógé ájúú Jisòs mashye mmye, ákamege ne makpo ájwyage ji áke,

40 “Wò muú òké òmugé echa ure Èsòwò, gemégé nnó ndò eléé ekwóné wò òmage tène ewéchéá, mbògé nnó òlu Maá Èsòwò, pòó gеме jyé, òtáné mfaá gekwa òshulé mme.”

41 Wyémbò ntó ne anó baá ampye ure Èsòwò ne ánleré mabé Èsòwò chóncho ne ákprakpa melò ájwyaá ntó Jisòs áké,

42 “Apoóge bós bí chachá, yémbò akaágé pòó gemé jíí? Pò nnó ji aké na ji alu Mfwa bós Isrèli? Gòge ji átáné mfaá gekwa áshuúlé mme ne esé défyéé matóó se ne ji.

43 Ji áfyéé metóó ne Èsòwò, ne Èsòwò áchwò ápoó yé ji mbògé ágboó ne ji, néndé ji ajógé aké ji alú Maá Èsòwò.”

44 Yé bós ubée abi áwómé ntó ebwó né ukwa, wyémbò ntó ne ájúú Jisòs mashye mmye.

Negboné Jisòs

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jòn 19:28-30)

45 Kálánká efyáneépeá eké ékwónege, ìmèé enomé, gemmua gékwé né melò meko kpaá te kálánká eléé.

46 Wye né kálánká eyimbò eléé, Jisòs alò mánkalé kénké aké, “Eli, Eli lama sabatani” ula etené nnó Èsòwò wa Èsòwò wa, ndé òlyaá me mbií né efwyale?

47 Ne bós abifò abi áténé eféé, áwúgé ndere Jisòs ajóge mbò, áferé áké, “Akuú mbò lé Elija muú ekpávè Èsòwò.”

48 Ne muú ama né geluágé abi átené eféé, alomé gatelé ajye bó ekochá anyua né mmu mmóó amí mamyáme, ajo né genó abwéé asa né ubóó meno Jisós nnó ányú.

49 Yémbó abifó áké, “Gó ji ábé ewú dégé kpé nnó Elija achwó póó nye ji!”

50 Ne Jisós ama akále kénké afye gemε jií né amu Nte wuú Esówó.

51 Wyε ndere metóó ekwené Jisós mbó, ndeé eyi ekaré εcha upe Esówó egyalé uba upeá te mfaá gba-ra-ra-ra εtya mme, mme anyigé, tegetege matárávε agyalé ubauba.

52 Manome ánené alá fuúfuú ne gejamégé bóó Esówó abi agboó mé te gachi, ákwilé né negbo.

53 Gébé gé Jisós akwilé né negbo. Bóó Esówó bimbo, átané né manome áfé né Jerosale melo ukpea. Aléré mmyε mbaá gejamégé bóó.

54 Ne muú kpaá bóó bee ne bóó bee abifó abi álu eféé ábáme Jisós, ágégé ndere mme anyigé, ne unó bifó εbi upyεé εfo ekwó εbwó matóó. Ajóóge áké, “Wáwálé mende yina abó alu Maá Esówó.”

55 Gébé eyigémbó ntó, gejamégé andée, átené tete ágéné yéndégenó eyi gepyé. Andée bina átané ne Jisós kpaá te né Galilíí ákwolé ji, ápóge Jisós, achyεge ji unó bi akélege.

56 Né geluage andée bina elé, Mεri ayi atané melo Magdala, Mεri mmá Jεmsi εbwó ne Josef, ne Mεri mma baá Σεβεdee. *

Anii Jisós

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

* 27:56 Ελί wáwálé nnó: Baá bina elé Jεmsi εbwó ne Jon.

57 Ne nkwale akwonege, muú ñka fɔ ayi atane melo Arimatya akuú ji nnó Josef achwó. Ji ntó alú nyá maá utóó Jisós ama.

58 Achwógé, ajye bane Palet agii ji nnó achye ji utóó ji ajye afere genkwógé Jisós anii. Ne Palet achyee utóó nnó afere genkwógé Jisós achye ji.

59 Ne Josef aségé genkwógé Jisós, afyalé géjí ne éshyé ndeé pópó

60 abweé ajye béle né mmu menome meke ewé ji apye bóó akwyee né eba ntaá. Abélégé, apelé gekpékpégé ntaá akweré meno menome ewémbó alyaá awilé ji.

61 Ndere ji apyee unó bina, Meri muú melo Magdala ne Meri ayifo ájwalé toitoi ne menome ewémbó ápélé.

Palet atóó bóó nnó abamé menome Jisós

62 Ne bií uyyage, mmyeke bií ebi bóó Jus ákpomege mmye manyé uwyaá bwó ukoge, anóó baá ampye upe Esowo ne ekwó bóó Farasi ájye báne Palet,

63 ágaré ji áké, “Ata, délu téé mbó ndere muú dembwólé yimbó ajóó nyá gébégé ji alú mebe nnó, ‘Ndo eléé ekwonégé Esowo abwege nye me nkwilé né negbo.’

64 Ndere elúmbó esé dekelégé nnó wó ofye bóó abamé menome ewémbó kpaá te ndó eyimbó eléé ekóge. Ewéna epye nye nnó ekagé baá utóó bií ájó genkwó ji, ne meso gébé agarege gebyó nnó Esowo apye ji akwilé né negbo. Mbógé alá opye mbó wó, ne ájogé genkwó jíí, dembwólé etire nana depwóó nye etiré mbembe.”

⁶⁵ Ajóógé mbò Palət aké, “Pyε ndere wò òkágé pyε, kwyεé bòó bee òbele ábámé menome ewémbò chánéné.”

⁶⁶ Ne ájyégé afyε gelo né menome ewémbò nnó ékágé muú anene εwu, afyε bòó bee ábámé εwu.

28

Jisòs akwilé né negbó

(Mak 16:1-10; Luk 24:1-12; Jòn 20:1-10)

¹ Bii uwyaaá bwó ukógé, ndere bii ujyáge, Meri muú melò Magdala ne Meri ayifò átané ájyε chere ndere menome Jisòs elú.

² Aké apele mme abò anyígé ne εshyε. Ekiénné Εσωω εtané mfaánebuú, εchwó bógene ntaá ενiné mbò εbelé babá εjwólé mfaá.

³ Menyammyε wuú agénege manémané eké gasama, ne mandeé jii ashwánege pópó eké εshyέε ndeé.

⁴ Εpyégé mbò, bòó bee abi ábáme menome ewémbò áwe jaja ne εfò metòó getu jii, ákwé eké uηkwó bòó.

⁵ Ne ekiénné Εσωω ewémbò εjòó ne andée bimbo eké, “Défógé. Nkaá nnó εnyú dékelege mbò lé Jisòs, ayi ábò áwómé ji né gekwa.

⁶ Ji apósé fana, akwilé né negbo wyε nkane ji abó ajòó nnó εpyε nyε. Chwóge dégé melú ewé ábòó ábelé ji.

⁷ Ne kérege meso wáwá, dégaré baá utòó bii nnó, ‘Εσωω apyε ji akwilé né negbo. Abó mé mbe ne εnyú afé né Galilii; dégené nyε ji εwu!’ Gége genó εyigé me mbòó mangaré εnyú mbò.”

8 Andée bimbo átané né menome ne gatélé, ne efó metóó, yémbó ájyéé ne nechóchó. Áke wáwá manjye gáre baá utóó Jisós meko ayi ekiénné egaré ebwó.

9 Ne ndere ebwó ájye, Jisós abané ebwó né meti, atamé ebwó aké mejé ebé ne enyú. Andée bimbo ákwé ji né uká ánoje ji.

10 Ne Jisós afyéé ye ebwó metóó aké, “Défógé, choge dégáre aḡmé ba nnó ájye ne Galilií, ágéne nyé me ewú.”

Ambamé menome Jisós agaré mechó ewé epyéé

11 Ndere andée bina ájye né melo manjye gáre baá utóó Jisós genó eyigé Jisós ne ekiénné Esowó ájóó, bóó bee fó abi ábó ábáme menome Jisós, áfé ntó né melo manjye gáre ánoó baá ampye upe Esowó yéndégenó eyi gepyé.

12 Apyegembó, anóó baá ampye upe Esowó choncho ne ákpakpa melo, áchomé mbaá ama, ásó mala akpa gejamégé ḡka áchyéé unyélé mbaá bóó bee bimbo

13 Agaré ebwó aké, “Débó mangaré bóó nnó, baá utóó Jisós achwó jo genkwó jíí ne utuú gébégé enyú débélege gejyá.

14 Ne mbógé gomena awúgé mechó ewé, esé dékagé nyé ndere dégárege ji, nnó ekagé enyú dékpe efwyale.”

15 Bóó bee áségé ḡka eyimbó, ájye gáre wye ndere anóó baá ampye upe Esowó aké ebwó ágaré. Ne abya yina atyaá akpe né gebagé mewaá bóó Jus geko, yéé te fina abya yina álu asanege né gebage mewaá bóó Jus.

Jisɔs aleré mmyε mbaá baá utɔ́ bíi
(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jɔn 20:19-23; Anɔ
1:6-8)

¹⁶ Baá utɔ́ Jisɔs afyaneama áwugé meko ayi Jisɔs alɔ́ ébwó, áfé né mfaá mékwé né gebage mewaá Galilií ndere Jisɔs agaré ébwó.

¹⁷ Ne ébwó ágegé ji, ánoɔe ji yémbɔ abifɔ áwyaá dembyó né metɔ́.

¹⁸ Jisɔs ajɔ́ ne bwó aké, “Eɔwɔ achyéé me uto né unó uko bi úlú, né mfaánebuú ne fa mme.”

¹⁹ Ndere elúmbɔ chóge ye né malɔ mme meko dépyε bɔ́ ábé ankwólé ba. Abi akemege mambé ankwólé ba, wyagé ébwó manaá Eɔwɔ né mabɔ Eɔwɔ nte ne ami maá ne Mendoó Ukpea.

²⁰ Lérégé ébwó nnó akwólege majyéé ami me nchyéé enyú. Ne kaágé wáwálé nnó me mbéε wyé ne enyú yéndégébé kpaá te mme abyéé.

Ν_{WE} menomenyεέ mekέ
New Testament in Denya (CM:anv:Denya)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Denya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Denya

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
d773c38c-82ca-51fa-b995-6754070ca57e